

Integraal huisvestingsplan 2024-2040

Gemeente *Gemert-Bakel*

Inhoud

01 Inleiding	03
02 Wettelijk kader	06
03 Onderwijs- & huisvestingsvisie	16
04 Onderwijshuisvesting Gemert-Bakel	25
- Leerlingenprognoses en ruimtebehoefte	
05 Huisvestingsagenda	45
06 Investeringsagenda	51
07 Conclusies	60
<i>Bijlage; overzicht scholen</i>	68

01

Inleiding

Inleiding

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting. In Gemert - Bakel betreft dit 13 scholen voor primair onderwijs, waarvan één school voor speciaal basisonderwijs, en één school voor voortgezet onderwijs. De VO-school is gehuisvest op twee locaties waar alle vormen van praktijkonderwijs tot gymasiaal onderwijs worden aangeboden.

Gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de (kwaliteit van de) huisvesting van leerlingen. In de WPO, WEC en de WVO zijn de verantwoordelijkheden vastgelegd. In de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs zijn de wettelijke rechten en plichten verder vormgegeven. In de gemeente zijn deze vervolgens vertaald in een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Het laatste IHP is opgesteld in juli 2020 en gold voor de periode 2020 - 2023.

In het coalitieakkoord 'Samen goed doen 2022 - 2026 is de ambitie vastgelegd om het IHP toekomstbestendig te maken en door te rekenen. Op 3 november 2022 is ook een motie aangenomen met het verzoek een nieuw en toekomstgericht integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs op te stellen.

In verband met de schaa sprong verwacht de gemeente binnen enkele jaren een substantiële uitbreiding van circa 1.000 woningen in Gemert Noord. De basisscholen in Gemert Noord (Jenaplanschool De Pandelaar en Kindcentrum De Samenstroom) hebben op dit moment niet voldoende ruimte meer om alle nieuwe leerlingen toe te laten. De schaa sprong vraagt om een heroverweging van de onderwijshuisvesting om de komende jaren in voldoende, passende onderwijshuisvesting te kunnen blijven voorzien.

In dit IHP 2024 - 2040 wordt de huisvestingsbehoefte in beeld gebracht op basis van actuele leerlingenprognoses en wordt een geactualiseerde

uitvoeringsagenda uitgewerkt. Het IHP brengt de keuzes op korte termijn in beeld alsmede de huisvestingsvraagstukken voor de langere termijn. Er moeten keuzes gemaakt worden over vervanging of renovatie en waar dit moet plaatsvinden. Daarnaast zijn er kansen voor het realiseren van een nieuwe school in Doonheide. Kortom, dit meerjarig IHP Onderwijs geeft invulling aan de gemeentelijke verantwoordelijkheid om planmatig met de onderwijshuisvesting om te gaan.

Het IHP is tot stand gekomen op basis van overleg met de schoolbesturen in de periode april 2023 tot en met januari 2024. De inhoudelijke, beleidsmatige en huisvestelijke ambities en vraagstukken zijn geïnventariseerd door middel van overleggen en gezamenlijke bijeenkomsten.

Het IHP bepaalt de koers voor het te voeren huisvestingsbeleid in de komende jaren. Het moet richtlijnen bieden voor keuzes en afwegingen met betrekking tot de voorzieningenstructuur voor onderwijs. Ad-hoc beslissingen voor afzonderlijke projecten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Gezien de opgaven is samenwerking tussen de gemeente en de schoolbesturen gewenst en noodzakelijk om te komen tot een toekomstgerichte en toekomstbestendige voorzieningenstructuur.

Door de opstelling van dit IHP geven de gemeente en de schoolbesturen gezamenlijk invulling aan deze gedeelde verantwoordelijkheid. Hierbij dienen de wetgeving met betrekking tot onderwijshuisvesting en de onderwijsverordening van de gemeente als fundament en leidraad.

- **Status IHP**

Het IHP heeft op dit moment nog geen formele afdwingbare juridische rechtskracht, maar is ook niet geheel vrijblijvend (wijziging van wetgeving is aanstaande om de opstelling van een IHP op te nemen in de wetgeving zodat sprake is van een formele status). De gemeente en schoolbesturen hebben op basis van het IHP een 'inspanningsverplichting' om tot realisering van de in het IHP opgenomen huisvestingsprojecten i.c. de uitvoeringsagenda te komen. Het IHP is leidend voor de maatregelen en fasering van de huisvestingsprojecten. Voor ieder huisvestingsproject uit het IHP vindt nog afzonderlijke bestuurlijke besluitvorming plaats door de gemeenteraad (op grond van haalbaarheidsstudies per project en vanuit het budget recht van de gemeenteraad ten behoeve van o.a. beschikbaarstelling van de noodzakelijke investeringen).

Met het vaststellen van het IHP nemen de gemeente en schoolbesturen een financiële inspanningsverplichting op zich om de in het plan opgenomen projecten tot uitvoering te brengen. Het is dan ook niet meer de bedoeling om buiten het IHP tot indiening van huisvestingsaanvragen over te gaan, tenzij er sprake is van calamiteiten.

- **Looptijd IHP**

Het IHP heeft een looptijd tot (circa) 2040, zodat wordt aangesloten bij de aankomende wettelijke verplichting om een IHP voor minimaal 16 jaar op te stellen. Deze looptijd stelt ook de gemeente en de schoolbesturen in staat tijdig middelen te reserveren voor de uitvoeringsagenda. Er kan door partijen ook tijdig worden geanticipeerd op diverse onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen. De gemeente en de schoolbesturen

kunnen hiermee ook (strategisch) sturen op de instandhouding van de gebouwen i.c. de exploitatie alsmede de onderwijskundige vernieuwingen, het onderhoud en hiervoor benodigde aanpassingen in het gebouw.

Vanzelfsprekend zal het voorliggende IHP vierjaarlijks worden geactualiseerd aan de dan aan de orde zijnde ontwikkelingen en vraagstukken.

02

Wettelijk kader

Wettelijk kader

Scholen hebben een belangrijke positie in de samenleving en kunnen een brede maatschappelijke functie in de wijk of kern hebben. Scholen zijn verantwoordelijk voor de inrichting en organisatie van het onderwijsproces. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor het bieden van adequate onderwijshuisvesting. Dat wil zeggen zorgen voor voldoende (functionele) capaciteit, een goede kwaliteit van de gebouwen wat betreft o.a. veiligheid en het leer- en werkklimaat. De gemeente faciliteert de huisvesting van onderwijsorganisaties op basis van gelijkheid en hanteert in lijn met landelijke normen, uniforme regelgeving en financiering. Voor de uitvoering van deze taak heeft de gemeente drie kaderstellende instrumenten beschikbaar, te weten:

- a. De verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 (hierna de verordening genoemd). De huidige verordening van de gemeente Gemert-Bakel is van december 2014. In de verordening is vastgelegd welke verantwoordelijkheden de gemeente en de schoolbesturen hebben ten aanzien van de huisvesting van de binnen de gemeente gevestigde scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs. De verordening geeft aan op welke voorzieningen de schoolbesturen aanspraak kunnen maken en welke procedures er gelden. Het betreft dus een procedureel kaderstellend instrument.
- b. De kadernota, dit is een financieel instrument om integrale afwegingen te maken. De kadernota is niet besluitvormend, investeringen moeten worden verwerkt in de gemeentelijke begroting.
- c. Het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP), dit is vooral een inhoudelijk kaderstellend instrument.

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op het wettelijk kader. Voor het IHP zijn zowel relevante wetten als beleidskaders van de gemeente Gemert-Bakel van belang. Achtereenvolgens komen aan bod (niet limitatief):

- Wet op het primair onderwijs (inclusief de wetswijziging onderhoud en aanpassing), de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra;
- De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemert-Bakel 2015;
- Regelgeving Passend onderwijs;
- Wet OKE en de Wet Harmonisatie Kinderopvang en peuterspeelzalen;
- Frisse scholen en bouwbesluit;
- Het klimaatakkoord en verduurzaming schoolgebouwen;
- Beleidsplan gebouwen 2017;
- VN-verdrag Handicap.

Wettelijk kader

2.1 Wet primair onderwijs (WPO), Wet voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC)

In de WPO, WVO en WEC is de verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen ten aanzien van de onderwijshuisvesting geregeld. Per 1 januari 2015 zijn de WPO en de WEC gewijzigd. De wetwijziging houdt in dat de zorgplicht voor onderhoud en aanpassing voor alle schoolgebouwen voor de gemeente is vervallen. Vanaf 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs evenals het voortgezet onderwijs (het VO al sinds 2005) de hiervoor benodigde vergoeding rechtstreeks van het Ministerie van OCW. Naast de verantwoordelijkheden die de schoolbesturen al hadden, hebben ze nu ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van onderhoud en aanpassing van gebouwen. De verdeling van verantwoordelijkheden tussen de gemeenten en schoolbesturen ziet er nu als volgt uit.

Taken en verantwoordelijkheden gemeenten

De gemeente is sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor bekostiging van de volgende voorzieningen:

- (vervangende) Nieuwbouw en eerste inrichting;
- Uitbreiding;
- Medegebruik 'claimen' bij capaciteitstekorten en toestemming verhuur;
- Constructiefouten en locatie gebonden kosten (o.a. asbest);
- Herstel in geval van bijzondere omstandigheden/calamiteiten zoals brand, diefstal, storm- en waterschade;
- Voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs.

De gemeenten zijn dus verantwoordelijk voor de aanwezigheid van

voldoende onderwijshuisvestingscapaciteit.

Met een nieuw wetsvoorstel wordt renovatie van schoolgebouwen daar in de nabije toekomst (2025) als voorziening aan toegevoegd (schoolbesturen kunnen dan ook een aanvraag voor renovatie indienen bij de gemeenten).

Voor de taken ontvangen gemeenten middelen van het ministerie van Binnenlandse Zaken (onderdeel van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds).

Taken en verantwoordelijkheden schoolbesturen

De schoolbesturen hebben de verantwoordelijkheid onderwijs te verzorgen, de huisvesting inclusief de schoolterreinen in stand te houden en als goed rentmeester deze te onderhouden en te exploiteren. Ook moeten de schoolbesturen tussentijdse functionele aanpassingen en kwaliteitsverbeteringen zelf bekostigen en zijn ze verantwoordelijk voor de vervanging van de eerste inrichting. De schoolbesturen ontvangen voor deze verantwoordelijkheden middelen van het ministerie van OCW.

Het juridisch eigendom van het schoolgebouw ligt doorgaans bij het schoolbestuur (volgens het Burgerlijk Wetboek is het schoolbestuur formeel eigenaar en ook verantwoordelijk voor zaken die plaatsvinden in het gebouw en op het schoolterrein). De gemeente behoudt het zogenaamde economisch claimrecht op de schoolgebouwen en de grond, inhoudende dat wanneer de onderwijsbestemming verdwijnt het gebouw 'terugvalt' naar de gemeente en de gemeente de mogelijkheid heeft hier een andere bestemming aan te geven.

Volgens de onderwijswetgeving heeft het schoolbestuur de regie bij het realiseren dan wel renoveren van schoolgebouwen. Het schoolbestuur is in beginsel bouwheer, dat wil zeggen opdrachtgever van een huisvestingsproject, tenzij met het college van B en W is overeengekomen dat de gemeente als bouwheer optreedt. Voor de bekostiging van onderwijshuisvesting heeft het schoolbestuur te maken met twee financieringsstromen: één vanuit de gemeente voor de realisatie en één vanuit het ministerie voor de instandhouding van de schoolgebouwen.

2.2 De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemert-Bakel

Op 22 december 2014 heeft de gemeenteraad de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 vastgesteld. De verordening vertaalt de wettelijke regelgeving ten aanzien van onderwijshuisvesting naar de situatie in Gemert-Bakel. De verordening bevat o.a. kaders over het gebruik van leerlingenprognoses, berekening van de normatieve ruimtebehoefte en beschikbare capaciteit, bijbehorende noodzakelijke investeringen en klokuren bewegingsonderwijs.

In de verordening staan normbedragen voor de diverse voorzieningen en de gehanteerde indexering. In maart 2018 heeft het VNG-bestuur de normbedragen in de Model Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs eenmalig met 40 % verhoogd in verband met de stijgende bouwkosten. In 2020 zijn de bedragen opnieuw verhoogd in verband met de aanscherping van de eisen in het bouwbesluit om Bijna Energie Neutraal (BENG) te bouwen vanaf 2021. In de gemeente Gemert Bakel worden de jaarlijks door de VNG geactualiseerde normbedragen gehanteerd. Met de

normbedragen wordt het maximaal te vergoeden investeringsbedrag berekend.

Gezamenlijk plan PO-raad, VO-raad en VNG over renovatie

De PO-raad, VO-raad en de VNG delen het standpunt dat renovatie onvoldoende is geregeld. Daarom hebben zij in april 2018 een gezamenlijk plan opgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. De schoolbesturen werken met een Meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) en de gemeente met een IHP. Deze plannen hebben een verschillende invalshoek. Een MJOP is bedoeld om het onderhoud van scholen te stroomlijnen. Op basis hiervan vormt een schoolbestuur een verplichte voorziening om toekomstig onderhoud te kunnen uitvoeren. Een MJOP heeft meestal een looptijd van circa 30 jaar en wordt jaarlijks, tweejaarlijks of eens per 5 jaar bijgesteld. Een IHP heeft een strategisch doel waarbij spreiding van scholen en de demografische ontwikkeling een belangrijke rol spelen. De drie genoemde partijen stellen voor dat de gemeente verplicht wordt om samen met de schoolbesturen een IHP voor ten minste 16 jaar vast te stellen. Voor de eerste vier jaren wordt daarbij een concreet uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierbij wordt renovatie ook als mogelijkheid toegevoegd. Het IHP wordt in de onderwijswetten opgenomen en vervangt het systeem waarbij jaarlijks huisvestingsaanvragen kunnen worden ingediend.

Daarnaast wordt het voor schoolbesturen gemakkelijker om zelf bij te dragen aan voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Deze voorstellen van de PO-raad, VO-Raad en VNG zijn intussen vertaald in een wetwijziging, die momenteel de inspraakprocedure doorloopt. Het is de bedoeling dat de wetwijziging per 1 januari 2025 ingaat. In dit IHP worden de voorgestelde wijzigingen al gevolgd. Na de wetwijziging worden de consequenties verwerkt in de verordening.

2.3 Regelgeving passend onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs van toepassing. Passend onderwijs heeft betrekking op alle leerlingen in het primair, het voortgezet en het speciaal onderwijs. De wet is van toepassing voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze ondersteuning kan nodig zijn vanwege een lichamelijke of verstandelijke beperking, een chronische ziekte, een gedragsprobleem of een leerstoornis. Na invoering van de Wet passend onderwijs is het onderwijs in cluster I en II (leerlingen die blind of slechtziend, doof of slechthorend zijn) nog steeds in een landelijk systeem georganiseerd. Het cluster III en IV onderwijs (leerlingen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en leerlingen met gedragsstoornissen, ontwikkelstoornissen of een psychiatrisch probleem) maakt door de invoering van het passend onderwijs deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband passend onderwijs ontvangt middelen voor de onderwijsondersteuning aan leerlingen rechtstreeks van het ministerie van OC&W. Het samenwerkingsverband heeft in een ondersteuningsplan de afspraken vastgelegd.

Passend onderwijs heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting voor zowel de leerlingenaantallen als de kwaliteit. Op termijn zullen meer leerlingen op de 'reguliere' school onderwijs volgen, waardoor er minder kinderen naar het speciaal (basis)onderwijs gaan. Ook moeten scholen maximaal toegerust zijn op een veranderende 'onderwijsvraag', bijvoorbeeld voor wat betreft toegankelijkheid, veiligheid, MIVA-toiletten, lift, zorgruimten etc. Dit alles heeft nog niet geleid tot aanpassingen van de regelgeving of de vergoedingen rondom onderwijshuisvesting.

2.4 Wet OKE en de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen

De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) is op 1 augustus 2010 van kracht geworden en heeft tot doel de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van peuterspeelzalen te verbeteren. Het maakt de gemeente verantwoordelijk voor (de organisatie van) een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand door het aanbieden van een passend aanbod voor- en voorschoolse educatie (VVE). De gemeente moet zorgen voor:

- Een optimaal ontwikkelklimaat voor alle jonge kinderen;
- Een optimaal toegankelijk aanbod van voorschoolse educatie voor zogenaamde 'doelgroepkinderen' (kinderen met een risico op taalachterstand);
- Afspraken met de schoolbesturen over de voorschoolse periode.

Per 1 januari 2018 is ook de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Het onderscheid tussen peuterspeelzalen en kinderdagverblijven is hiermee verdwenen. Dit zorgt voor meer duidelijkheid en een betere aansluiting op de basisschool. Het Kabinetsvoornemen inzake gratis kinderopvang is uitgesteld. Indien dit alsnog in 2027 wordt gerealiseerd, zal worden bezien op welke wijze dit van invloed is op de onderwijshuisvesting en wat de rol van de gemeente en/of schoolbesturen hierin is.

Ondanks de onzekerheid in Kabinetsbeleid bevat het coalitieakkoord 'Samen goed doen 2022 - 2026' de ambitie voor het beschikbaar houden en continueren van doorgaande leerlijnen en het borgen van basisonderwijs in iedere kern. Dit is in de meeste kleine kernen gerealiseerd door het combineren van school, kinderopvang en peuterwerk, een gymzaal en een gemeenschapshuis in één multifunctionele accommodatie (MFA). Alle scholen in de vijf kleine kernen hebben tussen 2006 en 2014 een nieuw gebouw gekregen. De Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk heeft consequenties voor de financiële afspraken over de huisvesting van kinderopvang. De meeste beheerovereenkomsten in de MFA's dateren van voor de harmonisatie. Het is van belang de consequenties te verwerken in een nieuw verhuurbeleid voor de schoolbesturen, hetgeen in 2024 verder wordt uitgewerkt.

2.5 Frisse scholen en het bouwbesluit

Een frisse school is een schoolgebouw met een laag energieverbruik en een gezond binnenmilieu als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid. Uit landelijke onderzoeken bleek het binnenklimaat in het onderwijs vaak matig of slecht te zijn. Daarom heeft de Rijksdienst voor

Ondernemend Nederland (RVO.nl) een Programma van Eisen (PvE) Frisse Scholen ontwikkeld. Het is een handleiding die gebruikt kan worden voor het ontwerpen van het binnenklimaat voor nieuwbouw of voor het verbeteren van bestaande schoolgebouwen. Het helpt onder andere om een ambitieprofiel voor energie en binnenmilieu vast te stellen, eisen op te nemen voor het ontwerp en het bestek en eisen te stellen aan monitoring, beheer en onderhoud.

Het PvE Frisse Scholen onderscheidt drie ambitieniveaus voor de diverse thema's. Klasse C is het basisniveau, dat in het bouwbesluit tot 2012 van kracht was. In 2012 en 2015 zijn de eisen in het Bouwbesluit voor nieuwbouw zodanig verzwakt, dat bij nieuwbouw voor de thema's energie en lucht minimaal klasse B moet worden gerealiseerd. Het PvE Frisse scholen werkt als een menukaart, dat per project nader wordt uitgewerkt m.b.v. de Frisse Scholen scorekaart. Het kwaliteitsniveau is een keuze op maat en per thema kan gekozen worden voor de gewenste ambitie, eventuele speciale eisen ten aanzien van het type onderwijs of leerlingen en het beschikbare budget.

Ook in Gemert-Bakel is het binnenklimaat niet in alle schoolgebouwen op orde. Vooral in de oudere gebouwen, zoals Jenaplanschool De Pandelaar, Kindcentrum Berglaren, basisschool OBS 't Einder en Kindcentrum SBO Petrus Donders hebben gebruikers klachten over te hoge of te koude temperaturen in de zomer dan wel winter, temperatuurschommelingen als gevolg van spuien en te hoge CO²-waardes. Met behulp van de SUVIS-subsidie is in een aantal gebouwen het binnenklimaat verbeterd.

2.6 Het klimaatakkoord en verduurzaming schoolgebouwen

In 2015 is er in Parijs een internationale klimaatconferentie geweest met het doel klimaatverandering tegen te gaan. Resultaat van deze klimaatconferentie was het 'Akkoord van Parijs' dat door 195 landen is ondertekend. Doel van dit akkoord is de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂, terug te dringen en de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden, met 1,5 graad als streefwaarde. Wereldwijd willen we in 2030 bijna de helft (49 %) minder broeikasgassen uitstoten dan in 1990. Elk land moet eigen, nationale maatregelen nemen om het wereldwijd afgesproken doel te halen. In Nederland hebben daarom alle betrokken partijen, te weten overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen gezamenlijk het nationale Klimaatakkoord gesloten.

Onderdeel van het klimaatbeleid is het Energieakkoord voor duurzame groei, dat een overeenkomst is uit 2013 tussen 47 partijen: overheden, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijk organisaties en financiële instellingen. Het doel is de energievoorziening van Nederland duurzamer te maken. Een onderdeel is een besparing van het energieverbruik van gemiddeld 1,5 procent per jaar.

De Gemeente Gemert-Bakel heeft in het koersdocument 'Duurzaam Gemert-Bakel' uit 2017 haar ambitie voor energieverbruik en verduurzaming vastgelegd. De gemeente wil minder en slimmer energie verbruiken, met als doel in 2050 energieneutraal te zijn. Samen met inwoners, bedrijven, scholen, instellingen en verenigingen zijn en worden projecten opgestart om dit doel te behalen.

Omdat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft, is het subdoel om in 2030 de belangrijkste gemeentelijke gebouwen energieneutraal te hebben.

Om de doelstellingen van het Energieakkoord en het Klimaatakkoord te halen zijn de komende decennia extra inspanningen en investeringen noodzakelijk. Gezien de taak- en budgetverdeling zullen gemeenten en scholen voor deze opgave nauw moeten samenwerken en vormt verduurzaming van de schoolgebouwen een onderdeel van het IHP.

BENG voor nieuwbouw en verhoging normbedragen

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, gelden vanaf 1 januari 2021 nieuwe eisen. Alle gebouwen in Nederland, inclusief schoolgebouwen, die dan nieuw gebouwd worden, dienen een Bijna Energie Neutraal Gebouw oftewel BENG te zijn. Hiervoor zijn de eisen in het Bouwbesluit aangescherpt.

De wijziging met betrekking tot BENG in het Bouwbesluit heeft ook gevolgen voor de kosten voor onderwijshuisvesting. Hierdoor heeft de VNG per 1 januari 2021 de normbedragen bij de Model verordening voorzieningen huisvesting onderwijs eenmalig extra opgehoogd met 9,6 %. De normbedragen moeten namelijk een realistische weergave van de werkelijke kosten zijn. Gemeente Gemert-Bakel heeft altijd de normbedragen voor nieuwbouw gevolgd, daarom passen we de normbedragen in dit IHP ook toe. Indien gestreefd wordt naar energieneutraliteit (ENG) is aanvullende (co-)financiering nodig.

De sectorale routekaart en Scholen op Koers 2030

Om de totale opgave en voortgang van het Klimaatakkoord voor Nederland van december 2018 scherp te krijgen, is aan verschillende sectoren binnen het maatschappelijk vastgoed gevraagd een routekaart op te stellen.

Gezien de vergelijkbare opgave, financiering en verhoudingen in governance (met daarin een belangrijke rol voor gemeenten) hebben het primair en voortgezet onderwijs gezamenlijk een routekaart ingeleverd.

Aangezien gemeenten voor deze opgave met name aan zet zijn, is de VNG medeondertekenaar.

Volgens de sectorale routekaart PO en VO kent een duurzaam schoolgebouw meer aspecten dan alleen CO₂-uitstoot of het energieverbruik. Het is een gebouw dat aansluit bij de onderwijskundige visie van de school, een gezond binnenklimaat heeft, past bij het aantal leerlingen en toekomstbestendig, toegankelijk en inclusief is. We weten dat een goed binnenklimaat resulteert in een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim van leerlingen en onderwijspersoneel. In het algemeen laat de kwaliteit en duurzaamheid van schoolgebouwen nu te wensen over. Een landelijke inventarisatie laat zien dat de gebouwenvoorraad in het primair en voortgezet onderwijs is verouderd (gemiddeld 40 jaar oud), vaak een slecht binnenklimaat heeft en niet duurzaam is.

(Bron: sectorale routekaart PO en VO november 2020)

De gebouwen zijn in te delen naar bouwperiodes. Dit geeft inzicht in de kwaliteit van de gebouwenvoorraad. Er zijn vier bouwperiodes te onderscheiden: de vooroorlogse voorraad (van voor 1946), de wederopbouwvoorraad (1946-1978), de Londovoorraad (1978-1992) en de Bouwbesluitvoorraad (1992-2015).

In Gemert-Bakel valt Jenaplanschool De Pandelaar als enige schoolgebouw in de vooroorlogse voorraad, Kindcentrum SBO Petrus Donders en een deel van BS De Berglaren vallen onder de Wederopbouw voorraad, evenals de locatie Macropedius van het Commanderie College. Een deel van OBS 't Einder en een deel van BS de Berglaren dateren uit het Londo-tijdperk. De overige schoolgebouwen in het PO en VO zijn allemaal van na 1992.

De huidige cyclus waarin gebouwen worden gerenoveerd of vervangen door nieuwbouw duurt bijna twee keer zo lang als de gewenste cyclus voor het behalen van de klimaatdoelstellingen. Verduurzaming van onderwijsvastgoed gaat daardoor te langzaam. Schoolgebouwen die nu meer dan 40 jaar oud zijn en volgens de cyclus dus al gerenoveerd hadden moeten worden, of vervangen door nieuwbouw, dienen versneld aangepakt te worden. De VNG roept schoolbesturen en gemeenten op om samen in actie te komen en lange-termijn-doelen voor vervanging of renovatie op te nemen in het IHP.

Activiteitenbesluit gebouwen

Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (Wet milieubeheer-inrichtingen) die vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder te treffen. Dit is de energiebesparingsplicht. Hoewel de meeste schoolgebouwen voor basisonderwijs niet boven deze normen van energieverbruik komen en dus geen verplichting hebben voor een energielabel, hebben zij zich middels de routekaart wel verbonden aan het uitvoeren van energiebesparende maatregelen. Hierin is opgenomen dat schoolbesturen de maatregelen voor energiebesparing nemen, die zich binnen vijf jaar terugverdienen en ze sluiten waar mogelijk aan bij de wijkgerichte aanpak van de gemeente of de regionale energiestrategie van de regio.

Ook dienen schoolbesturen hun vastgoedportefeuille in beeld te hebben en wat de klimaatopgave betekent voor hun gebouwen. Dit vertaalt zich in een (duurzame) meerjaren onderhoudsplanung en eventueel in een strategisch huisvestingsplan van het schoolbestuur of schoolbesturen gezamenlijk.

2.7 Beleidsplan gebouwen 2017 Gemeente Gemert-Bakel

De gemeenteraad van Gemert-Bakel heeft in april 2017 het Beleidsplan gebouwen 2017 goedgekeurd. Doel van het beleidsplan is aan te geven waar we met het gemeentelijk vastgoed naar toe willen in een periode van 10 jaar. Gemeentelijk vastgoed wordt ingezet als huisvesting van gemeentelijke diensten en gesubsidieerde instellingen. Vastgoed is geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Met het beleidsplan wordt een beheersbare bouwvoorraad gecreëerd, die aansluit op deze doelstellingen.

Hoewel de onderwijsgebouwen geen onderdeel vormen van het Beleidsplan gebouwen 2017, is een aantal uitgangspunten ook relevant voor de onderwijshuisvesting. Het betreft:

- Door clustering van gebruikers in een gebouw versterken we waar mogelijk de (maatschappelijke) doelen. Een duidelijk voorbeeld is de vorming van MFA's in de kleinere kernen.
- We brengen de vastgoedportefeuille in omvang terug en werken toe naar een optimale bezetting, zodat er maximaal gebruik wordt gemaakt van vastgoed. Ook binnen de onderwijshuisvesting zetten we in op het zo veel mogelijk voorkomen of inzetten van leegstand.
- De geldstromen binnen het vastgoed zijn transparant. Vanuit de Wet Markt en Overheid moeten we ons houden aan de gedragsregels m.b.t. kostprijsdekkende huur.

VN-verdrag Handicap

In 2016 is in Nederland het VN-verdrag Handicap in werking getreden. Doel van het verdrag is het beschermen en bevorderen van de mensenrechten van mensen met een beperking. De overheden van de VN-leden worden daartoe verplicht maatregelen te nemen. Om die reden is in Nederland de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, aangepast. Naast diverse andere toevoegingen staat in deze wet sinds 1 januari 2017 een norm die handelt over de algemene toegankelijkheid van openbare gebouwen. Hieronder vallen bijvoorbeeld ziekenhuizen, publieke instellingen, bibliotheken, gemeentehuizen en winkels, maar ook onderwijsgebouwen.

Met deze algemene norm toegankelijkheid van 1 januari 2017, moeten openbare gebouwen voortaan verplicht toegankelijk zijn voor mensen met een beperking of handicap. Zij moeten, zo stelt de wet 'naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen verrichten'. Het uiteindelijke doel is om een samenleving te creëren waarin toegankelijkheid voor iedereen niet langer als een extra service of uitzondering gezien wordt, maar als iets dat vanzelfsprekend is. Deze norm wordt in nieuwbouwprojecten meegenomen. Dit vraagt echter maatwerk per project. De schoolgebouwen van voor die tijd voldoen niet altijd aan de nieuwe norm voor toegankelijkheid. Ook hier geldt dat bij levensduurverlenging per project wordt gezien welke aanvullende maatregelen en middelen nodig zijn om de toegankelijkheid te vergroten.

03

Onderwijs- en huisvestingsvisie

Onderwijs- en huisvestingsvisie

In het in 2020 opgestelde IHP lag vanwege de korte periode waarin de analyse van de huisvestingssituatie plaats diende te vinden, de focus primair op de huisvestingsbehoefte en in mindere mate op diverse beleidsmatige aspecten met betrekking tot onderwijs en huisvesting. Vanwege de ambitie een beleidsrijker IHP te willen opstellen, hebben de gemeente en de schoolbesturen een aantal uitgangspunten met betrekking tot onderwijs en huisvesting geformuleerd, die van belang zijn voor het te voeren huisvestingsbeleid. Deze uitgangspunten worden hieronder themagewijs op hoofdlijnen beschreven.

3.1 Onderwijsvisie en -ambitie

Iedereen doet mee

De gemeente en de schoolbesturen hebben de gezamenlijke opgave dat alle kinderen in de gemeente in een veilige en kansrijke omgeving kunnen opgroeien. Iedereen moet toegang hebben tot goed onderwijs. Door aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase en ontwikkelingsmogelijkheden moet ieder kind en iedere jongere in de gemeente zijn of haar talenten maximaal kunnen ontwikkelen in een veilige leeromgeving. De gemeente en de schoolbesturen zien het als hun maatschappelijke en onderwijskundige opgave om via goed onderwijs zich maximaal in te zetten voor de talentontwikkeling van ieder kind en iedere jongere in de gemeente Gemert-Bakel. Voor ieder kind in de gemeente is er een passende plek om op te groeien en zich te ontwikkelen. Belangrijk is dat er wordt gestreefd naar versterking van de onderwijsketen waarin diensten in samenhang worden gebracht, zodanig dat een sluitend netwerk bereikt wordt van expertises, activiteiten en voorzieningen, voor kinderen en ouders, waarbij

voldoende keuzemogelijkheden zijn. Hierbij moet er niet alleen een verbinding worden gelegd tussen de scholen onderling, maar ook met o.a. overige kindfuncties, jeugdzorg en de maatschappelijke omgeving voor de versterking en voortzetting van de ontwikkelingslijnen en -kansen.

Pluriform aanbod

Om iedereen mee te laten doen, dient het onderwijsaanbod in de gemeente Gemert-Bakel pluriform, toegankelijk en bereikbaar te zijn. Er is voldoende keuzemogelijkheid in onderwijsconcepten en levensbeschouwelijke achtergronden. Door een pluriform aanbod wordt de talentontwikkeling gestimuleerd en de kansenongelijkheid teruggedrongen. Het is de ambitie dat alle leerlingen een passende onderwijsplek kunnen krijgen in de gemeente. Dit vraagt een voorzieningenstructuur van onderwijs, opvoeding en opvang die wellicht meer dan in het verleden op elkaar is afgestemd om voor alle kinderen en leerlingen doorlopende ontwikkelingslijnen te bevorderen en te ondersteunen. De huisvesting moet dit faciliteren en versterken, waarbij er vanzelfsprekend ruimte is voor maatwerk en derhalve verschillen per kern van de gemeente. Zo zal de voorzieningenstructuur in de kern Gemert anders zijn dan in de kleine kernen waar sprake is van de aanwezigheid van één basisschool. Uitgangspunt is dat iedere kern een basisvoorzieningenstructuur behoudt van in elk geval kinderopvang en basisonderwijs (alsmede voorzieningen voor bewegingsonderwijs). Voor alle kinderen in de leeftijd 0 – 12 jaar blijft opvang en basisonderwijs binnen redelijke afstand bereikbaar.

In het onderwijsaanbod binnen de gehele gemeente dient sprake te blijven van een verantwoorde balans tussen identiteit en keuzevrijheid, het garanderen van onderwijskundige kwaliteit en het financieel kunnen handhaven van een gespreide en bereikbare voorzieningenstructuur voor alle kinderen en leerlingen.

Thuisnabij passend en inclusief onderwijs

Onderwijs dat maximaal thuisnabij en passend is, betekent ook dat de voorzieningen toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Iedereen moet kunnen meedoen. Er is onderwijs voor alle kinderen, ongeacht de herkomst, handicap en/of beperking. Dit stelt eisen aan de huisvesting, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van ruimten voor individuele begeleiding, verzorging dan wel overige onderwijsondersteuners. Tegelijkertijd is er het besef dat het beste onderwijs voor sommige kinderen niet altijd per se het meest dichtbij is. Passend onderwijs kan ook betekenen dat sommige leerlingen een andere onderwijsomgeving vragen om zich te kunnen ontwikkelen. Het speciaal basisonderwijs van de Petrus Dondersschool is soms beter passend. Enerzijds als specifieke voorziening voor leerlingen, anderzijds kan zij ook een expertiserol voor het regulier onderwijs vervullen. Het inclusief en passend ontwikkelen en inrichten van de voorzieningenstructuur is echter een belangrijk uitgangspunt wanneer sprake is van vernieuwing van de huisvesting.

Kindcentra (KC)

In het basisonderwijs wordt reeds aangesloten bij onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder de koppeling met voorschoolse voorzieningen (kinderopvang). De vorming van KC's, als antwoord op diverse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken, is daar een resultaat van. In de ambitie van thuisnabij passend en inclusief onderwijs neemt de KC-vorming een belangrijke plaats in.

De gemeente en de schoolbesturen onderschrijven het belang van de KC-vorming. Het basisonderwijs heeft hierin een regisserende positie in de keten van kindvoorzieningen voor 0 tot 12 jaar van waaruit ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen binnen en buiten de school met elkaar in verband worden gebracht, samen met andere professionele partners.

De schoolbesturen hebben een voorkeur voor de vorming van brede(re) voorzieningen c.q. KC's zodat sprake is van netwerken voor kinderen onder één dak. Hiermee worden betere randvoorwaarden gecreëerd voor een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van kinderen van 0 - 12 jaar en wordt de overgang van voorschoolse voorzieningen naar basisonderwijs vergemakkelijkt. Er is echter geen sprake van één blauwdruk voor de KC-vorming. Het betreft maatwerk, de invulling wordt per project bekeken en kan variëren van een netwerkorganisatie tot daadwerkelijk huisvesting onder één dak. Gemeente, schoolbesturen, aanbieders van peuter- en kinderopvang en eventuele andere partners bepalen gezamenlijk een passende huisvestingsoplossing en de bekostiging daarvan. In het geval van (vervangende) nieuwbouw van KC's wordt met betrokkenen onderzocht en overlegd op welke wijze de investering voor de kinderopvang kan plaatsvinden. Dit betekent dus niet automatisch voorfinanciering.

Sport en bewegen en gezondheid

Gemeente en schoolbesturen streven ernaar om met bewegen en spelen een goede gezondheid te stimuleren. Bij een groot aantal scholen wordt het schoolterrein ook al na schooltijd intensief gebruikt. Dit vraagt wel nadere afspraken over eigendom en verantwoordelijkheden (overlast, vernieling en (vervangings-)onderhoud). Vanuit het belang van bewegen, sporten en spelen is het belangrijk dat er nabij de scholen ook voldoende voorzieningen voor bewegingsonderwijs beschikbaar zijn (zowel binnen als buiten).

Vrijheid van schoolkeuze

De ambitie inzake thuisnabij onderwijs betekent dat de capaciteit van de voorzieningen zoveel mogelijk moet aansluiten bij de onderwijsbehoefte in de kern of wijk/buurt. De capaciteit en vernieuwing van de huisvesting wordt afgestemd op de aanwezige basisgeneratie; de ruimtebehoefte is mede gebaseerd op het aantal te verwachten kinderen in een kern of wijk. Dit kan echter op gespannen voet staan met het uitgangspunt voor de vrije schoolkeuze. Nieuwbouw heeft vaak een aantrekkende werking op de leerlingenaantallen, waardoor leegstand ontstaat in bestaande schoolgebouwen. Conform de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs zal bij groei van het aantal leerlingen gebruik moeten worden gemaakt van de beschikbare capaciteit elders. Het uitgangspunt is dus behoud van een vrije schoolkeuze echter zonder locatiegarantie.

Breed onderwijsaanbod voortgezet onderwijs

In het kader van “iedereen doet mee”, kansengelijkheid, talentontwikkeling voor alle jongeren in de gemeente, streven de gemeente en de gezamenlijke schoolbesturen naar het behoud en versterken van een breed en pluriform onderwijsaanbod voor voortgezet onderwijs in de gemeente, variërend van praktijkonderwijs tot en met gymasiaal onderwijs.

Voor de versterking van een pluriform aanbod heeft het Commanderiej College het aanbod verbreed met Agora-onderwijs om leerlingen op een andere manier te ondersteunen in hun ontwikkelingsproces. Verder biedt De Doregraaf 4 profielen aan op het VMBO, te weten Zorg en Welzijn, Groen, Bouwen Wonen en Interieur (BWI) en Produceren Installeren en Energie (PIE). Het behoud van deze keuzes is van grote waarde voor zowel de jongeren als ook het bedrijfsleven in Gemert – Bakel. In beginsel moeten alle leerlingen in de leeftijd 12 – 18 jaar de mogelijkheid hebben hun schoolloopbaan binnen de gemeentegrenzen te kunnen afronden (met

uitzondering van leerlingen die zijn aangewezen op speciale voorzieningen).

3.2 Huisvestingsvisie en -ambitie

Goede onderwijsvoorzieningen zijn nodig voor de onderwijsprestaties van de leerlingen, het welbevinden van de medewerkers, het werkklimaat, de leefbaarheid van de diverse kernen en dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De voorzieningenstructuur onderwijs dient toegankelijk, bereikbaar, functioneel, veilig, gezond en duurzaam te zijn. Alle leerlingen en medewerkers moeten kunnen leren en werken in een aantrekkelijke leer- en werkomgeving. Iedereen ‘verdient’ een passende huisvesting.

Bovenstaande betekent voor de gemeente Gemert-Bakel een tweeledige opgave. Enerzijds het huisvesten van de verwachte groei van het aantal leerlingen (met name in Gemert Noord/Doonheide) en anderzijds het (fasegewijs) vernieuwen van de bestaande onderwijshuisvesting. In het huisvestingsbeleid moet voorkomen worden dat er teveel capaciteit in stand wordt gehouden, omdat dit leidt tot onnodige kosten voor zowel de schoolbesturen als de gemeente. Anderzijds biedt overcapaciteit ook mogelijkheden aanvullende functies toe te voegen die van belang zijn voor de talentontwikkeling van kinderen en jongeren. De ‘dubbele’ opgave vindt plaats vanuit een aantal uitgangspunten met betrekking tot het onderwijshuisvestingsbeleid. Een belangrijk hiervoor reeds genoemd uitgangspunt is dat de huisvestingsverordening het formele toetsingskader blijft. In deze paragraaf wordt nog ingegaan op een aantal aanvullende uitgangspunten.

Omvang scholen

Het ministerie van OC&W heeft voor elke gemeente een minimale omvang voor basisscholen ingesteld, de opheffingsnorm voor de gemeente Gemert - Bakel bedraagt 62 leerlingen. En voor nieuw te vestigen scholen hanteert het Rijk een minimale norm van 200 leerlingen. De gemiddelde schoolgrootte in Nederland bedraagt circa 220 leerlingen. Scholen met minder dan 145 leerlingen worden aangemerkt als 'kleine school' en ontvangen een zogeheten 'kleine scholentoeslag' van de Rijksoverheid (tot iets meer dan € 100.000 per jaar). Op deze wijze worden kleine scholen extra gefaciliteerd voor het bieden van kwalitatief goed onderwijs en de instandhouding van het schoolgebouw.

Kleine scholen zijn niet per definitie slechter dan grote scholen. Wel zijn er meer risico's en nadelen verbonden aan een kleine school. Ondanks de mogelijke risico's en nadelen zijn deze kleine scholen zeker van waarde voor de gemeente Gemert-Bakel, voor de kleine kernen is er ook geen alternatief. Belangrijk uitgangspunt in de gemeente is daarom het behoud een school in elke (kleine) kern. Voor de kern Gemert wordt wel gestreefd naar een scholenlandschap met 'stevige' volumes met ook aanvullende functies.

De schoolbesturen wensen geen ondergrens qua omvang; de instandhouding van een school is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur en afhankelijk van de lokale context. Wel zijn de schoolbesturen en de gemeente van mening dat er sprake dient te zijn van een maximale omvang van een school. Voor de kern Gemert is uitgegaan van een maximale omvang van circa 400 à 450 leerlingen.

Combinatie van functies

Het heeft bij de vernieuwing van het scholenlandschap de voorkeur om kindfuncties te integreren in de schoolgebouwen. Dit betreft echter geen recht of plicht. Soms is het qua kosten of aantal verwachte kinderen niet haalbaar dit te organiseren en soms kunnen gebouwen in de nabijheid van de school deze kindfuncties ook op een goede wijze huisvesten. De huisvesting van kindfuncties is daardoor altijd maatwerk. De schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zelf zijn verantwoordelijk voor de vorming van de kindcentra.

Voor zover leegstand in schoolgebouwen niet nodig is voor de scholen zelf, kan deze met instemming van het college van B&W worden verhuurd aan de kinderopvang dan wel andere organisaties. De gemeente kan aan deze toestemming voorwaarden meegeven, zoals het betalen van een vergoeding voor de kosten die de gemeente heeft voor het betreffende deel van het schoolgebouw.

Het eigendom, verhuur en het gebruik van een KC/MFA is op dit moment nog niet eenduidig georganiseerd. Als vervolg op dit IHP wordt in 2024 de situatie per gebouw in beeld gebracht en worden in overleg de consequenties voor een gewenst verhuurbeleid bepaald.

Eenduidig/uniform verhuurbeleid

Bij de vorming van een kindcentrum en/of combinatie van functies is sprake van gebruik van ruimte in het schoolgebouw door andere organisaties dan het schoolbestuur. Hierbij is vaak sprake van verhuur van ruimtes. Voor de verhuur van ruimtes in schoolgebouwen zijn de WPO, de WVO en de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemert – Bakel 2015 bepalend.

In geval van leegstand heeft een schoolbestuur de volgende mogelijkheden:

- Medegebruik: het gebruik van een onderwijsgebouw door derden voor educatieve doeleinden of gebruik ten behoeve van culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Het schoolbestuur kan er zelf voor kiezen om ruimtes in medegebruik te geven aan instellingen, die aan bovengenoemde voorwaarden voldoen. Daarnaast heeft ook de gemeente het recht om, onder bepaalde voorwaarden, ruimtes in de school te bestemmen voor medegebruik. Een voorbeeld is ruimte bieden aan leerlingen van een (naburige) school met ruimtegebrek. Voor het medegebruik mag het schoolbestuur een vergoeding vragen als bijdrage in de beheer en exploitatiekosten, deze mag het schoolbestuur ook behouden. Vergoeding van investeringskosten is niet toegestaan, aangezien het gebouw 'om niet' beschikbaar is gesteld.
- Verhuur: Het schoolbestuur kan ruimtes of een gedeelte van het gebouw verhuren aan een derde, private partij. Voor deze verhuur heeft het schoolbestuur toestemming nodig van het college van B&W. Het schoolbestuur en de derde partij maken op dit moment onderling afspraken over de voorwaarden voor verhuur en de hoogte van de verhuurprijs. Vanuit de regelgeving Overheid en Markt dient hier sprake te zijn van een gelijk speelveld voor kinderopvangorganisaties die wel en

geen onderdeel uitmaken van een schoolgebouw, KC of MFA.

Bovendien bestaat er een ander gevaar: het openen van bijvoorbeeld een BSO in een schoolgebouw betekent niet altijd een toename van het totaal aantal kinderen dat wordt opgevangen, we zien vaak een verschuiving. Dit kan de sluiting van een andere locatie tot gevolg hebben. Het is belangrijk ons hier als gemeente bewust van te zijn.

In KC's komt nog een andere vorm van verhuur voor, namelijk in het geval dat de gemeente huisvesting voor derden heeft voorgefinancierd.

Uitgangspunt is, dat voor de verhuur van ruimten die gefinancierd zijn door de gemeente wordt uitgegaan van een uniform verhuurbeleid voor alle kinderopvanglocaties. Bij verhuur aan derden in een school en/of KC betaalt de huurder of kinderopvang minimaal de kostprijsdekkende huur aan de gemeente. Zo mogelijk worden er huurcontracten afgesloten voor een minimale periode om de exploitatierisico's voor de gemeente (en de schoolbesturen) te beperken.

Het opstellen van een uniform verhuurbeleid en het formaliseren van de huurprijzen is geen onderdeel van het IHP. Als uitwerking van het IHP wordt in 2024 in overleg met het onderwijsveld een uniform verhuurbeleid opgesteld.

Renovatie

Renovatie is nog geen voorziening in de huisvestingsverordening. Het is de bedoeling dat ook levensduurverlenging c.q. renovatie een voorziening wordt in de regelgeving omdat het in een bepaalde situaties een goed en volwaardig alternatief is voor vervangende nieuwbouw. In het rapport van de PO-raad, VO-raad en de VNG, dat als basis heeft gediend voor de wetswijziging, wordt renovatie als volgt gedefinieerd: renovatie is een grootschalige en integrale aanpak van een bestaand schoolgebouw, waarmee de levensduur wordt verlengd met tenminste 25 jaar en het gebouw (weer) voldoet aan de functionele eisen en kwaliteitseisen, zoals geformuleerd in het IHP (en ten minste aan vigerende eisen van het bouwbesluit).

Renoveren of nieuwbouwen?

In Gemert zijn verschillende basisschoolgebouwen 'op leeftijd', namelijk 40 jaar of ouder. De schoolbesturen hebben de gebouwen al die tijd zo goed als mogelijk onderhouden. Bij de vraag of renovatie of nieuwbouw in een bepaalde situatie het beste past, zijn er verschillende afwegingen te maken.

Van belang zijn:

- Het voorkomen van kapitaalvernietiging (restant boekwaarde).
- De huidige bouwkundige conditie.
- De huidige onderwijskundige functionaliteit.
- Te behalen voordelen op het gebied van energieverbruik, onderhoud en binnenklimaat.
- Mogelijkheid om leegstand terug te dringen.

Hierbij kan het 'Afwegingskader renovatie' van de PO-raad ook een hulpmiddel zijn. Verschillende overwegingen kunnen een rol spelen wat het beste past - renovatie of vervangende nieuwbouw - als het gaat om vernieuwing van de huisvesting. Een businesscase van beide scenario's

alsmede een multicriteria-analyse zijn van belang om een weloverwogen afweging te maken. Voor ieder huisvestingsproject gaat het echter om maatwerk, waarbij:

- De kosten voor de technische aanpassingen noodzakelijk voor een levensduurverlenging van minimaal 25 jaar voor rekening van de gemeente zijn.
- De kosten voor de functionele aanpassingen voor rekening van de schoolbesturen zijn (schoolbesturen ontvangen hiervoor sinds 2015 middelen van het ministerie van OCW als onderdeel van het wetsvoorstel doordecentralisatie onderhoud en functionele aanpassingen).
- De kosten voor onderhoud, die reeds in het MJOP waren voorzien, maken onderdeel uit van de renovatie en zijn voor rekening van het schoolbestuur (reservering onderhoud).

Tevens kan worden onderzocht in hoeverre een betere huisvestingskwaliteit voordelen biedt voor de dagelijkse exploitatie. Eventuele besparingen kunnen eventueel onderdeel zijn van het dekkingsplan van de renovatie.

Het is voor een schoolbestuur ook mogelijk de inzet van gereserveerde middelen voor onderhoud al geruime tijd voor de daadwerkelijke renovatie /nieuwbouw aan te passen. Door het verminderen van het onderhoudsniveau (tot bijvoorbeeld 'het voorkomen van gebreken') kan geld worden bespaard, dat voor de vernieuwing ingezet kan worden. Dit kan bijvoorbeeld ingezet worden t.b.v. het duurzamer maken van een gebouw (ENG i.p.v. BENG), extra investeringen in kwaliteit van bouw en andere wensen van het schoolbestuur.

De hoogte van de bijdrage van zowel de gemeente als het schoolbestuur zal per situatie verder worden uitgewerkt. Uitgangspunt van de gemeente is dat de vergoeding het mogelijk moet maken ook tijdens renovatie een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) te kunnen realiseren.

Duurzaamheid

Bij de vernieuwing van voorzieningen wordt - vanzelfsprekend - gekeken naar duurzaamheidsmaatregelen die aansluiten bij hedendaagse en toekomstige ambities hierin. Immers, de nu te realiseren renovaties moeten ook in belangrijke mate bijdragen aan de reductie van de CO₂-uitstoot in 2030 en 2050 (reductieafspraken conform de Klimaatwet en de afspraken in de Routekaart primair en voortgezet onderwijs). Verduurzaming is derhalve een onlosmakelijk onderdeel van een renovatie c.q. levensduurverlenging. Voor nieuwe voorzieningen zullen de duurzaamheidsambities veelal gemakkelijker te realiseren zijn dan in situaties van levensduurverlenging. Het landelijk kwaliteitskader onderwijshuisvesting is hiervoor een goede leidraad.

Voor nieuwbouw wordt uitgegaan van energieneutraliteit (ENG) en gasloos, voor levensduurverlenging c.q. renovatie wordt gestreefd naar BENG. Wat betreft het programma Frisse Scholen wordt gestreefd naar een score van Frisse Scholen klasse B voor de onderdelen licht, lucht en akoestiek (met als uitgangspunt dat per project de ambities in deze kunnen differentiëren). Het verduurzamen van de onderwijshuisvesting vindt plaats op natuurlijke momenten, hetgeen momenten van levensduurverlenging c.q. renovatie en/of vervangende nieuwbouw zijn. Schoolbesturen zijn vanzelfsprekend autonoom om ook binnen de financiële mogelijkheden maatregelen te nemen voor het verduurzamen van de eigen schoolgebouwen.

Cofinanciering & TCO

De gemeente heeft een specifieke verantwoordelijkheid als het gaat om de financiering van schoolgebouwen (met uitzondering van de schoolbesturen waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is afgesloten). In de toekomst kan binnen de kaders van de wet- en regelgeving echter sprake zijn van cofinanciering in zowel situaties van renovatie als nieuwbouw. De gemeente kan vanuit haar wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting, het uitstellen van vervangende nieuwbouw en het verbeteren van de kwaliteit van de gebouwen bijdragen aan renovatie. Het schoolbestuur kan bijdragen in nieuwbouw vanwege de optimalisering van de exploitatie hetgeen voordelig is voor de school i.c. het bestuur.

Cofinanciering in de vernieuwing van de huisvesting in het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs is op dit moment nog niet wettelijk toegestaan. Het is echter wel een te verdedigen uitgangspunt voor de vernieuwing van de huisvesting. Op projectniveau zullen nadere afspraken worden gemaakt tussen de gemeente en de schoolbesturen over het bijdragen in de vernieuwing door de schoolbesturen. Cofinanciering kan gekoppeld worden aan het ontwikkelen van onderwijshuisvesting op basis van een zogenaamde TCO-benadering (Total Costs of Ownership), waarbij ook schoolbesturen bijdragen aan de vernieuwing van de onderwijshuisvesting en de kosten en baten over de gehele levensduur in kaart worden gebracht. Schoolbesturen ontvangen middelen voor de instandhouding van hun gebouwen. Deze middelen kunnen ook (gedeeltelijk) worden ingezet als investeringen in de onderwijshuisvesting onder voorwaarde dat hiermee er een gunstigere exploitatie ontstaat (lager dan de vergoeding die zij ontvangen).

Meetlat onderwijshuisvesting

Bij de vernieuwing van de onderwijshuisvesting geldt dat de prioritering c.q. fasering in beginsel wordt bepaald door een aantal aspecten c.q. spelregels.

Prioriteit heeft de wettelijke zorgplicht te voorzien in voldoende passende onderwijshuisvesting. Indien hiervoor beschikkingen dan wel bestuurlijke toezeggingen zijn gedaan, dient hiervoor prioriteit gegeven te worden.

Vervolgens komen gebouwen van 40 jaar en ouder in principe in aanmerking voor vernieuwing; 'hoe ouder het gebouw, hoe eerder het wordt aangepakt. Vanzelfsprekend worden hierin betrokken tussentijdse renovaties en/of uitbreidingen.

Daarnaast worden diverse overige criteria betrokken in de afwegingen met betrekking tot de prioritering c.q. fasering. Deze criteria hebben betrekking op o.a. de beschikbaarheid van locaties, de snelheid om te kunnen ontwikkelen, de druk op organisatie en financiën, het perspectief van de betreffende school, de maatschappelijke betekenis van de voorziening voor de omgeving, de beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting (en de kosten daarvan), de complexiteit van het project, herontwikkelings- en woningbouwplannen, draagvlak, combinatiemogelijkheden van voorzieningen.

04

Onderwijshuisvesting gemeente Gemert-Bakel;

- leerlingenprognoses
- ruimtebehoefte

Onderwijshuisvesting Gemert-Bakel

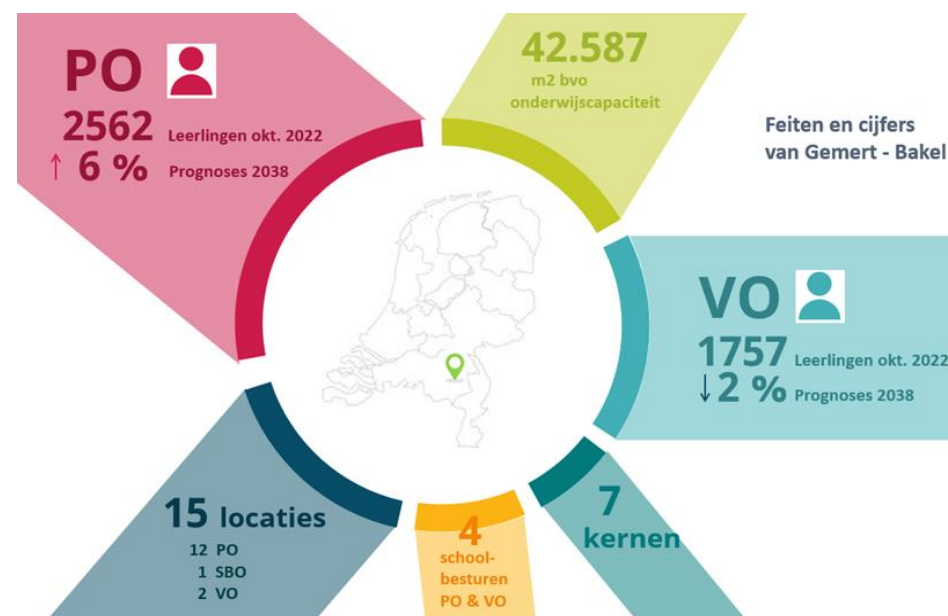
In de afgelopen decennia heeft er in de gemeente veel vernieuwing plaatsgevonden in de voorzieningenstructuur in de kleinere kernen van de gemeente. Veelal is hier sprake van de realisatie van multifunctionele voorzieningen (MFA's), waarin ook het basisonderwijs is ondergebracht naast o.a. kinderopvang, sportvoorzieningen en ontmoetingsfuncties voor de kern. Het IHP heeft primair betrekking op het onderwijsdeel in de MFA en niet de overige functies.

Deze vernieuwing van de onderwijshuisvesting heeft nog niet plaatsgevonden in de kern Gemert. In deze kern bevinden zich een aantal oude scholen die technisch en functioneel gedateerd zijn, terwijl de eisen en wensen voor deze gebouwen erg veranderd zijn op het gebied van functionaliteit, techniek, binnenklimaat en verduurzaming. Zonder ingrijpen zal sprake zijn van een verdere vermindering van het kwaliteitsniveau van een aantal schoolgebouwen. De oudste school van de gemeente bevindt zich ook in de kern Gemert (Jenaplanschool De Pandelaar). De vernieuwingsopgave voor de gemeente richt zich dan ook hoofdzakelijk op de kern Gemert. Een planmatige én integrale aanpak is hier dan ook belangrijk om gefaseerd de vernieuwing van de verouderde gebouwen aan te pakken.

4.1 Algemeen

In de gemeente Gemert-Bakel bevinden zich 13 scholen voor primair onderwijs. Hiervan is één school voor speciaal basisonderwijs (in bijlage 1 wordt beknopte informatie gegeven van iedere school afzonderlijk wat betreft o.a. leerlingenprognoses en ruimtebehoefte). Deze 13 scholen worden bestuurd door 3 schoolbesturen (Stichting GOO onderwijs,

Stichting PlatOO en Vereniging Jenaplanschool De Pandelaar). Daarnaast is er een school voor voortgezet onderwijs het Commandijr College dat een onderwijsaanbod heeft van praktijkonderwijs tot gymasiaal onderwijs. Het Commandijr College heeft twee locaties: de locatie Macropedius voor havo-vwo en de locatie Doregraaf voor praktijkonderwijs, beroepsgericht vmbo tot en met vmbo-tl. Het bevoegd gezag van het Commandijr College is de Stichting Onderwijsgroep Oost-Brabant. In onderstaande figuur worden de feiten met betrekking tot de huidige onderwijshuisvesting weergegeven.

4.2 Leerlingenprognoses

In juni 2023 heeft Pronexus voor de gemeente Gemert-Bakel leerlingenprognoses opgesteld voor het PO en VO van de verwachte leerlingenaantallen voor de periode 2023 - 2043. Hoewel de leerlingenprognoses voor een periode van 20 jaar worden opgesteld, is het belangrijk te realiseren dat de betrouwbaarheid de eerste vijf jaar het grootst is, daarna neemt deze snel af. Door allerlei ontwikkelingen, zoals woningbouw, is het leerlingenaantal een dynamisch verhaal, daarom worden elke twee jaar nieuwe prognoses opgesteld.

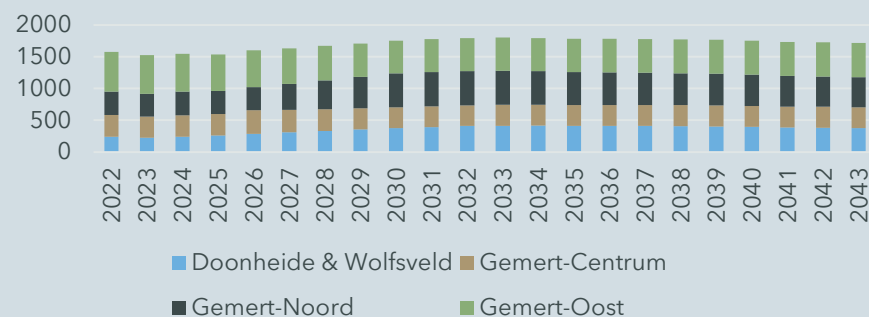
Basisgeneratie en leerlingenprognoses primair onderwijs

De basisgeneratie i.c. het aantal kinderen in de leeftijd van 4 - 12 jaar (30 % van de 12-jarigen) in de gemeente blijft redelijk stabiel dan wel laat een lichte stijging zien (zie grafieken hiernaast). De basisgeneratie heeft een omvang van circa 2.800 kinderen en groeit naar circa 3.000 kinderen. Deze groei vindt plaats in de kern Gemert door de nieuwbouwwijken Doonheide I & II. Deze groei zal naar verwachting verder toenemen door de geplande realisatie van Doonheide III en het WVG-terrein na 2030. De groei van de basisgeneratie vindt dus vooral plaats in Gemert Noord. De basisgeneratie neemt in Gemert Zuid af (zie grafieken). In Gemert-Noord neemt de basisgeneratie de aankomende jaren toe. Op basis van de basisgeneratie is te zien dat er op dit moment meer leerlingen in Gemert-Noord onderwijs krijgen dan op basis van de basisgeneratie verwacht kan worden. Redenen hiervoor zijn niet eenduidig aan te wijzen, maar kunnen voortkomen uit leerlingenmigratie veroorzaakt door beeldvorming over scholen, de aangeboden onderwijsconcepten en/of aantrekkelijke(re) huisvesting.

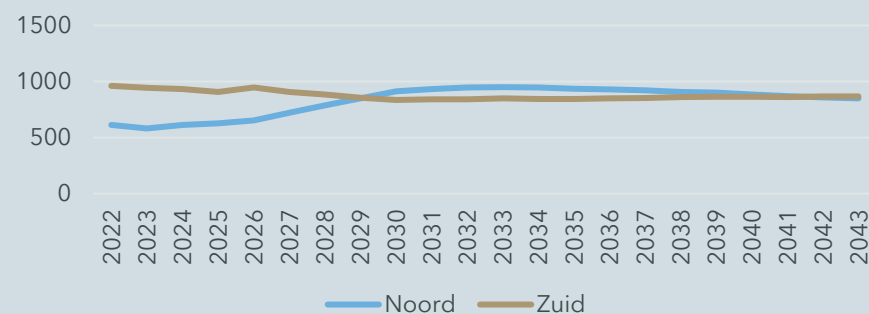
Basisgeneratie gemeente Gemert-Bakel

Basisgeneratie Gemert

Basisgeneratie Gemert-Noord en -Zuid

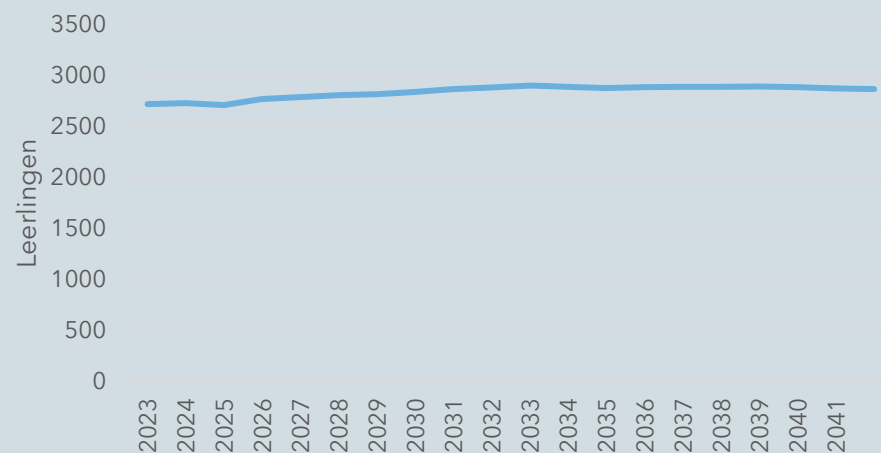

Deze ontwikkeling veroorzaakt ook huisvestingsvraagstukken; groei op locaties die niet gefaciliteerd kunnen worden. Zo is er door deze leerlingstromen in Gemert-Noord te weinig capaciteit ten opzichte van de vraag, terwijl in Gemert Zuid sprake is van overcapaciteit.

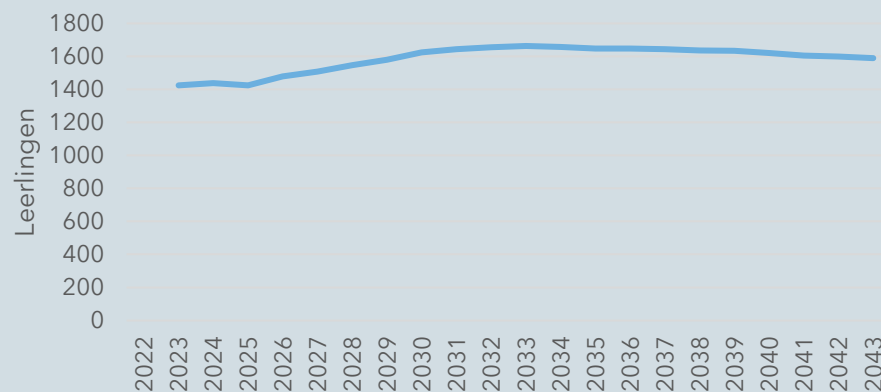
De gemeente Gemert -Bakel telt op 1 oktober 2022 2.562 leerlingen in het basisonderwijs, een lichte daling van 1,3 % ten opzichte van 2021. Wanneer ook de leerlingen van Kindcentrum SBO Petrus Donders worden meegenomen is sprake van een leerlingenaantal van 2.723. Door de toenemende woningbouw in Gemert-Noord stijgt het aantal leerlingen de komende jaren naar 2.715 leerlingen (exclusief Kindcentrum SBO Petrus Donders) of 2.852 (inclusief Kindcentrum SBO Petrus Donders) in 2038 (zie hiernaast staande grafiek).

Deze stijging is niet gelijk over de verschillende kernen verdeeld. In de kern Gemert is in de komende 15 jaar sprake van een groei van bijna 15 %. In de kernen Handel, Elsendorp en De Rips is het aantal leerlingen over 15 jaar ongeveer gelijk aan het niveau van 2023. In Bakel en De Mortel is sprake van een daling van circa 5 % en in Milheeze is zelfs sprake van een daling van 10 %.

Leerlingenprognoses gemeente

Leerlingenprognose basisonderwijs kern Gemert

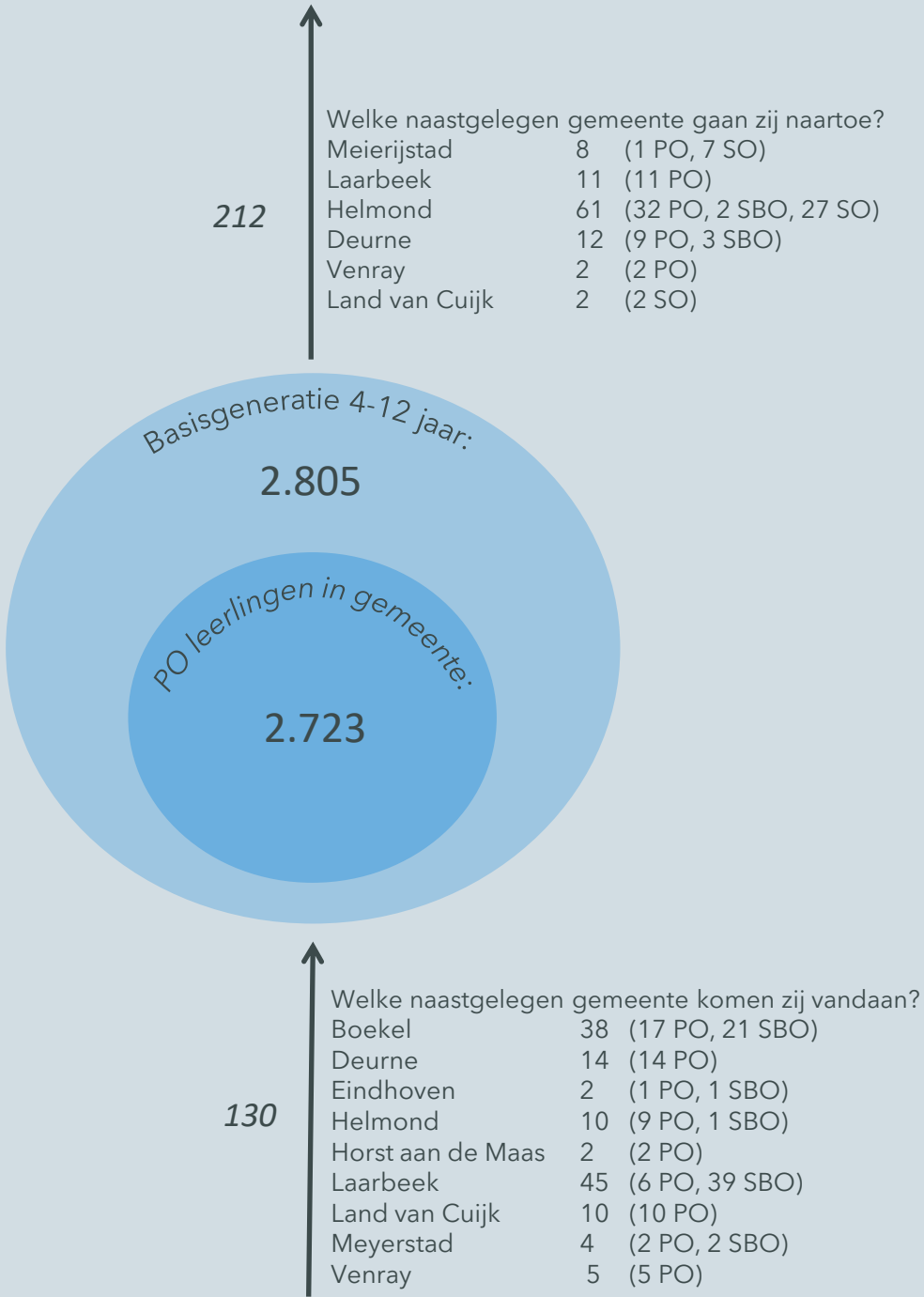

Niet alle kinderen gaan naar school in hun eigen gemeente. In Gemert-Bakel gaan kinderen buiten de gemeente naar school, maar er zijn ook kinderen die van buiten de gemeente onderwijs volgen in Gemert-Bakel.

Circa 200 kinderen in de leeftijd 4 - 12 jaar volgen onderwijs buiten de gemeente Gemert-Bakel. Dit kan verschillende redenen hebben waaronder onderwijskundige keuzes, passend onderwijs en/of geografische redenen (nabijheid). Het overgrote deel ‘verlaat’ de gemeente Gemert-Bakel vanwege de afwezigheid van speciaal onderwijs.

Anderzijds volgen circa 130 leerlingen, die woonachtig zijn in o.a. Deurne, Boekel, Eindhoven onderwijs in de gemeente Gemert-Bakel, circa 60 leerlingen volgen speciaal basisonderwijs op de Kindcentrum SBO Petrus Donders.

Hiernaast is bovenstaande gedetailleerder weergegeven.

Leerlingenprognoses Commanderij College

Op dit moment is de basisgeneratie 12 tot 18 jaar in de gemeente circa 2.350. Het aantal leerlingen op de 2 locaties van het Commanderij College is echter lager. Er is nu sprake van circa 1.750 op beide locaties. Een groot aantal jongeren uit de gemeente Gemert-Bakel volgt onderwijs buiten de gemeente Gemert-Bakel. Dit is te verklaren vanuit geografische, onderwijskundige en huisvestelijke overwegingen. Voor een aantal kernen van de gemeente zijn andere VO-scholen buiten de gemeente dichterbij dan de locaties van het Commanderij College. En wellicht is het aanbod elders voor sommige leerlingen passender en ontbreekt het in de gemeente Gemert aan voortgezet speciaal onderwijs. Daarnaast speelt de vernieuwing van de huisvesting in andere gemeenten een belangrijke rol; in de afgelopen periode is nieuwbouw gerealiseerd bij alle (concurrerende) VO-scholen.

Gezien de plannen voor nieuwbouw van het Commanderij College Macropedius wordt verwacht dat de leerlingenaantallen na ingebruikname van de nieuwbouw meer zullen stijgen dan de prognoses aangeven. Verwacht wordt door het bevoegd gezag dat het aantal leerlingen zal groeien naar circa 2.000 leerlingen (800 leerlingen locatie Doregraaf en 1.200 leerlingen locatie Macropedius). Het Commanderij vervult historisch gezien een regionale functie die versterkt wordt door de vernieuwing. Het is het belangrijk regelmatig een update te laten maken van de verwachte leerlingenprognose mede als gevolg van de nieuwbouw van de locatie Macropedius.

Voor een overzicht van de leerlingenprognoses en ruimtebehoefte van het Commanderij College wordt verwezen naar de bijlage.

4.3 Ruimtebehoefte

In de verschillende kleinere kernen van de gemeente zijn recentelijk scholen en/of multifunctionele accommodaties gerealiseerd. De huisvestingscapaciteit voor onderwijs is passend voor de ruimtebehoefte van de betreffende scholen (na de in pandige aanpassing van basisschool OBS De Kleine Kapitein is ook hier voldoende onderwijscapaciteit). Er zijn geen capaciteitstekorten in de kleine kernen van de gemeente.

In de kern Gemert is echter sprake van capaciteitsvraagstukken. Er zijn scholen met een tekort (Kindcentrum De Samenstroom en Jenaplanschool De Pandelaar) en scholen met een overcapaciteit. De overcapaciteit is echter niet aanwezig op de plekken waar behoefte is aan extra capaciteit. Op dit moment bevindt zich veel onderwijscapaciteit in Gemert Zuid, terwijl de ruimtebehoefte vooral toeneemt in Gemert-Noord, hetgeen veroorzaakt wordt door de woningbouw in Gemert Noord en leerlingenstromen van Gemert Zuid naar Gemert Noord. In die zin lijkt sprake van een verdelingsvraagstuk.

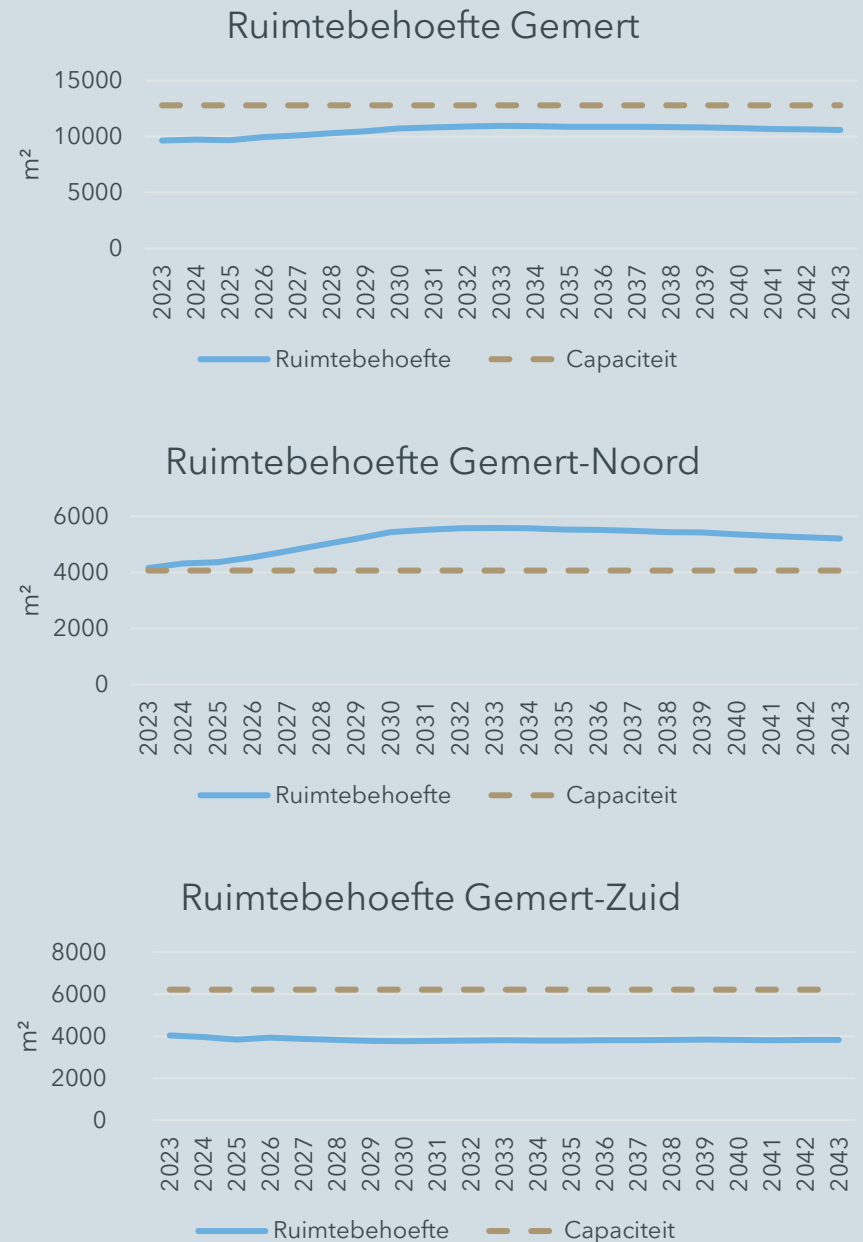
Hierna wordt verder ingezoomd op de verschillende kernen van de gemeente. Vanwege de huisvestingsvraagstukken in de kern Gemert wordt in de volgende paragrafen uitgebreider ingegaan op de scholen in de kern Gemert. Omdat er voor de korte termijn – periode 2024 – 2027 – geen huisvestingsinterventies c.q. -aanpassingen plaatsvinden in de overige kernen, worden de scholen in die kernen beknopter beschreven.

4.4 Onderwijshuisvesting kern Gemert

In de kern Gemert zijn vijf basisscholen: Kindcentrum De Samenstroom, Jenaplanschool De Pandelaar, OBS 't Einder, Kindcentrum Berglaren en Kindcentrum Het Venster. In de kern Gemert is de komende 15 jaar sprake van een groei van het aantal leerlingen van circa 15 %. Deze groei is vooral te verklaren door een toename van het aantal woningen in Gemert Noord. Verwacht wordt een leerlingenaantal van circa 1.660 leerlingen in 2038 in de kern Gemert.

In de kern Gemert is op dit moment in totaal behoefte aan 9.600 m² bruto vloeroppervlakte (BVO). Dit is inclusief de ruimtebehoefte voor Kindcentrum SBO Petrus Donders. Dit neemt toe naar circa 11.000 m² BVO. De totale huisvestingscapaciteit bedraagt op dit moment echter circa 12.800 m² BVO (zie grafiek hiernaast).

Zoals reeds genoemd, doet de groei zich vooral voor in Gemert Noord. Hier ontstaat de komende jaren een capaciteitstekort. De daling van de leerlingenaantallen in Gemert Zuid zet door, hier is sprake van overcapaciteit, de leegstand zal hier de komende jaren toenemen (zie de 2 grafieken hiernaast). Vanuit de ambitie thuisnabij onderwijs zal de capaciteit in Gemert Noord en Gemert Zuid de komende jaren passend moeten worden gemaakt; in Gemert Zuid kan volstaan worden met minder capaciteit, in Gemert Noord is aanvullende capaciteit nodig.

4.5 Onderwijshuisvesting per school

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de verschillende scholen.

4.5.1 Kindcentrum De Samenstroom

Kindcentrum De Samenstroom biedt onderwijs, VVE en opvang voor 0 tot 13 jarigen. De school is gevestigd aan de Predikant Swildensstraat 35 in Gemert Noord en beschikt over een modern gebouw, dat in 2014 in gebruik is genomen. Het gebouw heeft een totale oppervlakte van 2.490 m² BVO, waarvan 2.112 m² BVO in gebruik voor onderwijs, 278 m² BVO voor de kinderopvang en 100 m² BVO gezamenlijk voor school en kinderopvang. Het gebouw heeft 15 groepsruimten en is bij aanvang gebouwd voor 400 leerlingen. De kinderopvang wordt verzorgd door GOO opvang B.V.. Sinds 2014 heeft Kindcentrum De Samenstroom te maken met een constante groei van het aantal leerlingen.

In verband met de schaa sprong wordt op dit moment volop gebouwd in Gemert Noord. De schaa sprong heeft een forse groei van het aantal leerlingen in Gemert Noord tot gevolg, die op dit moment wordt opgevangen door de basisscholen Jenaplanschool De Pandelaar en Kindcentrum De Samenstroom. Een andere reden van de groei vormt de leerlingenstroom uit Gemert Zuid naar Noord.

Om de groei op te vangen zijn in 2014 en 2019 vier noodlokalen geplaatst op het schoolplein, waardoor de school op dit moment een capaciteit heeft voor 500 leerlingen. Kindcentrum De Samenstroom heeft nu een leerlingenaantal van circa 480 en groeit dit jaar door naar de 500 leerlingen. Het schoolbestuur heeft daarom onlangs een leerlingenstop ingevoerd. De leerlingen van Kindcentrum De Samenstroom maken voor het

gymonderwijs gebruik van Sporthal Molenbroek, gelegen naast de school. Ook een deel van de buitenschoolse activiteiten van GOO opvang B.V. zijn gehuisvest in de sporthal.

Het gebouw dateert uit 2014 en is technisch in zeer goede staat. De onderhouds- en energielasten van dit gebouw zijn passend voor een gebouw van deze leeftijd. Ook functioneel voldoet het gebouw aan de eisen van deze tijd.

Het effect van de woningbouw is terug te zien in de leerlingenprognoses voor Kindcentrum De Samenstroom vanaf 2024. Volgens de prognoses groeit het aantal leerlingen door tot 680 in 2038. Wanneer een nieuwe basisschool wordt gerealiseerd in Doonheide zal de groei bij de bestaande basisscholen afnemen. Dit heeft ook gevolgen voor de lange termijn prognoses.

Stichting GOO onderwijs wil Kindcentrum De Samenstroom niet verder laten groeien (maar bij voorkeur terugbrengen naar een geringere omvang van 400 à 450 leerlingen). Zij wenst de groei in Gemert Noord op te vangen door middel van een of meer nieuwe voorzieningen voor basisonderwijs. De groei van het aantal leerlingen in Gemert Noord moet het mogelijk maken om twee nieuwe voorzieningen voor basisonderwijs te realiseren. Dit uitgangspunt past ook in de visie van gemeente en schoolbesturen voor een maximale grootte van een basisschool in Gemert-Bakel en het aanvullend realiseren van nieuwe voorzieningen in Doonheide.

4.5.2 Jenaplanschool De Pandelaar

Jenplanschool de Pandelaar biedt Jenaplanonderwijs, VVE en opvang voor 2 tot 13 jarigen. De school is gehuisvest in twee naast elkaar gelegen gebouwen in Gemert Noord. Het oorspronkelijke schoolgebouw aan de Sint Michaëlstraat 30 dateert uit 1939. Het gebouw bevatte oorspronkelijk 7 groepsruimten en enkele kantoorruimtes. In 2002 zijn de speelzaal, de lerarenkamer, een toiletgroep en een extra lokaal aangebouwd. Omdat het een oud gebouw is, heeft het veel inefficiënte m²; bepaalde ruimten kunnen niet voor het onderwijs worden ingezet. In 2015 zijn middelen beschikbaar gesteld waarmee het schoolbestuur een extra inpandig lokaal heeft gerealiseerd. De kinderopvang wordt verzorgd door KDV De Ontdekking, grotendeels vanuit een naastgelegen 'eigen' pand.

Door de groei van het aantal leerlingen is in 2018 een naastgelegen kantoorpand gehuurd en in gebruik genomen als onderwijslocatie. Dit betreft Jenaplanschool De Pandelaar 37, ook wel 't Pandje genoemd. Gezien de overcapaciteit in 2018 wordt één ruimte verhuurd aan KDV De Ontdekking, die hier zijn peuteropvang met VVE-aanbod in heeft gehuisvest.

Het schoolgebouw en 't Pandje hebben een totale oppervlakte van 1.804 m² BVO (1335 + 469), verdeeld over 12 ruime groepslokalen en enkele kleinere onderwijsruimten. De school heeft op dit moment een leerlingenaantal van 295 leerlingen. Op grond van de verordening wordt de genormeerde capaciteit bepaald op basis van het aantal m². Als sec wordt gekeken naar het aantal m² is de totale huisvestingscapaciteit voldoende voor het aantal leerlingen. Wanneer uitgegaan wordt van de voorheen gehanteerde norm voor gebouwen van voor 1996 – het aantal lokalen/groepsruimten – dan geldt ook voor De Pandelaar met 12 groepsruimten dat de huisvesting passend is.

Voor het bewegingsonderwijs wordt gebruik gemaakt van Sporthal Molenbroek. De leerlingen uit groep 3 en 4 worden met een bus vervoerd, de oudere groepen fietsen onder begeleiding naar de sporthal. Dit vervoer vraagt veel tijd, waardoor er weinig tijd over blijft voor het daadwerkelijke bewegingsonderwijs. Dit is geen gewenste situatie, zeker gezien de oproep van de Onderwijsinspectie om het aantal uren bewegingsonderwijs voor kinderen te verhogen. Het schoolbestuur verzoekt de gemeente derhalve om het bewegingsonderwijs in de nabijheid van de school mogelijk te maken.

De technische staat van het schoolgebouw laat te wensen over. Het gebouw is niet duurzaam, heeft een hoog energieverbruik en het binnenklimaat laat te wensen over. Bovendien is een forse investering in groot onderhoud noodzakelijk. Dit is voor het schoolbestuur echter geen reden om de overstap te maken naar een ander gebouw. Uitvoering van het Jenaplanonderwijs vraagt een indeling van het gebouw waarbij diverse activiteiten tegelijkertijd onder toezicht kunnen plaatsvinden. Het bestaande schoolgebouw heeft klaslokalen van gemiddeld 70 m², waardoor het voor het schoolbestuur functioneel nog steeds passend is.

Het gebouw van Jenaplanschool De Pandelaar dateert van 1939. In de reeds genoemde Routekaart PO en VO worden gemeenten opgeroepen om schoolgebouwen, die nu meer dan veertig jaar oud zijn en volgens de cyclus dus al gerenoveerd hadden moeten worden, of vervangen door nieuwbouw, versneld aan te pakken. Voor Jenaplanschool De Pandelaar is renovatie en/of vernieuwbouw nodig, in de routekaart PO-VO wordt gezien de voorschoolse leeftijd van het gebouw casco-renovatie geadviseerd. Dit voor een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur voor een langere periode (40 jaar).

Jenaplanschool De Pandelaar heeft de wens uitgesproken ook op de lange termijn gehuisvest te willen blijven op de huidige locatie en bij voorkeur in het bestaande schoolgebouw (hoofdlocatie). Deze is echter niet passend voor het aantal leerlingen en het huidige perceel is te krap voor nieuwbouw. Bovendien is de huidige huisvesting versnipperd, waarbij de school en de kinderopvang zijn gehuisvest in drie panden met drie verschillende eigenaren. In het huisvestingsscenario wordt de wens meegenomen om op korte termijn een gebouw te realiseren, waarin op de bestaande locatie zowel het onderwijs, het bewegingsonderwijs en de kinderopvang gehuisvest kunnen worden.

Verzoek Jenaplanschool De Pandelaar voor extra lokaal vanaf augustus 2024
In de eerste helft van 2023 heeft Jenaplanschool De Pandelaar een verzoek ingediend voor uitbreiding met een extra klaslokaal. Volgens prognoses van de school is het aantal leerlingen bij start van het schooljaar opgelopen tot ten minste 305 leerlingen. Dit aantal zal gedurende het schooljaar verder stijgen. In de nieuwste leerlingenprognoses van Pronexus worden aantallen genoemd van 278 leerlingen in 2023-2024, 280 leerlingen in 2024-2025 en in 2025-2026 is sprake van 293 leerlingen. Bij dit aantal leerlingen biedt het huidige gebouw inclusief de extra lokalen in 't Pandje ook de komende jaren voldoende capaciteit.

Zoals eerder aangegeven zien we in verband met de schaa sprong een forse groei van het aantal leerlingen in Gemert-Noord. Door nieuwbouw van een of meer voorzieningen voor basisonderwijs zal de groei bij de bestaande basisscholen afvlakken. Dit heeft ook gevolgen voor de lange termijn cijfers van de prognoses.

Jenaplanschool De Pandelaar streeft op de middellange termijn naar een schoolgrootte van rond de 300 leerlingen, verdeeld over 12 groepen. Dit is passend bij hun onderwijsvisie voor het Jenaplanonderwijs. In de huisvestingsagenda van de kern Gemert is dit aantal daarom als uitgangspunt genomen.

In het huisvestingsscenario voor Jenaplanschool De Pandelaar wordt dan ook uitgegaan van:

- Noodzakelijke renovatie/levensduurverlenging van het huidige gebouw.
- Aanvullende uitbreiding van het hoofdgebouw ten behoeve van circa 75 leerlingen ter vervanging van de huisvesting in 't Pandje. Onderdeel van de planvorming is het onderzoeken van het realiseren van aanvullende kindfuncties in het kader van KC-vorming.
- Realisatie van een volwaardige gymzaal door o.a. het onderzoeken van het aanpassen en uitbreiden van het bestaande speellokaal. Hierdoor kan het bewegingsonderwijs in de nabijheid van Jenaplanschool De Pandelaar plaatsvinden.

4.5.3 OBS 't Einder

De OBS 't Einder is gevestigd aan de Wetering 25 in Gemert Zuid en biedt onderwijs, peuteropvang en BSO aan 2 tot 13 jarigen. De kinderopvang wordt verzorgd door GOO opvang B.V.. Het oudste deel van het gebouw dateert uit 1990, in 1996 en 2001 is het gebouw uitgebreid. Ook staan er 4 noodlokalen bij de school, 2 zijn in gebruik door de school en 2 door de BSO.

OBS 't Einder heeft ondanks zijn leeftijd een eigentijdse (architectonische) opzet, waardoor de school in dit gebouw goed haar onderwijsvisie kan vertalen. Het gebouw heeft een oppervlakte van 2164 m² BVO en 260 m² BVO in de noodlokalen. In het hoofdgebouw wordt 291 m² gebruikt door de kinderopvang. De school heeft op dit moment een leerlingenaantal van 227, waarbij de prognoses nog een kleine daling laat zien van het aantal leerlingen tot ongeveer 210 in 2028, daarna is sprake van stabilisering. De normatieve capaciteit van het schoolgebouw ligt hoger (390 leerlingen), waardoor sprake is van een normatieve overcapaciteit. De noodlokalen zijn in beginsel niet meer noodzakelijk. De leerlingen van OBS 't Einder maken voor het bewegingsonderwijs gebruik van Sporthal Molenbroek.

Het oudste deel van het gebouw is 34 jaar oud. Op basis van een technisch onderzoek in 2020 is duidelijk geworden dat de bouwkundige elementen nog redelijk goed zijn. De regeling van temperatuur en ventilatie laat te wensen over. Regelmatig wordt overschrijding van CO₂-waardes gemeten. Normaliter heeft een schoolgebouw een levensduur van 40 jaar, waarbij er na 20 jaar specifieke elementen vervangen moeten worden. Zo hebben bijvoorbeeld daken, gevels, buitenplafonds, werktuigbouwkundige en elektrotechnische installaties een gemiddelde levensduur van 20 jaar. Dit is ook te zien bij OBS 't Einder, waar levensduurverlengende maatregelen

noodzakelijk zijn alsmede verduurzaming. In het IHP van 2020 zijn deze maatregelen ook al geadviseerd.

In 2020 heeft de gemeente deelgenomen aan de SUVIS-regeling voor verbetering van de ventilatie in schoolgebouwen. Gezien de problemen met de ventilatie in het gebouw van 't Einder is hiervoor ook een subsidie aangevraagd. Het bevoegd gezag heeft de aanvraag ingetrokken vanwege het ontbreken van de noodzakelijke middelen voor cofinanciering.

Zoals eerder beschreven is de verwachting dat renovatie een voorziening wordt in de regelgeving. Renovatie gaat uit van maatregelen om de levensduur van een gebouw met minimaal 25 jaar te verlengen. Hoewel de wetswijziging nog niet is aangenomen, wordt de optimalisering van de huisvesting van 't Einder meegenomen in het IHP. Aangezien ook een deel van de maatregelen valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag zal in overleg worden gekeken naar een financiële inbreng van het schoolbestuur.

Het huisvestingsscenario voor OBS 't Einder bestaat uit:

- Noodzakelijke renovatie/levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw op (middel-)lange termijn.
- Heroverweging inzet noodlokalen vanwege de technische staat en overcapaciteit.

4.5.4 Kindcentrum Berglaren

Kindcentrum Berglaren biedt onderwijs, VVE en opvang aan voor 0 tot 13 jarigen. Het kindcentrum is gehuisvest in een oud gebouw uit 1959, gelegen aan de Groeskuilenstraat 32 in Gemert Zuid. In 1986 en 2008 is het gebouw uitgebreid met respectievelijk 1 en 3 groepsruimten, waardoor er in totaal 18 groepsruimten zijn. Voor het bewegingsonderwijs wordt gebruik gemaakt van een gymzaal gelegen aan de Drossard de La Courtstraat 4. Deze ligt naast de kinderdagopvang en tegenover de school. De kinderdagopvang is gevestigd in een apart gebouw, gelegen tegenover het schoolgebouw aan de Drossard de La Courtstraat 2. Dit gebouw is eigendom van Stichting GOO onderwijs.

Het schoolgebouw heeft een oppervlakte van 2.750 m² BVO, inclusief een deel voor de kinderopvangfaciliteiten. De school telt momenteel 262 leerlingen, de prognoses laten een daling van het aantal leerlingen zien tot ongeveer 230 in 2038. Op basis van de verordening heeft het gebouw een normatieve capaciteit voor 500 leerlingen. Kindcentrum Berglaren heeft derhalve een grote overcapaciteit, die (deels) is ingezet voor huisvesting van peuteropvang en BSO. De kinderopvang wordt verzorgd door GOO opvang B.V..

De oudste delen van het schoolgebouw uit 1959 en 1986 zijn erg slecht. Dit geldt voor de installaties en ook de ventilatie voldoet niet aan de huidige normen. En ook in de uitbreiding van 2008 voldoet de klimaatbeheersing niet aan de eisen; er zijn CO₂- en temperatuuroverschrijdingen gemeten. Daarnaast zijn ook de gymzaal en de voorziening voor kinderopvang gedateerd en vragen het nodige onderhoud. Een verzoek voor renovatie van de gymzaal is in 2017 afgewezen in verband met de noodzaak voor een meer integrale benadering van Kindcentrum Berglaren.

Bij de totstandkoming van het IHP in 2020 heeft het bevoegd gezag aangegeven het kindcentrum te willen vernieuwen. Geadviseerd werd eerst een bredere verkenning uit te voeren, waarbij de optimalisering niet beperkt blijft tot Kindcentrum Berglaren, maar waarin ook Kindcentrum Het Venster en Kindcentrum SBO Petrus Donders betrokken werden. Op basis van het IHP uit 2020 is toen al wel een investeringsbudget opgenomen in de begroting voor alleen de nieuwbouw van Kindcentrum Berglaren.

In de periode 2020 – 2022 is onderzoek gedaan naar een eventuele integrale oplossing. Stichting GOO onderwijs heeft een voorkeur uitgesproken voor behoud van alle schoollocaties en in te zetten op het verder ontwikkelen van vervangende nieuwbouw voor Kindcentrum Berglaren. Om dit mogelijk te maken heeft de raad in december 2022 een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld.

In het voorliggende IHP is de vernieuwing van Kindcentrum Berglaren inclusief een voorziening voor bewegingsonderwijs meegenomen.

Rekening wordt gehouden met:

- Nieuwbouw voor Kindcentrum Berglaren op basis van 255 leerlingen
- Nieuwbouw gymzaal op de locatie van de huidige school, waarbij de huidige gymzaal kan worden afgebroken. De locatie valt volgens artikel 110 WPO terug aan de gemeente.
- In principe geen voorfinanciering van de kinderopvang; in overleg met Stichting GOO onderwijs kan gekeken worden naar cofinanciering.
- Aangezien dit proces vorig jaar al in gang is gezet, wordt in het nieuwe jaar al gestart met vervolgoverleg, waarbij bovenstaande uitgangspunten als basis worden meegenomen.

04 4.5.5 Kindcentrum Het Venster

Kindcentrum Het Venster is gevestigd aan de Churchilllaan 18 in Gemert Zuid en biedt onderwijs, VVE en opvang aan 2 tot 13 jarigen. Het gebouw dateert uit 1996 en heeft een oppervlakte van 1.372 m² BVO, inclusief 115 m² in gebruik door de kinderopvang. De school heeft op dit moment 190 leerlingen, de prognose laat een lichte groei van het aantal leerlingen zien tot iets meer dan 200 in 2038. De huidige capaciteit van Kindcentrum Het Venster is 210 leerlingen en dus passend voor het huidige verwachten aantal leerlingen. Voor bewegingsonderwijs wordt gebruik gemaakt van de gymzaal in het naastgelegen gebouw van Kindcentrum SBO Petrus Donders.

Het gebouw van Kindcentrum Het Venster wordt als prettig ervaren vanwege de transparantie. Technisch is het gebouw in goede staat. Het binnenklimaat kon nog verbeterd worden, daarom is voor Kindcentrum Het Venster ook een SUVIS-subsidie aangevraagd en toegekend. In de net afgeronde renovatie is er op drie gebieden flink geïnvesteerd, namelijk op het gebied van verduurzaming, klimaat -beheersing en de uitstraling van een gebouw.

Voor de komende periode zijn geen huisvestingsinterventies noodzakelijk, de technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk.

4.5.6 Gebouw 'Valeriusstraat'

Het schoolgebouw aan de Valeriusstraat 33 in Gemert dateert uit 1984. Op dit moment zijn er geen leerlingen meer in gehuisvest, het gebouw wordt ingezet als bestuurskantoor van Stichting GOO onderwijs. Het gebouw heeft 839 m² en heeft nog steeds een onderwijsbestemming. Stichting GOO onderwijs heeft te kennen gegeven het gebouw te willen afstoten. Eventueel kan deze locatie ingezet worden voor tijdelijke huisvesting (indien het daartoe geschikt is dan wel te maken is).

4.5.7 Kindcentrum SBO Petrus Donders

Kindcentrum SBO Petrus Donders is gehuisvest aan De Stroom 15 in Gemert Zuid en biedt speciaal basisonderwijs, gespecialiseerde dagopvang en BSO aan kinderen tussen 1 en 13 jaar. Ook is een expertise centrum aanwezig

Het grootste gedeelte van het gebouw dateert uit 1956. Het is daarna uitgebreid in 1978, 1996, 2002 en 2006. Het schoolgebouw heeft een oppervlakte van 2.127 m² BVO, inclusief 115 m² in gebruik door de specialistische kinderopvang. De opvang wordt verzorgd door GOO opvang B.V.. Aan het schoolgebouw is een gymzaal gekoppeld, gelegen aan de Churchillaan 24. De gymzaal dateert van 1978 en heeft een oppervlakte van 472 m².

De school heeft op dit moment 165 leerlingen. De prognose laat een lichte stijging van het aantal leerlingen zien tot 178 in 2038. Op basis van de normering in de verordening heeft de school bij 165 leerlingen recht op 1.460 m² oplopend tot 1.560 m² BVO. Kindcentrum SBO Petrus Donders heeft derhalve een overcapaciteit, die (deels) is ingezet voor huisvesting van kinderopvang en BSO.

Het gebouw is gedateerd en voldoet technisch op diverse onderdelen niet meer aan de huidige maatstaven, zoals de CV-installatie, het buitenschilderwerk en op het gebied van verduurzaming. Toch scoort het gebouw over het algemeen redelijk tot goed. In 1998 zijn veel kozijnen vervangen door aluminium kozijnen met HR+ beglazing en in 2006 is het

gebouw gerenoveerd. Het schoolbestuur is ook van mening dat het gebouw niet meer past bij de visie op speciaal basisonderwijs, dit vraagt om functionele aanpassingen. Vanuit de verordening zijn functionele aanpassingen in basis een (financiële) verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

Wat de gymzaal betreft is het dak in 2006 vernieuwd, tegelijk met de laatste uitbreiding van het gebouw, ook is de vloer van de gymzaal 2021 vernieuwd.

In het kader van SUVIS-regeling is subsidie aangevraagd voor Kindcentrum SBO Petrus Donders voor aanpassing van de ventilatie naar het niveau van Frisse Scholen – klasse B en verdere verduurzaming. Stichting GOO onderwijs heeft voor de werkzaamheden een bijdrage in de kosten ontvangen van € 300.000,- (SUVIS € 150.000,- + aanvulling gemeente € 150.000,-).

Voor Kindcentrum SBO Petrus Donders wordt in het huisvestingsscenario rekening gehouden met:

- Op (middel-)lange termijn een afweging maken tussen renovatie of vervangende nieuwbouw vanwege de leeftijd, de technische staat en de overcapaciteit.
- Op (middel-)lange termijn een afweging maken tussen renovatie of vervangende nieuwbouw voor de gymzaal. Deze blijft ook in de toekomst in gebruik door de leerlingen van Kindcentrum Het Venster.

4.6 Onderwijshuisvesting basisonderwijs overige kernen

Zoals reeds aangegeven, bevinden de huisvestingsvraagstukken zich in de kern Gemert van de gemeente. In de overige kernen is in beginsel na de interne uitbreiding van De Kleine Kapitein geen sprake van capaciteitsvraagstukken en technische en functioneel verouderde schoolgebouwen. Daarom volgt hieronder een beknopte omschrijving van de overige scholen in de gemeente, die de komende jaren gewoon door worden geëxploiteerd.

Bakel

In de kern Bakel bevinden zich 2 basisscholen, Kindcentrum De Bakelaar van Stichting GOO onderwijs en OBS De Kleine Kapitein van PlatOO.

Kindcentrum De Bakelaar

Kindcentrum De Bakelaar is een relatief grote school met circa 340 leerlingen. Dit aantal daalt de komende jaren naar circa 300 leerlingen. Kindcentrum De Bakelaar heeft een schoolgebouw uit 1999. De capaciteit is 2.069 m² BVO, inclusief 115 m² voor kinderopvang. Kindcentrum De Bakelaar biedt onderwijs en opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar via GOO opvang B.V.. Voor het bewegingsonderwijs wordt gebruik gemaakt van Sporthal De Beek. Voor de komende periode zijn er geen huisvestingsinterventies noodzakelijk, de technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk.

In 2022-2023 heeft er een renovatie en verduurzaming plaatsgevonden middels SUVIS en investeringen uit eigenmiddelen MJOP.

OBS De Kleine Kapitein

OBS De Klein Kapitein is gevestigd in een gebouw uit 2002 met een totale

oppervlakte van 1.160 m² BVO, inclusief een kinderopvangruimte van 71 m². De school groeit de komende jaren naar circa 180 leerlingen. De kinderopvang wordt verzorgd door EigenWijzz (VVE en BSO). Voor het bewegingsonderwijs wordt gebruik gemaakt van Sporthal De Beek waar voldoende capaciteit beschikbaar is.

Door de groei van het aantal leerlingen heeft OBS De Kleine Kapitein behoefte aan meer ruimte. In de onderwijskundige visie wordt het gehele gebouw ingezet als leergebied. De leerlingen werken thematisch en hebben een grote inbreng in hun ontwikkeling door middel van samenwerking in heterogene groepen. Gezien het belang van het behoud van de peuterspeelzaal in het gebouw in het kader van doorlopende leerlijnen heeft PlatOO in juli 2022 een aanvraag ingediend voor uitbreiding van het gebouw met 2 klaslokalen, via een aanpassing ter grootte van 80 m². De gemeenteraad heeft hiervoor reeds € 160.000,- beschikbaar gesteld, waarbij niet de normering van de VNG uit de verordening is toegepast. OBS De Kleine Kapitein heeft daarom in 2023 opnieuw een aanvraag ingediend voor aanvullende financiering. Deze vraag is meegenomen in het voorliggende IHP.

Na deze aanpassing van het schoolgebouw zijn er voor de komende periode geen huisvestingsinterventies noodzakelijk. De technische en functionele kwaliteit is goed en er is vooralsnog geen capaciteitsvraagstuk meer.

De Rips; Kindcentrum De Klimboom

In MFA D'n Eik in De Rips bevindt zich basisschool Kindcentrum De Klimboom, die 79 leerlingen telt. Kindcentrum De Klimboom biedt onderwijs en opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar in samenwerking met GOO opvang B.V.. Het aantal leerlingen daalt de komende jaren licht en stabiliseert rond de 75 leerlingen.

Het gebouw dateert uit 2014 en heeft een oppervlakte van 868 m² BVO, waarvan 175 m² is bestemd voor kinderopvang. Met een normatieve capaciteit voor 98 leerlingen, exclusief de ruimte voor kinderopvang, biedt het gebouw voldoende ruimte voor het aantal leerlingen. De MFA beschikt over een gymzaal met voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs. Voor de komende periode zijn er geen huisvestingsinterventies noodzakelijk. De technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk.

Milheeze; Kindcentrum De Kastanjelaar

Kindcentrum De Kastanjelaar biedt onderwijs en opvang voor kinderen van 0 tot 13 jaar via GOO opvang B.V. en is gevestigd in MFA De Schans in het dorp Milheeze. Het is een modern gebouw uit 2006 met een totale oppervlakte van 1445 m² BVO, inclusief 240 m² voor kinderopvang. De school heeft circa 190 leerlingen en zal de komende jaren krimpen naar circa 170 leerlingen. De capaciteit is voldoende voor het huidige en toekomstige leerlingenaantal, zonder de kinderopvangruimte mee te rekenen. De MFA heeft ook een gymzaal. Voor de komende periode zijn er geen huisvestingsinterventies noodzakelijk. De technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk.

De Mortel; Kindcentrum Kleinerf

Kindcentrum Kleinerf is gevestigd in de kern De Mortel. Kindcentrum Kleinerf is onderdeel van MFA De Sprank en biedt onderwijs en opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar, inclusief kinderopvang, VVE en BSO via GOO opvang B.V.. Het gebouw dateert uit 2013 en heeft een oppervlakte van 1.176 m² BVO, inclusief 115m² voor kinderopvang. De school telt circa 140 leerlingen en daalt de komende jaren naar circa 130 leerlingen. De school heeft een capaciteit voor circa 170 leerlingen, zonder rekening te houden met de kinderopvangruimte. Er is dus voldoende ruimte beschikbaar voor Kindcentrum Kleinerf. In de MFA is ook een gymzaal gehuisvest. Voor de komende periode zijn er geen huisvestingsinterventies noodzakelijk voor Kindcentrum Kleinerf. De technische en functionele kwaliteit is goed, er is geen capaciteitsvraagstuk.

Elsendorp; Kindcentrum De Dompelaar

Kindcentrum De Dompelaar in Elsendorp is gehuisvest in de gelijknamige MFA in een gebouw uit 2006. Kindcentrum De Dompelaar biedt onderwijs en opvang aan kinderen van 2 tot 13 jaar, waaronder VVE en BSO via GOO opvang B.V.. Het gebouw heeft een oppervlakte van 820 m² BVO, inclusief een kinderopvangruimte van 138 m². De school heeft 106 leerlingen. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren iets stijgt om vervolgens weer te dalen naar circa 100 leerlingen. Door een interne verhuizing in de MFA is de capaciteit van de school passend gemaakt. De school maakt gebruik van de gymzaal in de MFA. Ook voor Kindcentrum De Dompelaar is er voor de komende periode geen huisvestingsinterventies noodzakelijk. De technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk.

Handel; Kindcentrum De Havelt

Kindcentrum De Havelt in de kern Handel is gehuisvest in MFA De Bron uit 2013. Kindcentrum De Havelt biedt onderwijs en opvang aan kinderen van 0 tot 13 jaar, waaronder kinderopvang, VVE en BSO via GOO opvang B.V.. De school telt circa 115 leerlingen en daalt de komende jaren naar circa 110 leerlingen. Het kindcentrum heeft een totale oppervlakte van 1.095 m² BVO, inclusief kinderopvangfaciliteiten. De school heeft een capaciteit voor circa 150 leerlingen, zonder rekening te houden met de kinderopvangruimte. Met het huidige en toekomstige leerlingenaantallen is er voldoende ruimte beschikbaar. De school maakt gebruik van de gymvoorziening in het gebouw. Ook voor Kindcentrum De Havelt zijn er voor de komende periode geen huisvestingsinterventies noodzakelijk. De technische en functionele kwaliteit is goed.

4.7 Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs

In de kern Gemert bevindt zich het Commanderij College met twee locaties, de locatie Macropedius voor HAVO-VWO en de locatie Doregraaf voor Praktijkonderwijs en VMBO (beroepsgericht en theoretische leerweg). Het bevoegd gezag van het Commanderij College is de Stichting Onderwijsgroep Oost-Brabant.

4.7.1 Commanderij College Macropedius

De locatie Macropedius is gehuisvest in een gebouw uit 1975 aan de Sleutelbosch 2 in Gemert. In de periode van 1977 tot 2006 zijn diverse uitbreidingen en verbeteringen uitgevoerd. De huidige oppervlakte is ongeveer 12.400 m² BVO, inclusief drie gymzalen. Het aantal leerlingen bedraagt anno 2023 circa 950. Volgens de leerlingenprognose daalt het aantal leerlingen de komende jaren tot circa 880 in 2034, daarna stijgt het aantal leerlingen. Gezien de voorgenomen vervangende nieuwbouw van deze locatie is de verwachting dat het leerlingenaantal na ingebruikname van de nieuwbouw zal stijgen. Voor de nieuwbouw is uitgegaan van een ruimtebehoefte op basis van 1.200 leerlingen.

De huidige locatie is technisch en functioneel gedateerd en is besloten tot vervangende nieuwbouw. Inmiddels heeft een locatiestudie plaatsgevonden waarbij de voorkeurslocatie Sportpark Molenbroek is. Op basis van het locatieonderzoek heeft de gemeenteraad in februari 2024 het besluit genomen dat de voorkeurslocatie op het sportpark de beoogde locatie voor de nieuwbouw wordt en de plannen verder uitgewerkt kunnen worden. De financiële consequenties van de locatiekeuze zijn meegenomen in dit IHP.

4.7.2 Commanderij College Doregraaf

De locatie Doregraaf is gelegen aan de St. Josephstraat in Gemert en biedt praktijkonderwijs en VMBO (beroepsgericht en theoretische leerweg). Het gebouw dateert uit 2002. In 2020 heeft het Commanderij College de huisvesting geoptimaliseerd middels een aantal interne aanpassingen, waardoor de leerlingen van de voormalige praktijkschool aan de Pater van den Elsenstraat konden verhuizen naar de locatie Doregraaf. Voor het bewegingsonderwijs beschikt de school over drie gymzalen.

De school heeft op dit moment iets meer dan 800 leerlingen. Dit aantal stijgt de komende jaren nog licht, vanaf 2032 laat de leerlingenprognose een lichte daling zien. De oppervlakte van de locatie De Doregraaf (8.825 m² BVO incl. 3 gymzalen) is passend voor het aantal leerlingen. Voor de komende periode zijn er geen huisvestingsinterventies noodzakelijk voor de locatie Doregraaf. De technische en functionele kwaliteit is goed en er is geen capaciteitsvraagstuk. Het is wenselijk t.z.t. – periode 2035 – 2040 – te overleggen met het bevoegd gezag over de levensduurverlenging van de locatie. In die periode zullen hierover verdere keuzes gemaakt moeten worden alsmede een raming van de benodigde investeringskosten.

4.8 Voorzieningen bewegingsonderwijs

Bewegingsonderwijs speelt een cruciale rol in de algehele ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het is niet alleen een gelegenheid voor lichamelijke activiteit, maar het draagt ook bij aan diverse aspecten van hun welzijn, groei en ontwikkeling. Het onderwijs is verantwoordelijk voor het verzorgen van het bewegingsonderwijs, de gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van voldoende huisvesting voor bewegingsonderwijs. Dit kan door middel van een eigen gymzaal bij de school en/of het gebruik van overige gemeentelijke binnensportaccommodaties.

Voor het bewegingsonderwijs zijn in de gemeente 9 accommodaties beschikbaar (exclusief de voorzieningen van het Commanderie College). De accommodaties variëren van MFA's/dorpshuizen met gymzaal, gymzalen in of bij basisscholen tot gemeentelijke sporthallen (in Bakel en Gemert).

De benodigde capaciteit voor het bewegingsonderwijs wordt uitgedrukt in klokuren. In hoofdstuk 6, artikel 30 van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs staat dat het college jaarlijks voor 15 december het aantal klokuren bewegingsonderwijs vaststelt, waarop een (speciale) school voor basisonderwijs in het daarop volgende schooljaar aanspraak maakt. In de tijd van het vaststellen van de verordening waren de volgende uren gangbaar:

- Voor een school voor basisonderwijs 2 klokuren per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder.
- Voor een speciale school voor basisonderwijs 2,25 klokuur per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder.
- Als het schoolgebouw niet beschikt over een speellokaal 3,75 klokuur per week voor de leerlingen van 4 en 5 jaar.

Voor het voortgezet onderwijs wordt de ruimtebehoefte bepaald op basis van het aantal lestijden bewegingsonderwijs. Hiervoor geldt als maximum het aantal lesuren zoals beschreven in bijlage 3 deel B. Het schoolbestuur heeft de vrijheid zelf invulling te geven aan het aantal uren bewegingsonderwijs.

In het IHP is de beschikbare capaciteit voor het bewegingsonderwijs gebaseerd op een capaciteit van 26 klokuren per week voor het primair onderwijs per gymzaal of zaaldeel in een sporthal. Voor het voortgezet onderwijs geldt veelal een capaciteit van 40 klokuren per week per gymzaal/zaaldeel.

In de kleine kernen en in Bakel bieden de gymzaal in de MFA's en Sporthal De Beek voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs in deze kernen.

In de kern Gemert is er voor de basisscholen en het SBO behoefte aan ongeveer 80 klokuren bewegingsonderwijs. Op basis van beschikbare capaciteit in de gymzalen en sporthallen in kern Gemert is er maximaal 156 kloklesuren beschikbaar voor het bewegingsonderwijs (4 zaaldelen in Sporthal Molenbroek, 2 gymzalen bij Kindcentrum Berglaren en Kindcentrum SBO Petrus Donders). In beginsel is er in de kern Gemert voldoende capaciteit om de lesuren bewegingsonderwijs aan te bieden voor het primair onderwijs (zie tabel volgende bladzijde (dit is exclusief de gymzalen van het Commanderie College).

Net als bij de capaciteit voor het onderwijs is er op dit moment voor het bewegingsonderwijs sprake van een verdelingsvraagstuk en in beginsel geen capaciteitsvraagstuk. De gymzaal van Kindcentrum SBO Petrus Donders heeft een hogere behoefte (circa 28 lesuren) dan de capaciteit. In Gemert Noord is er op dit moment geen tekort aan voorzieningen bewegingsonderwijs voor het aantal klokuren van de basisscholen. Door een tweetal redenen kan dit wijzigen. Enerzijds door verdere groei als gevolg van Doonheide (indien er niet wordt voorzien in een aanvullende gymzaal) en anderzijds door de locatiekeuze voor de vervangende nieuwbouw van Macropedius. Indien het Macropedius verhuist naar Sportpark Molenbroek, worden de huidige gymzalen van de locatie Macropedius afgestoten en moet het Commanderij College ook gebruik maken van de sportvoorziening op het sportpark. In dit scenario is daarom rekening gehouden met aanpassingen voor de sporthal, zodat meerdere zaaldelen ontstaan. Bij (ver)nieuwbouw van andere scholen zoals Kindcentrum Berglaren en Kindcentrum SBO Petrus Donders dient ook rekening te worden gehouden met de faciliteiten voor bewegingsonderwijs.

Er is nog geen rekening gehouden met mogelijk beleid van toenemend bewegingsonderwijs. Het afgelopen jaar heeft de PO-raad samen met de andere onderwijssectoren, GGD GHOR en het RIVM het Programma Gezonde School ontwikkeld. Kinderen moeten met plezier bewegen en zich motorisch ontwikkelen, zodat ze ook op latere leeftijd actief blijven. In dit programma past een uitbreiding van het aantal klokuren. Vanaf het schooljaar 2023 - 2024 is daarom 2 lesuren bewegingsonderwijs per week verplicht op de basisschool, de schoolbesturen krijgen de mogelijkheid om hier naar toe te groeien.

Deze uren zijn in de tabel opgenomen

Kern	Voorziening	Capaciteit	Gebruik	Gebruik ¹	Bezetting
De Rips	De Klimboom	26	3	4	23
Elsendorp	De Dompelaar	26	4,5	6	22
Milheeze	De Kastanjelaar	26	7,5	10	19
De Mortel	Kindcentrum Kleinerf	26	6	8	20
Handel	Dorpshuis De Bron	26	4,5	6	22
Bakel	Sporthal De Beek	78	22,5	30	56

Kern	Voorziening	Capaciteit	Gebruik	Gebruik ¹	Bezetting
Gemert-Noord	Sporthal Molenbroek	78	40,5	54	38
Gemert-Zuid	Gymzaal Churchillaan	26	27,8	37	-2
	Gymzaal BS De Berglaren	26	12	16	14
Totaal capaciteit Gemert		130	80,3	107	50

Tabel: Capaciteit, gebruik (normatief aantal klokuren) en bezetting in uren.

Ad. 1. Gebruik op basis van 2 klokuren per week

05

Huisvestings-/ uitvoeringsagenda

Huisvestingsagenda

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de huisvestingsprojecten en de planvorming om te komen tot een voorzieningenstructuur die qua leerlingenaantallen passend is en voldoende ruimte biedt voor de beleidsmatige ambities van de scholen en schoolbesturen. Tevens wordt ingegaan op de uitvoeringsagenda c.q. planning van de te realiseren vernieuwing.

5.1 Huisvestingsagenda onderwijshuisvesting 2024 - 2027

De huisvestingsagenda heeft vooral betrekking op de scholen in de kern Gemert. Behoudens de aanpassingen - interne uitbreiding - in de Kleine Kapitein vinden er in de overige kernen op de korte termijn 2024 - 2027 geen interventies in de onderwijshuisvesting plaats; de scholen zijn van recente datum en kennen geen capaciteitstekorten.

De huisvestings-/uitvoeringsagenda 2024 - 2027 heeft betrekking op:

- a. Realisatie nieuwe (duo-)basisschool/-scholen in Doonheide, inclusief gymzaal.
- b. Renovatie/ levensduurverlenging en uitbreiding Jenaplanschool De Pandelaar (inclusief gymzaal).
- c. Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Berglaren (inclusief gymzaal).
- d. Uitbreiding OBS De Kleine Kapitein.
- e. Vervangende nieuwbouw locatie Macropedius Commanderij College.
- f. Heroverweging inzet tijdelijke huisvesting 't Einder (wel of niet handhaven).
- g. Eventueel inzet locatie Valeriusstraat als tijdelijke huisvesting (na eventuele noodzakelijke aanpassingen).

Basisonderwijs Gemert Noord; Doonheide

Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Doonheide blijven de leerlingenaantallen in Gemert - Noord de komende jaren stijgen. Verdere groei van de bestaande basisscholen is niet wenselijk. In overleg met de betrokken schoolbesturen is besloten te voorzien in een aanvullende voorziening voor basisonderwijs in Gemert Noord c.q. Doonheide. Stichting GOO onderwijs en PlatOO hebben de ambitie uitgesproken in Doonheide een duoschool te willen realiseren voor maximaal 400 leerlingen (2 x 200 leerlingen) inclusief voorzieningen voor kinderopvang. Op deze wijze willen de betrokken schoolbesturen conform de beleidsambities het onderwijsaanbod in Gemert Noord pluriformer en thuisnabij maken.

In het voorliggende IHP is vooralsnog uitgegaan van een voorziening voor circa 400 leerlingen inclusief een voorziening voor bewegingsonderwijs en aanvullende kindfuncties (kinderopvang). De totale ruimtebehoefte voor een dergelijke voorziening bedraagt circa 3.500 m² BVO bebouwd oppervlakte (in meerdere bouwlagen te realiseren). Rekening houdend met een gelaagd gebouw en voorzieningen voor buitenspelen, parkeren van fietsen en auto's dient rekening te worden gehouden met een locatiebehoefte van circa 5.000 à 6.000 m².

De wijze waarop de kinderopvang vorm krijgt en de keuze voor de organisatie, die de opvang gaat uitvoeren, is onderwerp van nader overleg tussen en met de betrokken schoolbesturen. Belangrijk is dat in de verdere ontwikkeling sprake is van een duoschool, die gekenmerkt wordt door gelijkwaardigheid van beide deelnemende scholen.

Door de keuze voor de ontwikkeling van een duoschool in Doonheide kan op termijn de tijdelijke huisvesting bij Kindcentrum De Samenstroom worden afgestoten. Het is het voornemen van het bevoegd gezag om de capaciteit van De Samenstroom te maximeren op circa 400 à 450 leerlingen. Het afstoten van de tijdelijke huisvesting zal echter afgestemd moeten worden op de verdere ontwikkeling van de duoschool in Doonheide.

Omdat realisatie van een dergelijke voorziening in Doonheide nog op zich laat wachten vanwege de benodigde planvorming (locatieverwerving, bestemmingsplanprocedure e.d.), is het wenselijk en/of raadzaam om op korte termijn reeds tijdelijke huisvesting te realiseren in Doonheide voor de 1ste opvang van de voorziene groei aldaar. Dit dient dan op een locatie plaats te vinden waar niet de permanente huisvesting van de duoschool wordt gerealiseerd. Geadviseerd wordt een tijdelijke voorziening met (minimaal) vier a zes groepsruimten te realiseren als start van een nieuwe duoschool in Doonheide. Voorgesteld wordt dat PlatOO deze (dis-)locatie start vanuit basisschool 't Einder en daarmee de eerste aanzet geeft voor een aanvullend onderwijsconcept in Gemert Noord/Doonheide.

Renovatie/levensduurverlenging en uitbreiding De Pandelaar

Naast renovatie/levensduurverlenging van de hoofdlocatie is het wenselijk om de capaciteit uit te breiden om te zorgen voor een unilocatie voor De Pandelaar. Hierdoor kan de huidige dislocatie 't Pandje worden afgestoten. De vernieuwde huisvesting moet onderdak bieden aan circa 300 leerlingen. Dit betekent een uitbreiding van de hoofdlocatie voor circa 75 leerlingen. Onderdeel van de vernieuwing is ook de uitbreiding van de locatie met een volwaardige gymzaal.

Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Berglaren

In 2021 is reeds de noodzakelijke investering voor de vervangende nieuwbouw van Kindcentrum opgenomen in de meerjarenbegroting 2023 – 2025 en is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Uitgegaan wordt van vervangende nieuwbouw voor 255 leerlingen.

Hoewel nog geen sprake is van een aanbestedingsgereed plan en een definitief investeringsbedrag, heeft Stichting GOO onderwijs in 2023 een verzoek ingediend voor aanvullende financiering voor de realisatie. In dit IHP wordt inzicht gegeven in alle huisvestingsopgaven, waardoor de raad in de gelegenheid is in de volle breedte een prioritering en financiële afweging te maken. Daarom is de aanvullende aanvraag voor Kindcentrum Berglaren opnieuw beoordeeld en gedeeltelijk opgenomen in het IHP, wat concreet inhoudt dat de vervangende nieuwbouw van de gymzaal van het Kindcentrum is opgenomen in de huisvestingsagenda alsmede een aanpassing van het stichtingskostenbudget voor de vervangende nieuwbouw van de basisschool Berglaren.

Uitbreiding OBS De Kleine Kapitein in Bakel

Stichting PlatOO heeft voor de uitbreiding van OBS De Kleine Kapitein in oktober 2022 reeds een bijdrage in de kosten ontvangen voor de permanente uitbreiding van het schoolgebouw met 80 m². Deze financiering was gebaseerd op een bijdrage voor een in pandige verbouwing. De uitbreiding betreft een (complexe) opbouw waardoor de kosten aanzienlijk zijn. In dit IHP wordt daarom aanvullende financiering opgenomen o.b.v. de normbedragen van de VNG voor permanente uitbreiding van een basisschool.

Vervangende nieuwbouw locatie Macropedius Commanderij College

Besloten is reeds tot vervangende nieuwbouw van de locatie Macropedius van het Commanderij College. Hiervoor is € 32 miljoen gereserveerd. De gemeenteraad heeft in februari 2024 het besluit genomen dat de voorkeurslocatie op het sportpark de beoogde locatie voor de nieuwbouw wordt en de plannen verder uitgewerkt kunnen worden.

OBS 't Einder

Op dit moment maakt 't Einder nog gebruik van tijdelijke huisvesting. Doel is om deze op termijn af te stoten als gevolg van verdere ontwikkeling van de voorzieningenstructuur in Gemert Noord (o.a. ontwikkeling duoschool waar PlatOO ook onderdeel van uitmaakt). De tijdelijke huisvesting kan indien mogelijk ook ingezet worden voor scholen wanneer daar vernieuwing plaatsvindt.

Locatie Valeriusstraat

Tot nu werd de onderwijslocatie Valeriusstraat altijd als kantoor van Stichting GOO onderwijs ingezet. In november 2023 heeft Stichting GOO onderwijs aangekondigd de huur van de Valeriusstraat op te zeggen. Hierdoor komt de locatie beschikbaar en kan deze, indien functioneel geschikt, ingezet worden als tijdelijke huisvesting.

5.2 Huisvestingsagenda bewegingsonderwijs

Er is voldoende capaciteit voor het bewegingsonderwijs. Toekomstige capaciteitsproblemen kunnen zich voordoen in Gemert Noord bij de realisatie van een nieuwe duoschool in Doonheide en de verplaatsing van de locatie Macropedius. Om in de toekomst tegemoet te komen aan de behoefte voor bewegingsonderwijs, is voorzien in de realisering van drie gymzalen. Twee gymzalen zijn aanvullend, de andere is ter vervanging van een reeds bestaande gymzaal.

Gymzaal Doonheide

De groei in Gemert Noord vraagt niet aanvullend basisonderwijs, maar ook een gymzaal. Het is wenselijk een nieuwe gymzaal te realiseren bij de nieuw te realiseren duoschool. In het geval van verplaatsing van de locatie Macropedius zal het Commanderij College Macropedius immers ook gebruik gaan maken van de Sporthal 2 op Sportpark Molenbroek. Hierdoor is sprake van afname van beschikbare capaciteit op het sportpark. Door een nieuwe gymzaal nabij de te realiseren duoschool is voorzien in ook ruimte voor sport en bewegen in de nabijheid van de basisschool.

Gymzaal Kindcentrum Berglaren

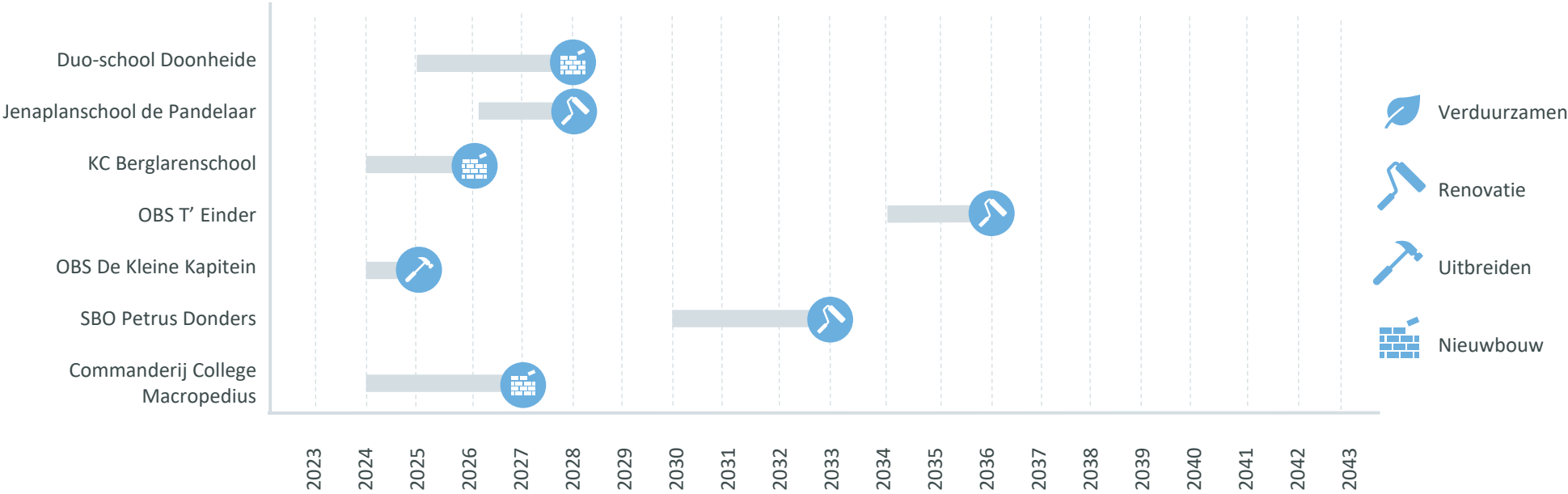
Kindcentrum Berglaren krijgt vervangende nieuwbouw. Voor het bewegingsonderwijs maken leerlingen momenteel gebruik van een gymzaal aan de Drossard de La Courtstraat 4, naast de kinderdagopvang en tegenover de school. De staat van dit gebouw is echter zeer slecht, de oudste delen die dateren uit 1973. Het is wenselijk om een nieuwe gymzaal te bouwen op de locatie van de huidige school, waarbij de bestaande gymzaal kan worden afgebroken.

Gymzaal De Pandelaar

De Pandelaar beschikt nu over een speellokaal en is voor het bewegingsonderwijs aangewezen op sportpark Molenbroek. Evenals de andere scholen voor basisonderwijs heeft De Pandelaar behoefte aan een gymzaal in de (directe) nabijheid van de school. Onderdeel van de vernieuwing van De Pandelaar is daarom de uitbreiding van de locatie De Pandelaar met een volwaardige gymzaal, waarbij gedacht wordt aan het vergroten van het huidige speellokaal.

Tijdslijn

In het schema hieronder is een (grobe) planning opgenomen voor de diverse projecten in de huisvestingsagenda.

5.3 Huisvestingsagenda onderwijshuisvesting 2028 - 2040

Met de uitvoering van de huisvestingsagenda periode 2024 - 2027 is de vernieuwing van de onderwijshuisvesting in de gemeente Gemert-Bakel niet afgerond. Voor een volgende fase in de uitvoering van het IHP - periode 2028 e.v. - vragen de volgende huisvestingsprojecten aandacht.

- Periode 2028 - 2031
Renovatie/levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw van SBO Petrus Donders (1956)
- Periode 2032 - 2035
Renovatie/levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw OBS 't Einder (1990)
- Periode 2036 - 2039
Renovatie/levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw Kindcentrum Het Venster (1996)
- Periode 2040 - 2043
Renovatie/levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw De Bakelaar (1999)
Renovatie/levensduurverlenging locatie Doregraaf (2002)

De overige scholen zijn gerealiseerd na 2000 en maken nog geen onderdeel uit van de uitvoeringsagenda; eventuele renovatie/levensduurverlenging en/of vervangende nieuwbouw is eerst aan de orde na 2040.

06

Investeringsagenda

Investeringsagenda

De investeringsagenda beschrijft de financiële consequenties van de huisvestingsagenda. Kern van het IHP is de overeenstemming tussen de gemeente en schoolbesturen over de noodzaak van de opgenomen voorzieningen en de volgorde van toekennen van de voorzieningen door de gemeente. De in dit IHP genoemde jaartallen zijn onder voorbehoud, omdat uitvoering nog steeds afhankelijk is van door de raad beschikbaar te stellen budget. Projecten worden verwerkt in de meerjarenbegroting, waarna votering in de gemeenteraad plaatsvindt. In dit IHP wordt al een doorkijk gemaakt naar de komende jaren omdat op korte termijn er een wettelijke verplichting komt voor gemeenten om een IHP op te stellen met een meerjaren doorkijk. Dit IHP is in combinatie met de MJOP's van schoolbesturen de basis voor een langjarige planning van investeringen. Hoewel deze wetgeving nog niet bekrachtigd is, wordt de raad hiermee ook alvast op langere termijn in stelling gebracht.

6.1 Uitgangspunten investeringsagenda

De investeringskosten, genoemd in dit IHP, zijn gebaseerd op een aantal uitgangspunten. Wanneer daadwerkelijk wordt gestart met de uitvoering van een project, wordt bekeken of de gehanteerde uitgangspunten volgens wetgeving en verordening op dat moment nog steeds geldig zijn.

Voor de investeringskosten zijn de volgende onderdelen van belang:

- Verwachte omvang van het schoolgebouw
- Stichtingskosten
- Voorbereidingskosten
- Overige kosten, zoals tijdelijke huisvesting en sloopkosten
- Bijdrage schoolbesturen

Verwachte omvang van het schoolgebouw

Belangrijk uitgangspunt voor het bepalen van de investeringskosten is de verwachte normatieve ruimtebehoefte. Dit is de benodigde oppervlakte van het gebouw uitgedrukt in BVO. Bij het vaststellen van de normatieve ruimtebehoefte wordt in principe uitgegaan van het aantal leerlingen in het kalenderjaar van uitvoering (op basis van de prognose van Pronexus) en de berekeningswijze voor het bepalen van de ruimtebehoefte zoals die is opgenomen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemert - Bakel. In geval van verwachte krimp of groei op basis van de leerlingenprognoses wordt in overleg met het schoolbestuur bekeken of aanpassingen van het aantal te bouwen aantal m² nodig is. Belangrijk in de vernieuwing van de onderwijsvoorzieningen is dat sprake is van flexibiliteit zowel wat betreft aanpassingen als eventuele uitbreidingen van de gebouwen (in bestemmingsplannen ruimte voor groei creëren).

In de scenario's is de ruimtebehoefte van de kinderopvang niet meegenomen. Zoals eerder beschreven wordt per project gekeken naar maatwerk. De gemeente stelt samen met het betreffende schoolbestuur en de eventuele ketenpartners de exacte omvang vast van het project. Het stichtingskostenbudget wordt alleen ten behoeve van het onderwijs ingezet en geldt niet voor andere voorzieningen. Eventuele investeringen met niet-onderwijs huisvestingsmiddelen vormen altijd maatwerk.

Stichtingskosten

Voor de stichtingskosten worden de normbedragen van de VNG gehanteerd prijspeil 2024. Stichtingskosten omvatten de bouwkosten en bijkomende kosten zoals honoraria, onvoorzien en leges. Stichtingskosten zijn exclusief inrichting binnen en buiten, eventuele bodemsanering, asbestverwijdering, tijdelijke huisvesting, sloopkosten en bouwrijp maken. De stichtingskosten zijn inclusief btw.

Wat betreft de huidige VNG-normbedragen kan gesteld worden dat deze weliswaar de laatste jaren zijn opgehoogd, maar dat ze nog niet toereikend zijn om scholen te realiseren die voldoen aan de eisen van deze tijd. Diverse kostenbronnen (BDB, Bouwkostenkompas, indexcijfers), maar ook recente aanbestedingen laten zien dat er nog steeds verschillen zijn tussen de VNG-normering en de daadwerkelijk kosten. De nieuwe modelverordening biedt daarom het college van B en W de mogelijkheid om de normbedragen met een toeslag van ten hoogste 10 % te verhogen als de voorziening zonder deze verhoging door bijzondere lokale omstandigheden in redelijkheid niet kan worden gerealiseerd. Bij de aanpassing van de verordening in 2024 wordt deze aanvulling meegenomen.

Voor de bepaling van de stichtingskosten voor renovatie c.q. levensduurverlenging is gerekend met een bedrag van circa 70 % van de normbedragen. Dit bedrag is een indicatie; het definitieve bedrag wordt vastgesteld op basis van de specifieke situatie. Tot enkele jaren geleden werd doorgaans 60% van het normatieve bedrag voor nieuwbouw gebruikt als referentie. Vanwege striktere duurzaamheidseisen en de nadruk op een verlengde levensduur van gerenoveerde gebouwen, is nu besloten om 70% van het normatieve bedrag voor nieuwbouw te hanteren als basis voor

kosten met betrekking tot renovatie/vernieuwbouw. Bij renovatie wordt uitgegaan van de reeds beschikbare capaciteit en niet de ruimtebehoefte. Indien de ruimtebehoefte lager is dan de huidige beschikbare capaciteit wordt het gehele gebouw gerenoveerd.

Vorbereidingskosten

Al ruim voor het uitvoeringsjaar van een project moet rekening worden gehouden met voorbereidingskosten, deze bedragen maximaal 10 % van de totale stichtingskosten (e.e.a. afhankelijk van de omvang van een huisvestingsproject). Deze middelen kunnen worden gebruikt voor:

- het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek;
- alle werkzaamheden die worden uitgevoerd voordat met de bouw wordt gestart, zoals het opstellen van een Programma van Eisen (PVE), architectenselectie, honorarium architect, uitvoeren en begeleiden ontwerpfase, selectie aannemer en (extern) projectmanagement.

Het voorbereidingskrediet kan worden gezien als de eerste termijn van het bouwbudget, het wordt bij de definitieve votering op de stichtingskosten in mindering gebracht.

Overige kosten, zoals tijdelijke huisvesting en sloopkosten

Naast de stichtingskosten kan er sprake zijn van aanvullende kosten, zoals voor tijdelijke huisvesting tijdens vervangende nieuwbouw, sloopkosten van het bestaande gebouw, en bouwrijp maken van de grond. In de verordening is opgenomen dat de vergoeding wordt vastgesteld op basis van de feitelijke kosten. In overleg tussen gemeente en schoolbestuur wordt gekeken hoe de kosten voor deze onderdelen zo veel mogelijk kan worden beperkt. Deze kosten zijn meestal incidentele kosten en komen ten laste van de algemene reserves.

Bijdrage schoolbesturen (cofinanciering)

De gemeente heeft een specifieke verantwoordelijkheid als het gaat om de financiering van schoolgebouwen. In de toekomst kan echter sprake zijn van cofinanciering in zowel situaties van renovatie als nieuwbouw (een en ander conform de voorstellen van de VNG, PO-raad en VO-raad die op dit moment in wet- en regelgeving worden verwerkt). De gemeente kan vanuit haar wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting, het uitstellen van vervangende nieuwbouw en het verbeteren van de kwaliteit van de gebouwen bijdragen in renovatie c.q. levensduurverlenging. Het schoolbestuur kan bijdragen in nieuwbouw vanwege de optimalisering van de exploitatie hetgeen voordelig kan zijn voor de school i.c. het bestuur.

Hoewel de optie van cofinanciering in de vernieuwing van de huisvesting in het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs op dit moment nog niet wettelijk is toegestaan (in het voortgezet onderwijs is dit wel mogelijk), is cofinanciering in beginsel een te verdedigen uitgangspunt voor de vernieuwing van de huisvesting. Op projectniveau worden nadere afspraken gemaakt tussen de gemeente en de schoolbesturen over het bijdragen in de vernieuwing door de schoolbesturen eventueel aanvullend op de reeds genoemde mogelijkheden (bijdragen op basis van MJOP's, uitgesteld/onderhoud, voordelen in exploitatie t.b.v. duurzaamheidsmaatregelen).

6.2 Investeringsagenda

Op de volgende bladzijden zijn de ramingen opgenomen van huisvestingsagenda. Voor de eventuele huisvestingsprojecten in de periode 2028 e.v. zijn geen ramingen opgenomen.

Duoschool Doonheide

De gemeente en de schoolbesturen hebben de ambitie uitgesproken om een nieuwe voorziening te creëren in Gemert Noord. In de raming van de stichtingskosten is rekening gehouden met ruimtebehoefte voor de duoschool van 2.412 m² BVO. Op basis van de VNG-normering prijspeil 2024 is sprake van een stichtingskostenbudget van € 7.843.825. De kosten voor een gymzaal bedragen € 1.672.678, waardoor sprake is van een stichtingskostenbudget van circa € 9,5 miljoen. Dit bedrag is exclusief 1ste inrichting, aanvullende kosten voor kindfuncties, kosten verwerving terrein, infrastructuur e.d. Voor 1ste inrichting dient rekening te worden gehouden met een bedrag van circa € 470.000 (op basis van 400 leerlingen). Vergoeding van de overige kosten vindt plaats op basis van feitelijke kosten, hiervoor kan nu nog geen inschatting worden gemaakt.

Jenaplanschool De Pandelaar

Voor De Pandelaar is uitgegaan van levensduurverlenging en uitbreiding van de hoofdlocatie (inclusief realisatie van een gymzaal). Naast de levensduurverlenging van het bestaande gebouw is een uitbreiding noodzakelijk van circa 444 m² BVO om een unilocatie te realiseren. Op basis van de hiervoor gehanteerde uitgangspunten vraagt de renovatie en uitbreiding een stichtingskostenbudget van circa 4 miljoen voor het lesgebouw en aanvullende circa € 1,7 miljoen voor een gymzaal. De totale stichtingskosten bedragen circa € 5,7 miljoen. Indien sprake zou zijn van vervangende nieuwbouw in plaats van renovatie is sprake van circa € 5,3 miljoen voor de vervangende nieuwbouw van het lesgebouw plus aanvullend € 1,7 miljoen voor een gymzaal. Naast de stichtingskosten zal hier ook sprake zijn van kosten voor tijdelijke huisvesting, sloopkosten en locatieverwerving/-ontwikkeling (aankoop uitbreiding 't Pandje). Voor deze kosten kan nog geen inschatting worden gemaakt.

Projecten	BVO m²	Kosten	
		VNG-normering*¹	Eerste j. kapitaallasten
Duo-school Doonheide			
2x200 leerlingen	2412	€ 7.843.825	€ 470.629
Gymzaal	n.v.t.	€ 1.672.678	€ 100.361
Jenaplanschool De Pandelaar			
Renovatie + uitbreiding	1335 + 444 m²	€ 3.571.215	€ 214.272
Nieuwbouw	1709	€ 5.292.114	€ 317.526
Gymzaal	n.v.t.	€ 1.672.678	€ 100.361

Ad. 1. VNG-normering prijspeil 2024. Voor renovatie zijn geen normbedragen opgenomen, hiervoor is uitgegaan van 70 % van normering voor nieuwbouw.

Ad. 2. Bij de berekening van kapitaallasten is uitgegaan van een rekenrente van 3,5% en een lineaire financiering met een looptijd van 40 jaar.

Kindcentrum Berglaren

De stichtingskosten voor de vervangende nieuwbouw van Kindcentrum Berglaren inclusief een gymzaal bedragen op basis van de VNG-normering 2024 circa € 6,4 miljoen. Daarnaast moet rekening worden gehouden met kosten voor sloop en sanering en kosten voor tijdelijke huisvesting op basis van feitelijke kosten. Ook zijn geen middelen opgenomen voor (eventueel) aanvullende kindfuncties.

OBS 't Einder

Voor OBS 't Einder is op de (middel-)lange termijn renovatie/ levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw aan de orde. Op basis van de normering 2024 zijn er geen grote verschillen in de stichtingskosten voor renovatie versus nieuwbouw. Dit komt voort uit het feit dat bij renovatie het gehele gebouw wordt gerealiseerd, terwijl bij nieuwbouw er uitgegaan kan worden van een lagere ruimtebehoefte. De stichtingskosten voor een renovatie of vervangende nieuwbouw bedragen circa € 4,3 à € 4,4 miljoen.

Projecten	BVO m²	Kosten	
		VNG-normering*¹	Eerste j. kapitaallasten
Kindcentrum Berglaren			
Nieuwbouw	1483	€ 4.675.197	€ 280.511
Gymzaal	n.v.t.	€ 1.672.678	€ 100.361
OBS 'T Einder			
Renovatie bestaande capaciteit	2201	€ 4.195.326	€ 251.720
Nieuwbouw	1332	€ 4.264.315	€ 255.289

- Ad. 1. VNG-normering prijspeil 2024. Voor renovatie zijn geen normbedragen opgenomen, hiervoor is uitgegaan van 70 % van normering voor nieuwbouw.
- Ad. 2. Bij de berekening van kapitaallasten is uitgegaan van een rekenrente van 3,5% en een lineaire financiering met een looptijd van 40 jaar.

SBO Petrus Donders

Voor SBO Petrus Donders is op de (middel-)lange termijn renovatie/ levensduurverlenging of vervangende nieuwbouw aan de orde. Op basis van de normering 2024 zijn er geen grote verschillen in de stichtingskosten voor renovatie versus nieuwbouw. Dit komt voort uit het feit dat bij renovatie het gehele gebouw wordt gerealiseerd, terwijl bij nieuwbouw er uitgegaan kan worden van een lagere ruimtebehoefte. De stichtingskosten van een renovatie of vervangende nieuwbouw bedragen circa € 5,3 à € 5,4 miljoen.

OBS De Kleine Kapitein

PlatOO heeft in juli 2022 een verzoek ingediend voor de uitbreiding van het gebouw middels een opbouw van 80 m². De raad heeft hiervoor € 160.000 beschikbaar gesteld, zonder de financiële VNG-normering toe te passen en de verordening in acht te nemen. Op basis van de verordening en de VNG-normering prijspeil 2024 is sprake van een stichtingskostenbudget van circa € 400.000.

Projecten	BVO m²	Kosten	
		VNG-normering*1	Eerste j. kapitaallasten
SBO Petrus Donders + (renovatie hele gebouw en speelzaal)			
Renovatie o.b.v. m2	2607	€ 4.969.203	€ 298.152
Nieuwbouw	1573	€ 5.397.373	€ 323.842
OBS De Kleine Kapitein			
Uitbreiding 80 m2	80	€ 403.657	€ 24.219

Ad. 1. VNG-normering prijspeil 2024. Voor renovatie zijn geen normbedragen opgenomen, hiervoor is uitgegaan van 70 % van normering voor nieuwbouw.

Ad. 2. Bij de berekening van kapitaallasten is uitgegaan van een rekenrente van 3,5% en een lineaire financiering met een looptijd van 40 jaar.

Commanderij College locatie Macropedius

Voor het voortgezet onderwijs is een aanzienlijke investering gepland voor de komende jaren ten behoeve van de nieuwbouw van het Commanderij College, locatie Macropedius. In november 2021 heeft de raad de opdracht gegeven de financiële middelen voor vervangende nieuwbouw op te nemen in de meerjarenbegroting. In de raming van de stichtingskosten is rekening gehouden met een ruimtebehoefte voor de nieuwbouw van 8231 m² voor het onderwijs en 1713 m² voor 3 gymzalen. De stichtingskosten op basis van de VNG-normering zijn bijna € 21,5 miljoen voor de school en ruim € 5 miljoen voor het bewegingsonderwijs. Daarnaast is voor het bouwrijp opleveren van de nieuwe locatie en de bestemmingsplanwijziging circa € 5,5 miljoen gereserveerd.-Gezien het besluit voor verdere uitwerking van de nieuwbouw op sportpark Molenbroek is in dit IHP in 2024 een voorbereidingskrediet voor het Macropedius opgenomen, hiermee kunnen de plannen voor de school verder worden uitgewerkt.

Commanderij College locatie Doregraaf

Over circa 20 jaar zal ook de renovatie/levensduurverlenging van de locatie Doregraaf aan de orde zijn. De kosten van deze renovatie c.q. levensduurverlenging laten zich op dit moment nog niet dan wel moeilijk ramen.

Totaaloverzicht investering

Tijdvak	Jaar start	Naam school	Onderdeel Project	Aantal m ²	Normbedrag	Stichtingskosten ¹⁾	Realisatie	Kosten 1e jaar ²⁾
2024 -	2024	Uitbreiding De Kleine Kapitein		80	€ 3.104	€ 403.657 ⁵⁾	2025	€ 24.219
		CC Macropedius	Vorbereiding nieuwbouw		3%	€ 879.000		€ 52.740
2027	2025	Kindcentrum De Berglaren	Nieuwbouw school	1483	€ 2.723	€ 4.675.197	2026	€ 280.512
			Gymzaal	530		€ 1.672.678		€ 100.361
			Sloopkosten			p.m.		
			Tijdelijke huisvesting			p.m.		
		Duo-school Doonheide	Vorbereiding nieuwbouw		8%	€ 931.000	2025	€ 55.860
		Jenaplanschool De Pandelaar	Vorbereiding renovatie/vernieuwbouw		8%	€ 390.040	2025	€ 23.402
		Doonheide	Tijdelijke huisvesting; 4 à 6 groepen (start duoschool Doonheide PlatOO)	500/750		p.m.		
			Locatieverwerving/-ontwikkeling			p.m.		
	2026 - 2027	Commanderij College Macropedius	Nieuwbouw school en gymzalen			€ 28.421.000 ⁴⁾	2027	€ 1.758.000
			Project ontwikkeling locatie			€ 5.480.000		€ 328.800
			Post onvoorzien			€ 3.900.000		€ 234.000
	2027 - 2028	Jenaplanschool De Pandelaar	Renovatatie bestaande pand	1335	€ 1.906	€ 2.154.604	2027	€ 129.276
			Uitbreiding 75 leerlingen	377	€ 2.723	€ 1.026.571		€ 61.594
			Gymzaal	530		€ 1.672.678		€ 100.361
			Sloopkosten			p.m.		
			Tijdelijke huisvesting			p.m.		
			Locatieverwerving/-ontwikkeling			p.m.		
	2027 - 2028	Duo-school Doonheide (permanente huisvesting)	2 x 200 leerlingen	2412	€ 2.723	€ 6.912.825	2028	€ 414.770
			Gymzaal	530		€ 1.672.678		€ 100.361
			1 ^{ste} inrichting			€ 467.459		€ 28.048
2028 - 2031	2031	SBO Petrus Donders ³⁾	Renovatatie/levensduurverlenging of	2607	€ 1.906	€ 4.969.203	2033	€ 298.152
			Vervangende nieuwbouw	1573		€ 5.397.373		€ 323.842
			Tijdelijke huisvesting			p.m.		
2032 - 2040	2034	OBS 't Einder ³⁾	Renovatatie/levensduurverlenging of	2201	€ 1.906	€ 4.195.326	2036	€ 251.720
			Vervangende nieuwbouw	1332		€ 4.264.315		€ 255.859
			Tijdelijke huisvesting			p.m.		

ad. 1. Stichtingskosten op basis van VNG-normering prijspeil 2024

ad. 2. Kapitaallasten op basis van lineaire financiering van 40 jaar, rekenrente 3,5 %. Kapitaallasten gaan in het jaar na realisatie van de voorziening (jaar na realisatie)

ad. 3. Voor De Pandelaar, Petrus Donders en/of 't Einder wordt op basis van de opstelling van een businesscase een afweging gemaakt tussen nieuwbouw of renovatie/levensduurverlenging

ad. 4. Betreft stichtingskosten (school en gymzaal) overgenomen uit het raadsvoorstel locatiekeuze Macropedius en minus voorbereidingskrediet

Ad. 5. De Kleine Kapitein heeft voor de uitbreiding in 2022 al € 160.000,- ontvangen, dit wordt in mindering gebracht

07

Conclusies

Algemene conclusies

In de afgelopen periode heeft onderzoek en overleg plaatsgevonden met het onderwijsveld in Gemert-Bakel. De resultaten hiervan zijn belegd in het voorliggende IHP. De volgende algemene conclusies kunnen worden getrokken.

- a) De gemeente en de schoolbesturen willen alle kinderen en onderwijsmedewerkers in de gemeente een veilige, goede, toekomstbestendige leer- en werkomgeving bieden. Goede onderwijsvoorzieningen zijn nodig voor de onderwijsprestaties van de leerlingen, het welbevinden van de medewerkers, het werkklimaat, de leefbaarheid van de diverse kernen en dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- b) Om iedereen mee te laten doen, dient het onderwijsaanbod in de gemeente Gemert-Bakel pluriform, toegankelijk en bereikbaar te zijn met voldoende keuzemogelijkheden in onderwijsconcepten en levensbeschouwelijke achtergronden. Iedere leerling moet een passende krijgen in de gemeente.
- c) De onderwijshuisvesting moet a en b faciliteren. Uitgangspunt is dat iedere kern van de gemeente een basisvoorzieningenstructuur behoudt van in elk geval kinderopvang en basisonderwijs (en voorzieningen voor bewegingsonderwijs).
- d) Opvang en onderwijs moet voor iedereen binnen redelijke afstand bereikbaar zijn. Basisonderwijs is zo thuisnabij en passend mogelijk.
- e) De vorming van integrale kindcentra (KC's) is belangrijk. Het versterken van de onderwijsketen, waarin diensten in samenhang worden gebracht voor een sluitend en passend netwerk van expertises, activiteiten en voorzieningen, staat hierin centraal.
- f) Bij de vernieuwing van het scholenlandschap heeft het de voorkeur om kindfuncties te integreren in de schoolgebouwen. Voor de participatie van kinderopvang in onderwijsgebouwen wordt uitgegaan van een uniform verhuurbeleid voor alle kinderopvanglocaties.

- g) De ambitie van thuisnabij onderwijs betekent dat de capaciteit van de scholen zoveel mogelijk moet aansluiten bij de onderwijsbehoefte in de kern of wijk/buurt. Dit kan op gespannen voet staan met de vrije schoolkeuze, die behouden blijft. Op basis van de verordening onderwijshuisvesting moet echter soms verwezen moet worden naar leegstand elders.
- h) De gemeente en de schoolbesturen streven naar het behouden en versterken van een breed onderwijsaanbod voor voortgezet onderwijs; alle leerlingen in de leeftijd 12 – 18 jaar moeten de mogelijkheid hebben hun schoolloopbaan binnen de gemeentegrenzen af te ronden.
- i) In het kader van het belang van sport, bewegen en gezondheid wordt met het voorliggende IHP verder gewerkt aan het in voldoende mate beschikbaar zijn van voorzieningen voor bewegingsonderwijs in de nabijheid van de scholen.
- j) Op basis van een businesscase vindt een afweging plaats tussen het renoveren i.c. verlengen van de levensduur versus vervangende nieuwbouw van een schoolgebouw.
- k) Bij de vernieuwing wordt gekeken naar duurzaamheidsmaatregelen die aansluiten bij hedendaagse en toekomstige ambities hierin. Verduurzaming is onderdeel van renovatie c.q. levensduurverlenging en van vervangende nieuwbouw.
- l) Voor nieuwbouw wordt uitgegaan van de ambitie Energie Neutraal Gebouwen (ENG) en gasloos, voor levensduurverlenging c.q. renovatie wordt gestreefd naar Bijna Energie Neutraal Gebouwen (BENG).
- m) Op projectniveau worden nadere afspraken gemaakt tussen de gemeente en de schoolbesturen over het bijdragen in de vernieuwing door de schoolbesturen.

Conclusies primair onderwijs

- a) De basisgeneratie 4 - 12-jarigen in de gemeente is anno heden circa 2.800 kinderen. Dit aantal zal de komende jaren licht groeien naar circa 2.900 kinderen (de basisgeneratie is het totaal aantal kinderen die aangewezen zijn op het onderwijs; het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en/of speciaal onderwijs). Deze groei doet zich voor in de kern Gemert als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Doonheide I en II. De verwachting is dat door de realisatie van Doonheide III en het WVG-terrein er sprake zal zijn van een verdere groei van het aantal kinderen.
- b) De groei van de basisgeneratie in de kern Gemert doet zich vooral voor in Gemert Noord. In Gemert Zuid is sprake van een daling van de basisgeneratie als gevolg van vergrijzing van de woonomgeving.
- c) Het leerlingenaantal in het primair onderwijs laat de komende jaren ook een lichte groei zien. Circa 2.720 leerlingen bezoeken anno 2023 - 2024 de basisscholen en de school voor speciaal basisonderwijs in de gemeente. De leerlingenprognose laat ook een groei zien naar circa 2.900 leerlingen de komende jaren. In deze leerlingenprognose is nog geen rekening gehouden met de woningbouwontwikkeling van Doonheide III en het WVG-terrein.
- d) De leerlingenaantallen en -prognose voor het primair onderwijs ligt iets lager dan de basisgeneratie. De oorzaak hiervan is dat ook een aantal kinderen het speciaal onderwijs bezoekt en basisonderwijs buiten de gemeente Gemert-Bakel. Anderzijds bezoeken ook kinderen van buiten de gemeente primair onderwijs in Gemert-Bakel.
- e) De totale onderwijscapaciteit voor het primair onderwijs in de gemeente Gemert-Bakel is circa 20.000 m2 BVO. De totale ruimtebehoefte op basis van de leerlingenprognose is circa 17.000 m2 BVO. Dit betekent dat op het niveau van de gehele gemeente er sprake is van een normatieve overcapaciteit van 3.000 m2 BVO.

- f) In de kern Gemert is sprake van capaciteitsvraagstukken in de Gemert Noord. In Gemert Zuid is sprake van overcapaciteit. In de overige kernen van de gemeente is geen sprake van capaciteitstekorten (met de inpassende aanpassing van basisschool OBS De Kleine Kapitein is het huisvestingstekort hier ook opgelost); er is voldoende onderwijscapaciteit voor alle leerlingen in de kleinere kernen van de gemeente.
- g) Door de ontwikkeling van Doonheide I en II (en op termijn de realisatie van Doonheide III en het WVG-terrein) neemt de druk op de onderwijshuisvesting in Gemert Noord toe. Deze druk wordt ook veroorzaakt door leerlingenstromen van Gemert Zuid naar Gemert Noord. Op basis van de leerlingenprognoses van de basisscholen in Gemert Noord (Kindcentrum De Samenstroom en Jenaplanschool De Pandelaar) is de komende jaren sprake van een toenemend capaciteitstekort in Gemert Noord.
- h) De huisvestingsvraagstukken voor de korte termijn betreffen het vernieuwen en uitbreiden van de onderwijscapaciteit in Gemert Noord en het vernieuwen en passend maken van de onderwijscapaciteit in Gemert Zuid.
- i) Het vernieuwen en uitbreiden van de onderwijscapaciteit in Gemert Noord vindt plaats door de renovatie/levensduurverlenging en uitbreiding van Jenaplanschool De Pandelaar (inclusief een voorziening voor bewegingsonderwijs) en het realiseren van een duo-school in Doonheide voor zowel het openbaar als bijzonder onderwijs (eveneens inclusief een voorziening voor bewegingsonderwijs). Door de realisering van een duo-school ten behoeve van 2 x 200 leerlingen wordt op termijn de tijdelijke huisvesting bij Kindcentrum De Samenstroom beëindigd c.q. verwijderd.
- j) Door de vernieuwing en uitbreiding van de onderwijscapaciteit in Gemert Noord wordt een onderwijscapaciteit gerealiseerd voor circa 1.100 leerlingen; Jenaplanschool De Pandelaar 300 leerlingen, Kindcentrum De Samenstroom 400 leerlingen en de nieuwe duo-school 2 x 200 leerlingen.

- k) Om op korte termijn te voorzien in onderwijscapaciteit in Gemert Noord wordt voorgesteld om in Doonheide reeds tijdelijke huisvesting te realiseren vooruitlopend op de totstandkoming van de permanente duo-school. De huidige tijdelijke huisvesting bij Kindcentrum De Samenstroom wordt vooralsnog gehandhaafd en zal eerst na realisatie van de duo-school (gefaseerd) worden afgestoten.
- l) Het vernieuwen en passend maken van de onderwijscapaciteit in Gemert Zuid vindt op korte termijn plaats door de vervangende nieuwbouw van Kindcentrum Berglaren en op (middel-)lange termijn door de renovatie/levensduurverlenging of nieuwbouw van Kindcentrum SBO Petrus Donders en de renovatie/levensduurverlenging of nieuwbouw van de basisscholen OBS 't Einder en Kindcentrum Het Venster.
- m) In de overige kernen van de gemeente worden de basisscholen in stand gehouden en vindt er op korte termijn geen vernieuwing plaats in de vorm van renovatie/levensduurverlenging en/of vervangende nieuwbouw (behoudens de inplandige uitbreiding van de basisschool De Klein Kapitein in de kern Bakel).
- n) De schoolbesturen wensen geen ondergrens qua omvang van de scholen. Wat betreft de maximale omvang van een school is voor de kern Gemert uitgegaan van circa ; de instandhouding van een school is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur en afhankelijk van de lokale context. Wel zijn de schoolbesturen en de gemeente van mening dat er sprake dient te zijn van een maximale omvang van een school. Voor de kern Gemert is uitgegaan van een maximale omvang van 450 - 500 leerlingen.
- o) Met de vernieuwing en uitbreiding van de onderwijscapaciteit en de voorzieningen voor bewegingsonderwijs in Gemert Noord is een investering gemoeid van circa € 16 miljoen; circa € 10 voor de realisering van een duo-school inclusief gymzaal in Doonheide en circa € 6 miljoen voor de renovatie/levensduurverlenging en uitbreiding inclusief gymzaal voor Jenaplanschool De Pandelaar.

Conclusies voortgezet onderwijs

- a) Anno 2023 – 2024 zijn er circa 2.350 jongeren tussen de 12 en 18 jaar in de gemeente Gemert-Bakel. Dit is in de afgelopen 6 jaar ongeveer gelijk gebleven en laat naar 2038 een lichte stijging zien. Het aantal jongeren dat binnen de gemeente onderwijs volgt is circa 1.760. Circa 600 jongeren volgen voortgezet onderwijs buiten de gemeente. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat voor jongeren woonachtig in de kernen Bakel, Milheeze en De Rips er ook andere VO-scholen zijn die dichterbij zijn. Daarnaast hebben de VO-scholen in de omliggende gemeenten nieuwbouw gekregen in de afgelopen periode. Dit heeft een aanzuigende werking gehad op leerlingen in de gemeente Gemert-Bakel.
- b) De leerlingenprognose van de VO-locatie Doregraaf voor praktijkonderwijs en VMBO is stabiel. De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren circa 800 zal blijven. Het leerlingenaantal van de locatie Macropedius laat een lichte daling zien maar stabiliseert rond de 900 leerlingen. De huidige verwachting van de totale prognose van Pronexus is dat het toekomstig leerlingenaantal tussen de 1.700 en 1.750 leerlingen ligt. De nieuwbouw van de locatie Macropedius kan echter een positief effect hebben op het aantal leerlingen. Het bevoegd gezag verwacht dat mede door de nieuwbouw het totaal aantal leerlingen van het Commanderiej College circa 2.000 zal zijn.
- c) Het Commanderiej College kent een normatieve overcapaciteit. De huidige capaciteit is circa 18.400 m² BVO, de totale ruimtebehoefte is circa 14.000 m² BVO. Beide locaties van het Commanderiej College hebben een normatieve overcapaciteit. Met de vervangende nieuwbouw van de locatie Macropedius wordt de capaciteit meer in overeenstemming gebracht met de ruimtebehoefte. Hoewel de locatie Doregraaf ook een normatieve overcapaciteit kent wat betreft het bruto vloeroppervlakte (BVO), laat de functionaliteit te wensen over vanwege grote niet onderwijskundig bruikbare ruimten (gangen, verblijfsruimten e.d.).
- d) Het huisvestingsvraagstuk voor de korte termijn betreft de vervangende nieuwbouw van de locatie Macropedius van het Commanderiej College. De kosten van deze vernieuwing worden geraamd op circa € 38,6 miljoen.

COLOFON

PROJECT Integraal Huisvestingsplan (IHP)
 Gemeente Gemert-Bakel

OPDRACHTGEVER Gemeente Gemert-Bakel
 Karin van Hal

PROJECTTEAM Krijno van Vugt, vugt@m3v.nl
 Casper Boks, casperboks@m3v.nl
 i.s.m. Karin van Hal

DATUM Februari 2024

MEER INFORMATIE www.m3v.nl

08

Bijlagen

Scholen in de gemeente Gemert- Bakel

ELSENDORP

1. Kindcentrum De Dompelaar

HANDEL

2. Kindcentrum De Havelt

GEMERT

3. Jenaplanschool De Pandelaar
4. Kindcentrum De Samenstroom
5. Commandrij College locatie Macropedius
6. OBS 't Einder
7. Kindcentrum Berglaren
8. Kindcentrum SBO Petrus Donders
9. Kindcentrum Het Venster
10. Commandrij College locatie Doregraaf

DE RIPS

11. Kindcentrum De Klimboom

DE MORTEL

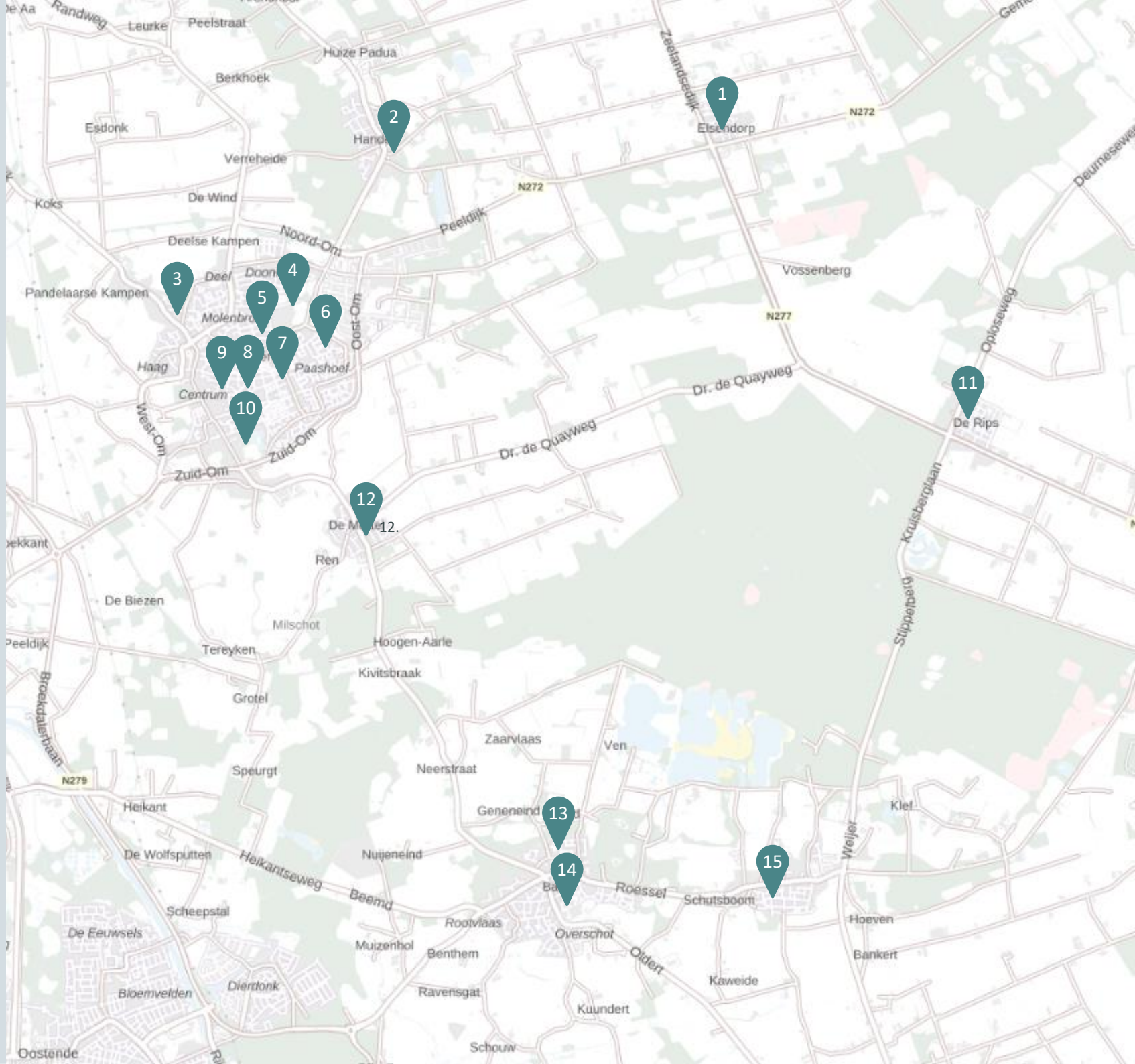
12. Kindcentrum Kleinerf

BAKEL

13. OBS De Kleine Kapitein
14. Kindcentrum De Bakelaar

MILHEEZE

15. Kindcentrum De Kastanjelaar

Scholen in de gemeente Gemert- Bakel

Stichting GOO onderwijs

1. Kindcentrum De Dompelaar
2. Kindcentrum De Havelt
4. Kindcentrum De Samenstroom
7. Kindcentrum Berglaren
8. Kindcentrum SBO Petrus Donders
9. Kindcentrum Het Venster
11. Kindcentrum De Klimboom
12. Kindcentrum Kleinerf
14. Kindcentrum De Bakelaar
15. Kindcentrum De Kastanjelaar

Commanderij college (VO)

5. Locatie Macropedius
10. Locatie Doregraaf

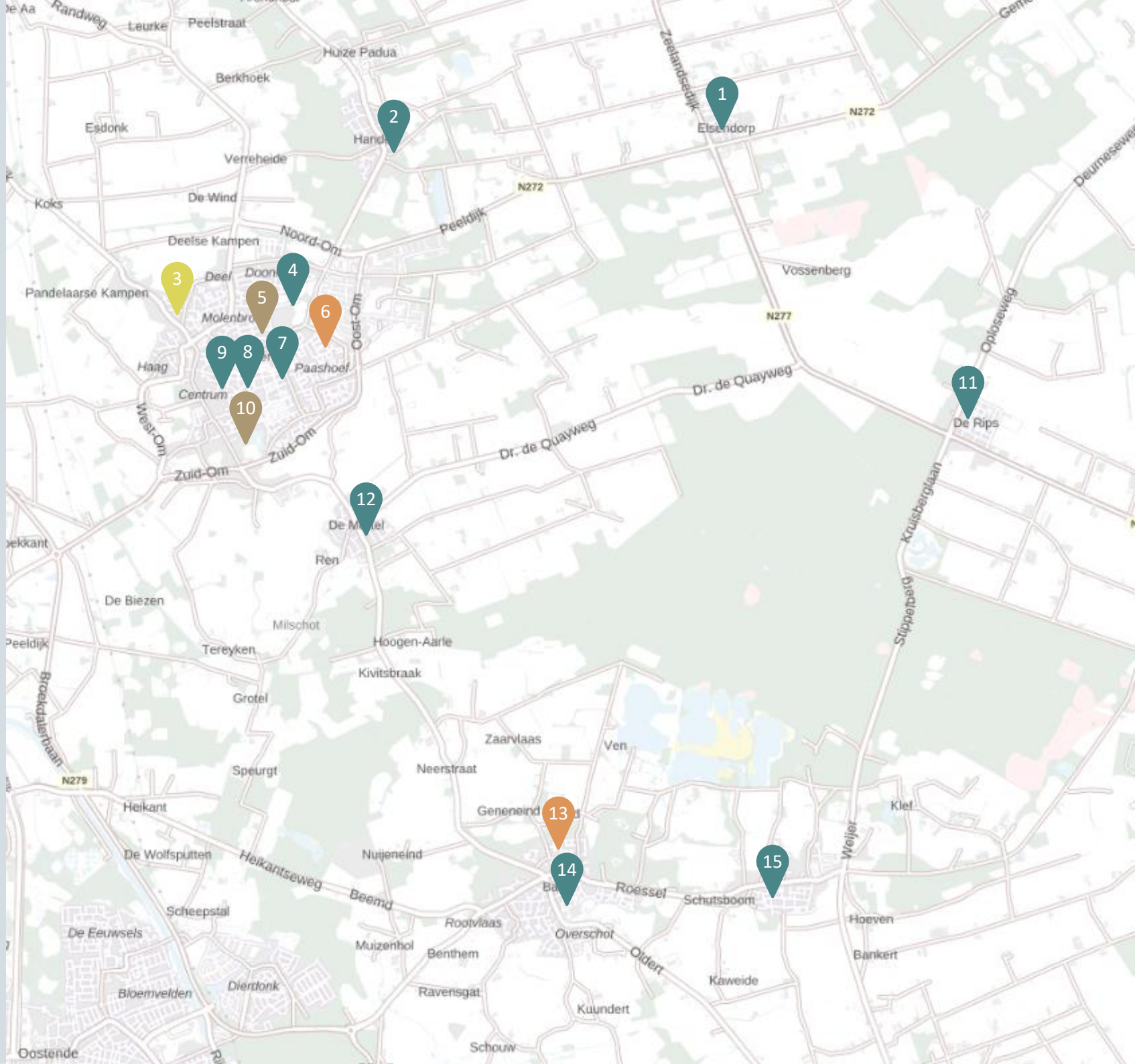
Stichting PlatOO

6. OBS 't Einder
13. OBS De Kleine Kapitein

Stichting de Pandelaar

3. Jenaplanschool De Pandelaar

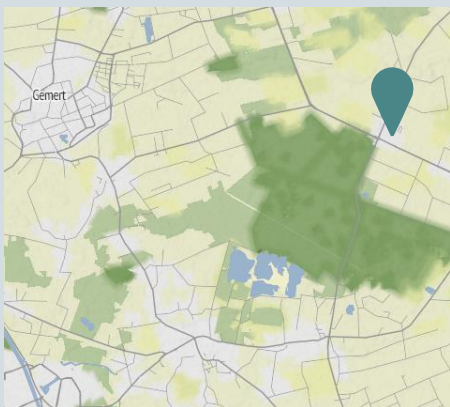
Brinnr. 04LM

Kindcentrum De Klimboom

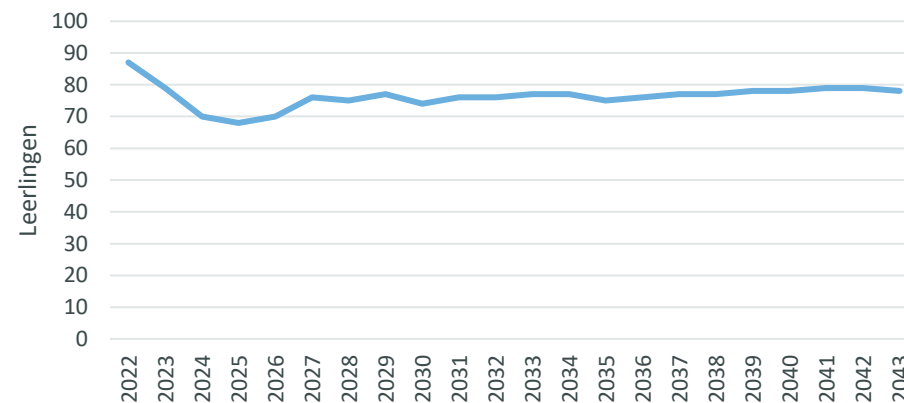
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Meester Hertsigstraat 7
Kern	De Rips
Bouwjaar	2014
Leerlingen okt '23	79
Prognose '38	77
Capaciteit	868 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	587 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

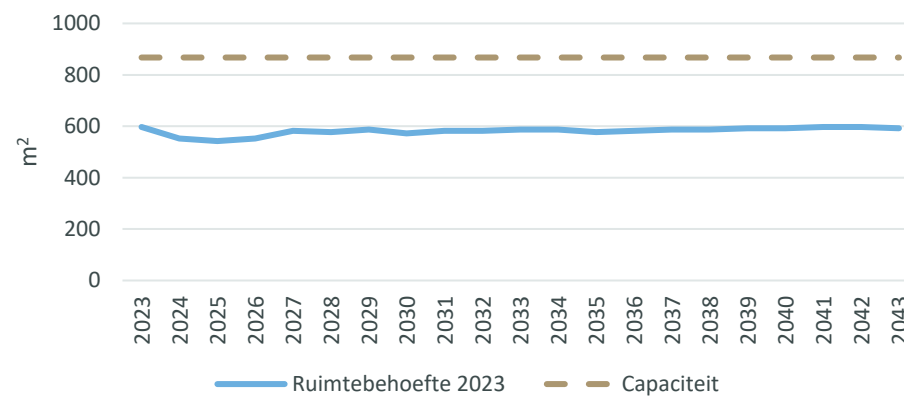
Locatie	Gymzaal in pandig
Klokuren	4

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

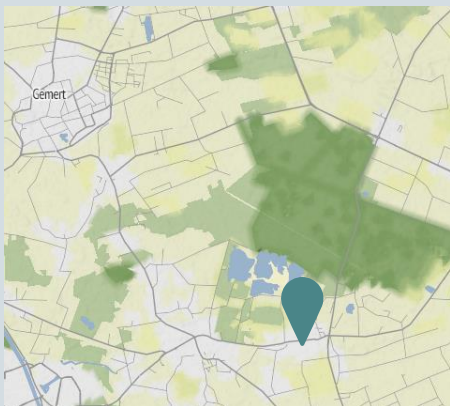
Brinnr. 04SB

Kindcentrum De Kastanjelaar

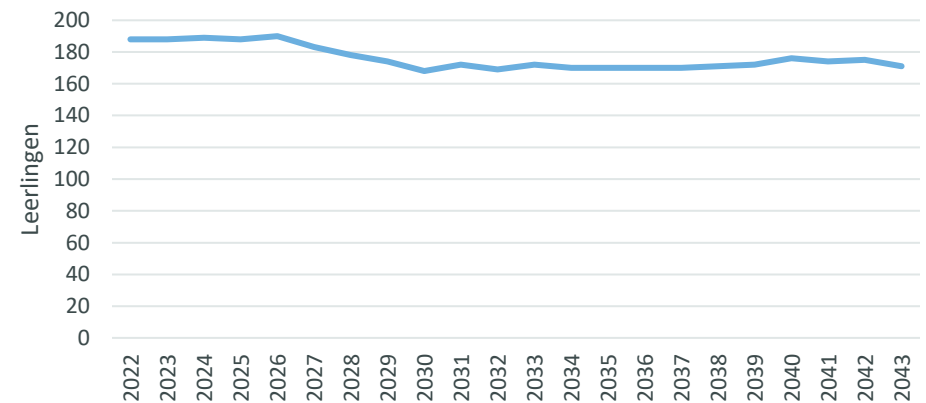
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Elsenstraat 3
Kern	Milheeze
Bouwjaar	2006
Leerlingen okt '23	188
Prognose '38	171
Capaciteit	1.445 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.060 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

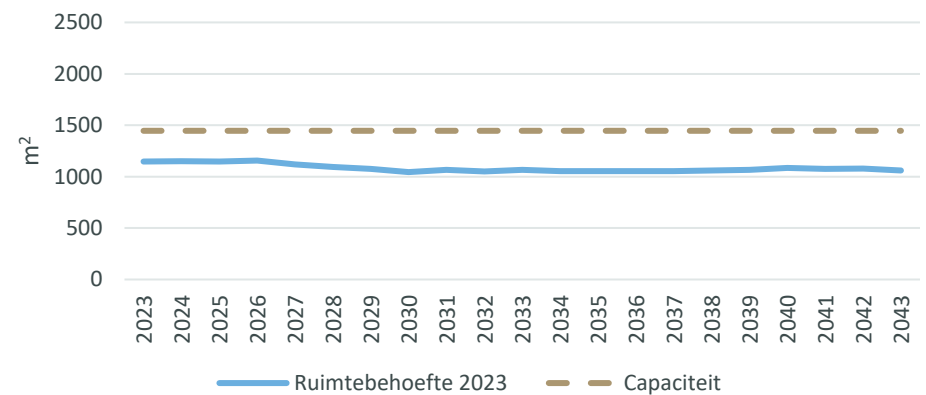
Locatie	Gymzaal in pandig
Klokuren	10

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

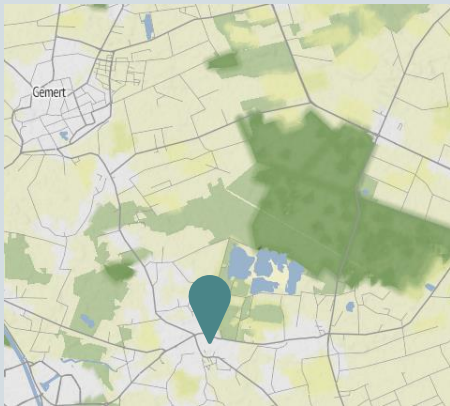
Brinnr. 06RW

Kindcentrum De Bakelaar

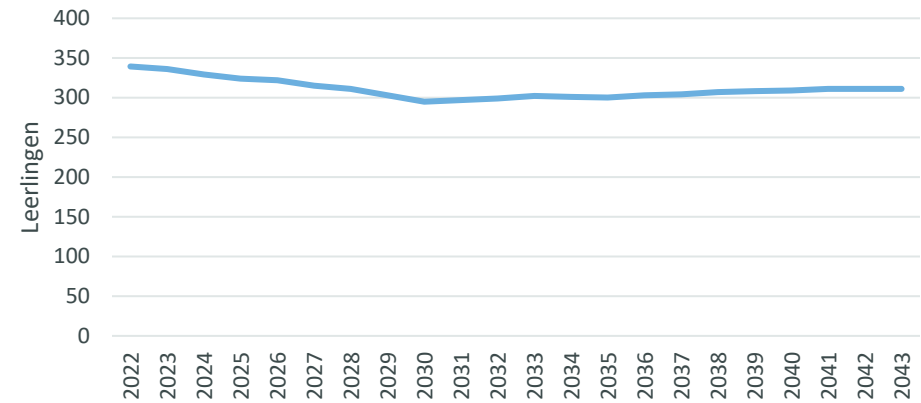
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-katholiek
Adres	Schoolstraat 35
Kern	Bakel
Bouwjaar	1999
Leerlingen okt '23	336
Prognose '38	307
Capaciteit	2.069 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.890 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

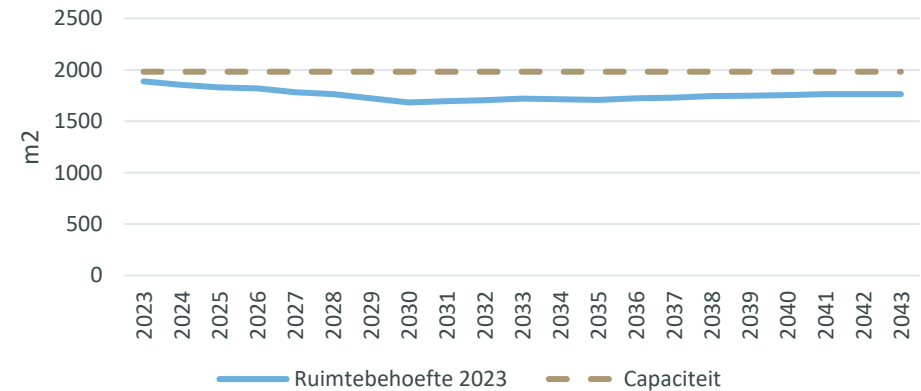
Locatie	Sporthal De Beek
Klokuren	22

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

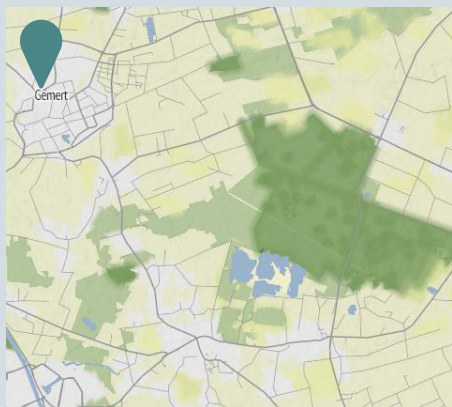

Jenaplan de Pandelaar

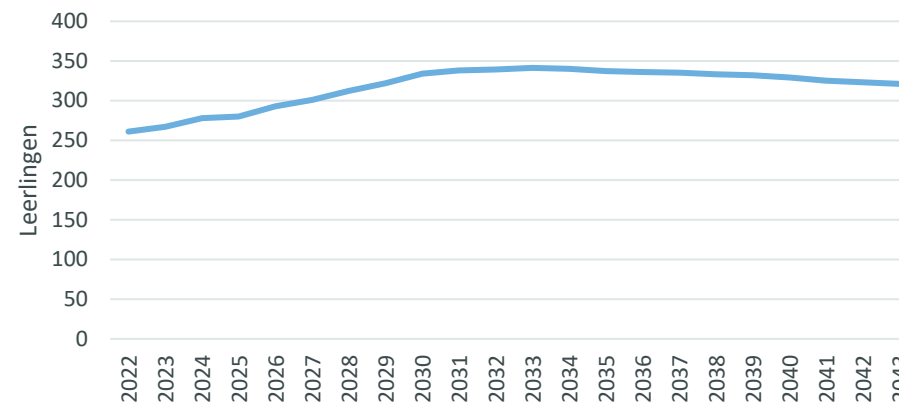
Bevoegd gezag	Stichting Jenaplan De Pandelaar
Denominatie	Algemeen bijzonder
Adres	St.-Michaelstraat 30
Kern	Gemert
Bouwjaar	1939
Leerlingen okt '23	267
Prognose '38	333
Capaciteit	1.335 m ² BVO (hoofdgebouw) 469 m ² BVO (dislocatie)
Ruimtebehoefte '38	1.875 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

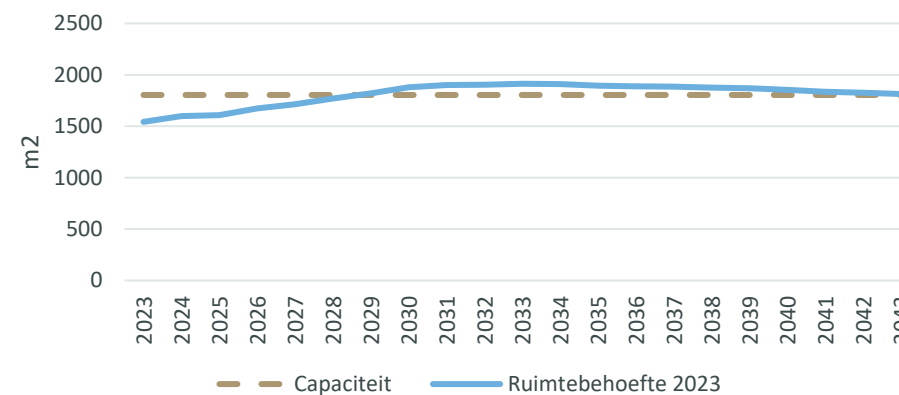
Locatie	Sporthal Molenbroek
Klokuren	14

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

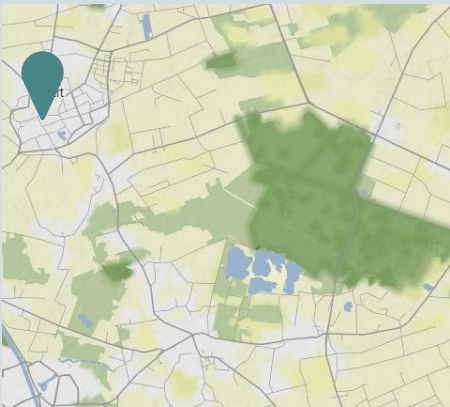

Brinnr. 09KQ

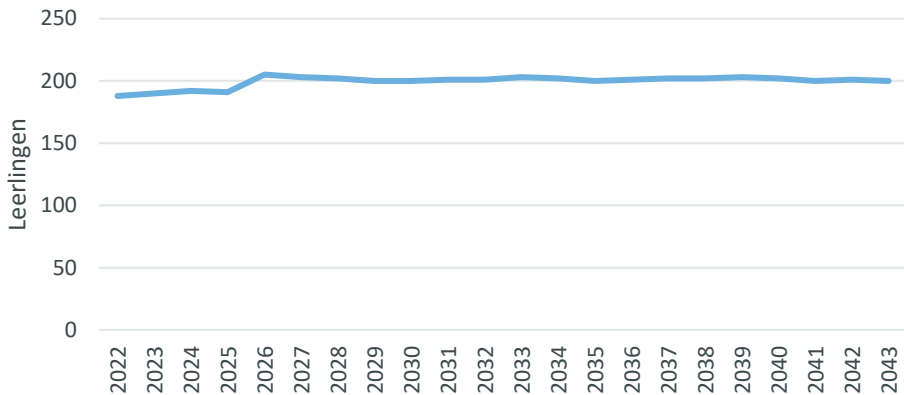
Kindcentrum Het Venster

Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Churchill-laan 18
Kern	Gemert
Bouwjaar	1996
Leerlingen okt '23	190
Prognose '38	202
Capaciteit	1.257 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.261 m² BVO

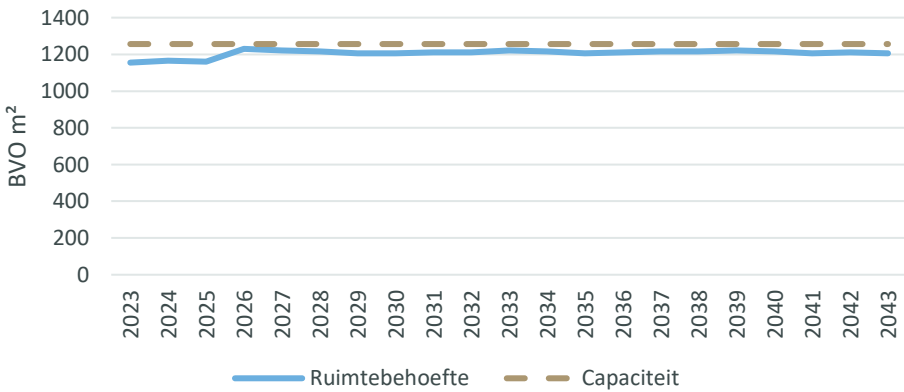
Bewegingsonderwijs	
Locatie	Gymzaal Churchill-laan
Klokuren	10

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

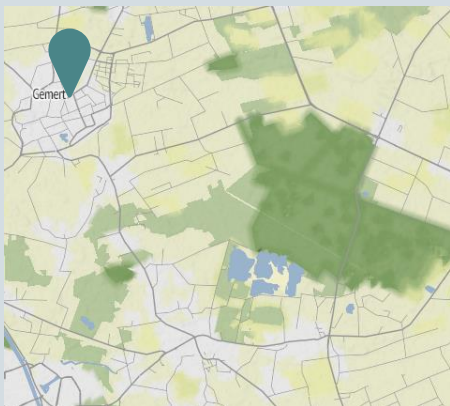
Brinnr. 10WW

Kindcentrum De Samenstroom

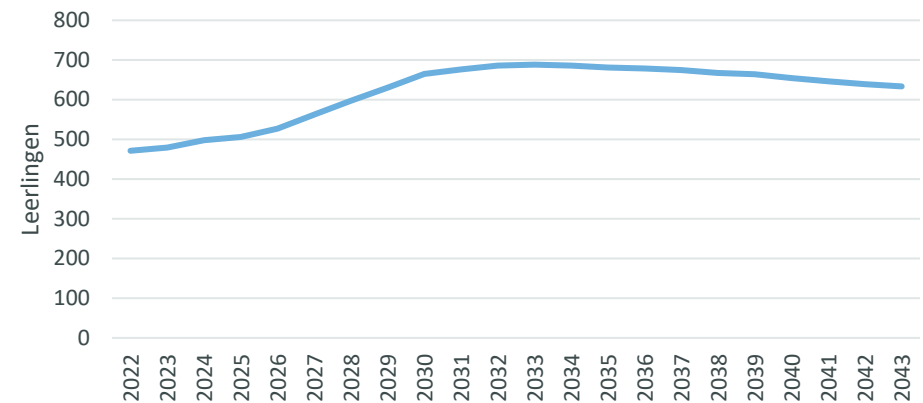
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Interconfessioneel
Adres	Predikant Swildensstraat 35
Kern	Gemert
Bouwjaar	2014
Leerlingen okt '23	479
Prognose '38	667
Capaciteit	2.228 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	3.555 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

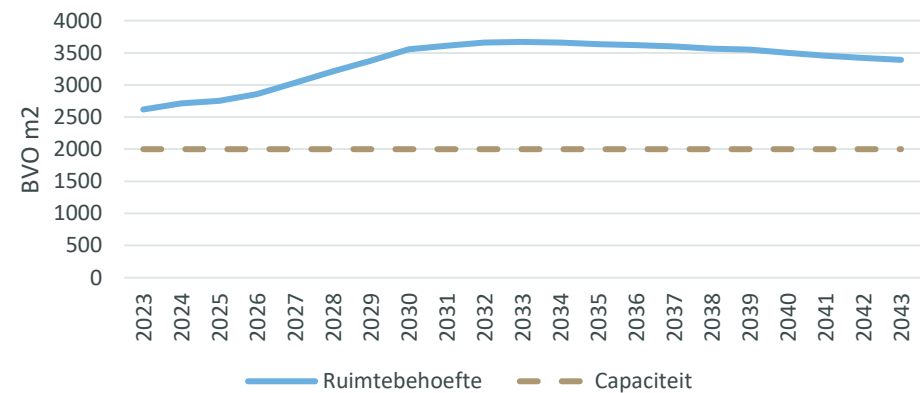
Locatie	Sporthal Molenbroek
Klokuren	26

Leerlingenprognose

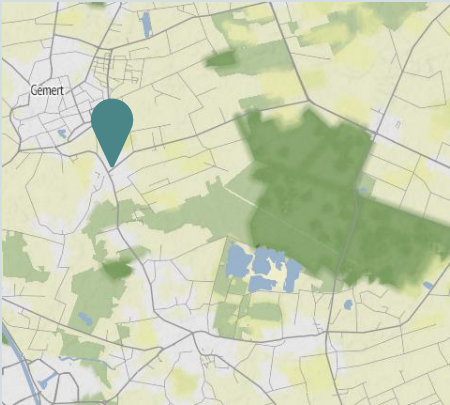
Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

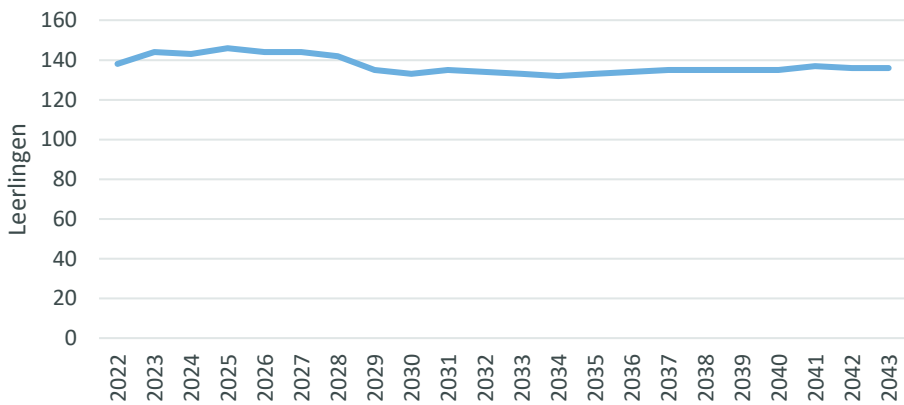
Kindcentrum Kleinerf

Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Oude Molenweg 10
Kern	Gemert
Bouwjaar	2013
Leerlingen okt '23	144
Prognose '38	135
Capaciteit	1.176 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	879 m² BVO

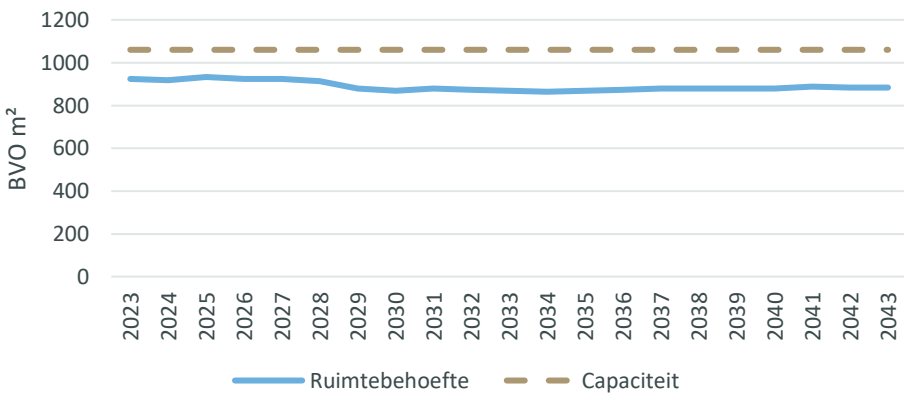
Bewegingsonderwijs	
Locatie	Gymzaal in pandig
Klokuren	8

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

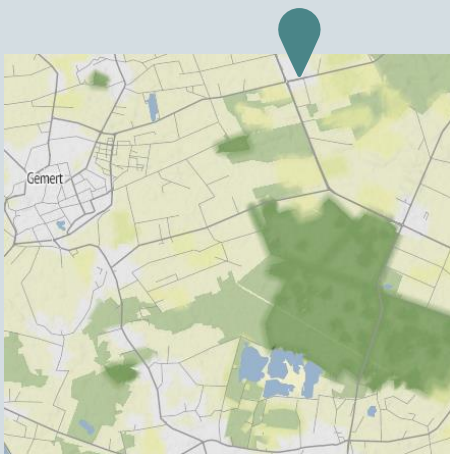

Kindcentrum De Dompelaar

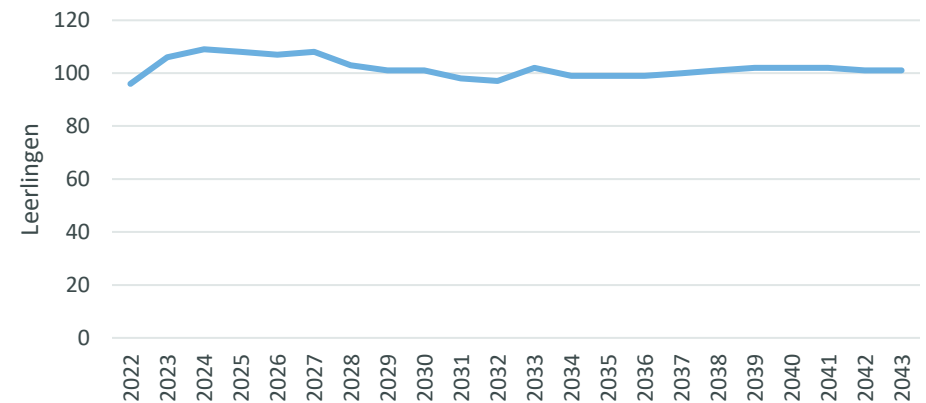
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	St.-Janstraat 49 -51
Kern	Gemert
Bouwjaar	2006
Leerlingen okt '23	106
Prognose '38	101
Capaciteit	820 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	708 m² BVO

Bewegingsonderwijs

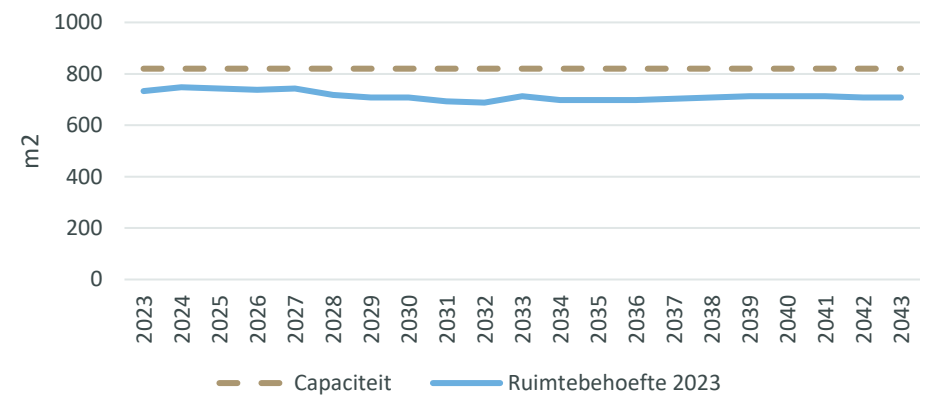
Locatie	Gymzaal in pandig
Klokuren	6

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

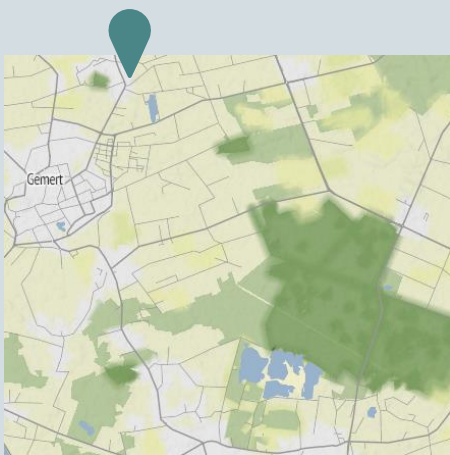

Kindcentrum De Havelt

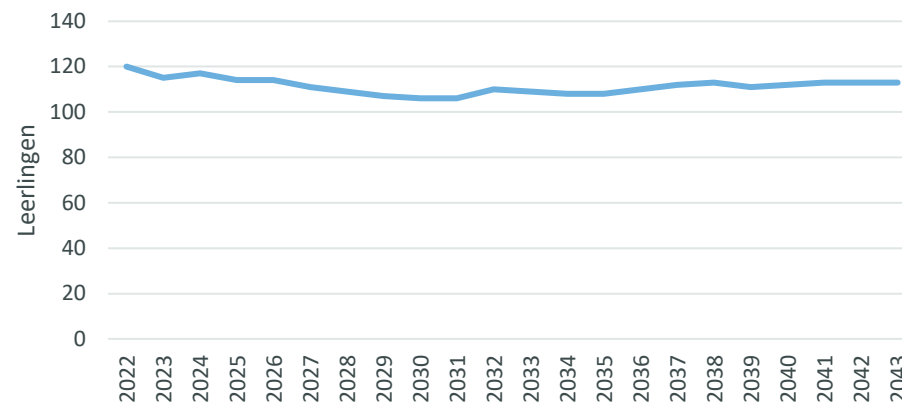
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Johannes Keijzershof 2
Kern	Handel
Bouwjaar	2013
Leerlingen okt '23	115
Prognose '38	113
Capaciteit	1.095 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	768 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

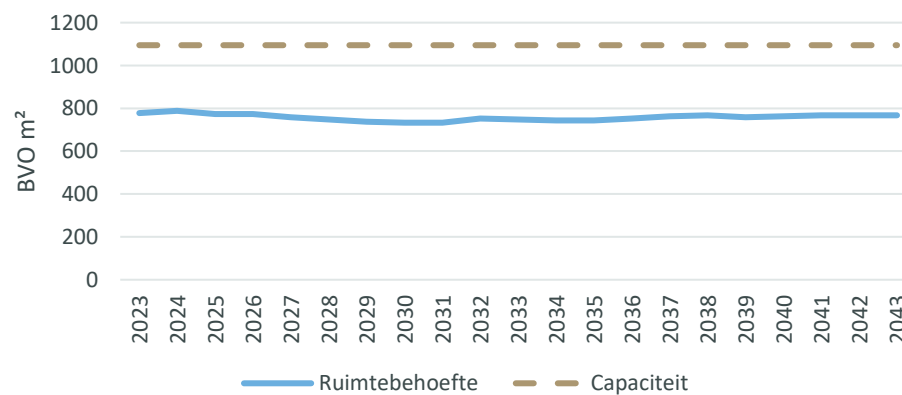
Locatie	Dorpshuis De Bron
Klokuren	6

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

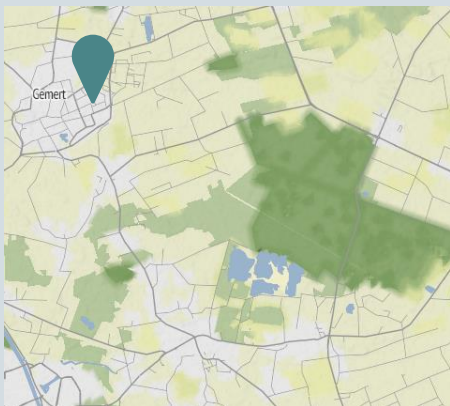

Kindcentrum Berglaren

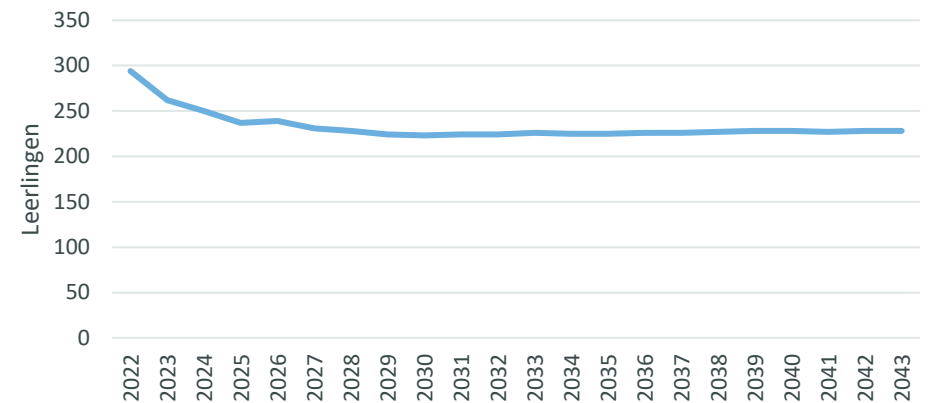
Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	Groeskuilenstraat 32
Kern	Gemert
Bouwjaar	1959
Leerlingen okt '23	262
Prognose '38	227
Capaciteit	2.753 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.342 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

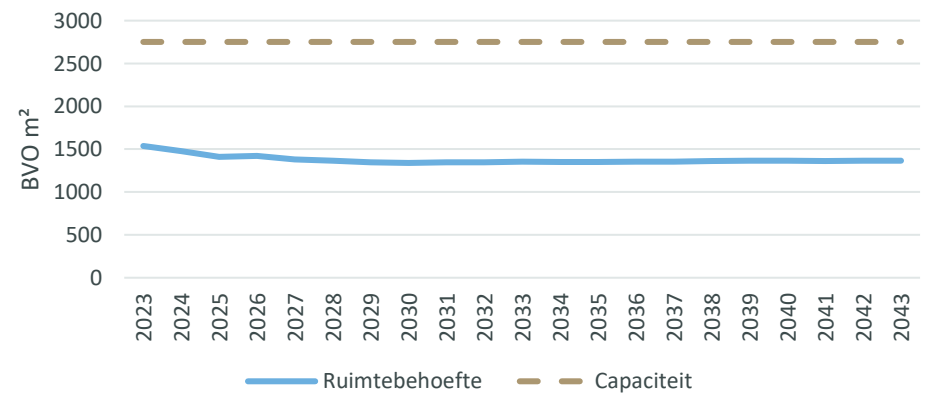
Locatie	Gymzaal in pandig
Klokuren	16

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

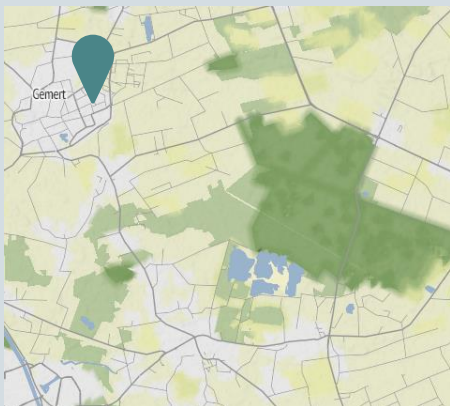
Brinnr. 200W

OBS 't Einder

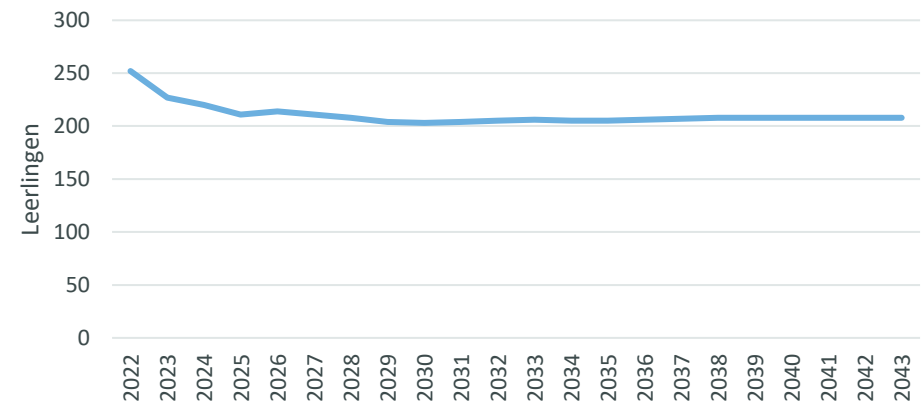
Bevoegd gezag	PlatOO
Denominatie	Openbaar
Adres	Wetering 25
Kern	Gemert
Bouwjaar	1990
Leerlingen okt '23	227
Prognose '38	208
Capaciteit	2.232 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.246 m ² BVO

Bewegingsonderwijs

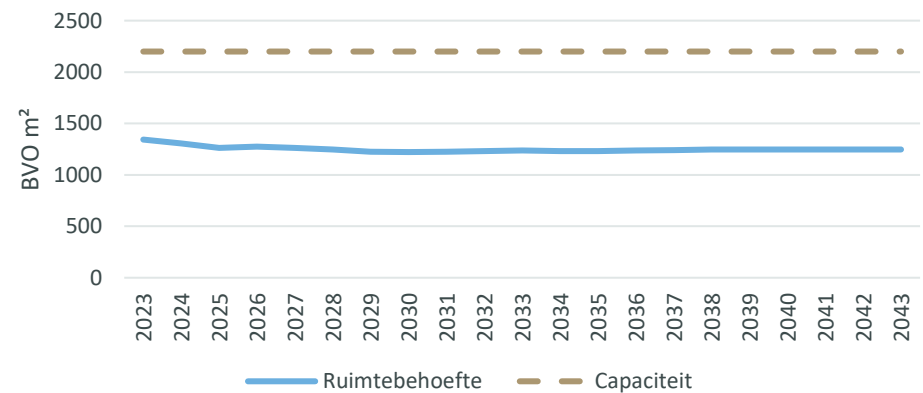
Locatie	Sporthal Molenbroek
Klokuren	14

Leerlingenprognose

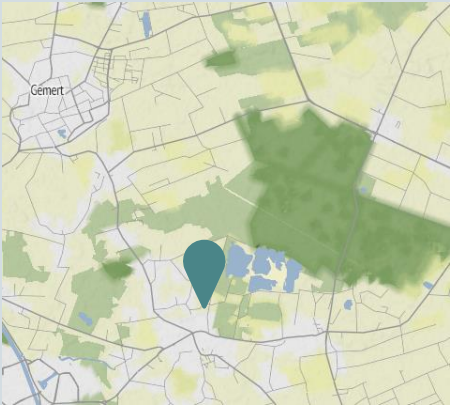
Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

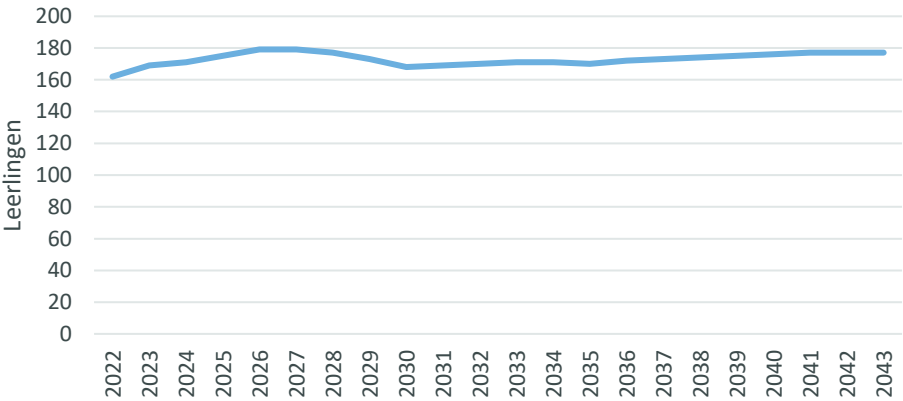
OBS De Kleine Kapitein

Bevoegd gezag	PlatOO
Denominatie	Openbaar
Adres	Bernhardstraat 2 A
Kern	Bakel
Bouwjaar	2002
Leerlingen okt '23	169
Prognose '38	174
Capaciteit	1.160 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.075 m² BVO

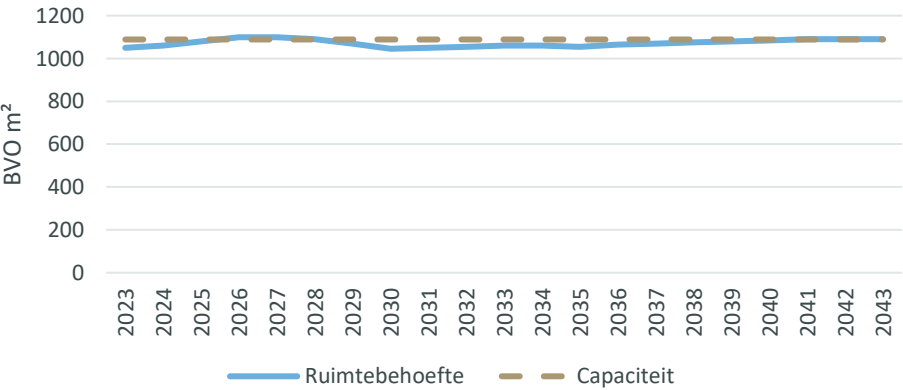
Bewegingsonderwijs	
Locatie	Sporthal De Beek
Klokuren	8

Leerlingenprognose

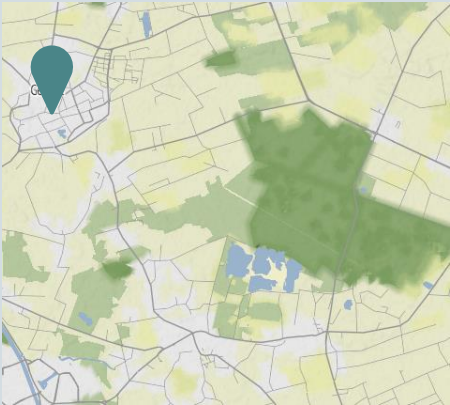
Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

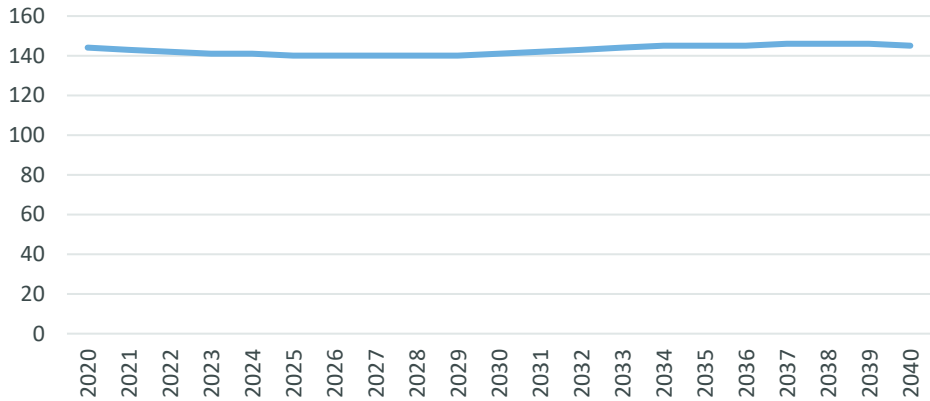
Kindcentrum SBO Petrus Donders

Bevoegd gezag	Stichting GOO onderwijs
Denominatie	Rooms-Katholiek
Adres	De Stroom 15
Kern	Gemert
Bouwjaar	1956
Leerlingen okt '23	142
Prognose '38	146
Capaciteit	2.607 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	1.529 m² BVO

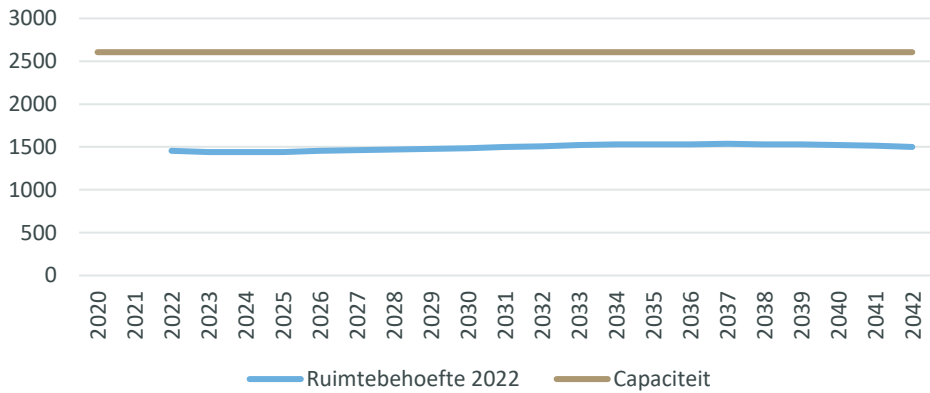
Bewegingsonderwijs	
Locatie	Locatie kerkweg
Klokuren	26,25

Leerlingenprognose

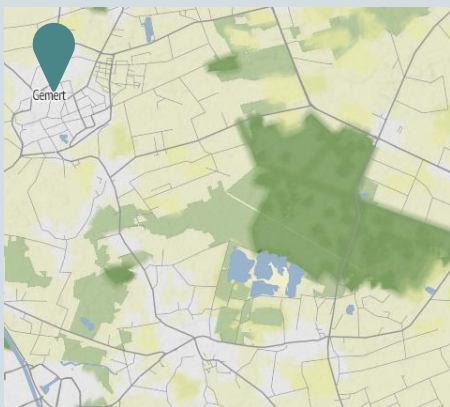

Ruimtebehoefte SBO Peterus Donders

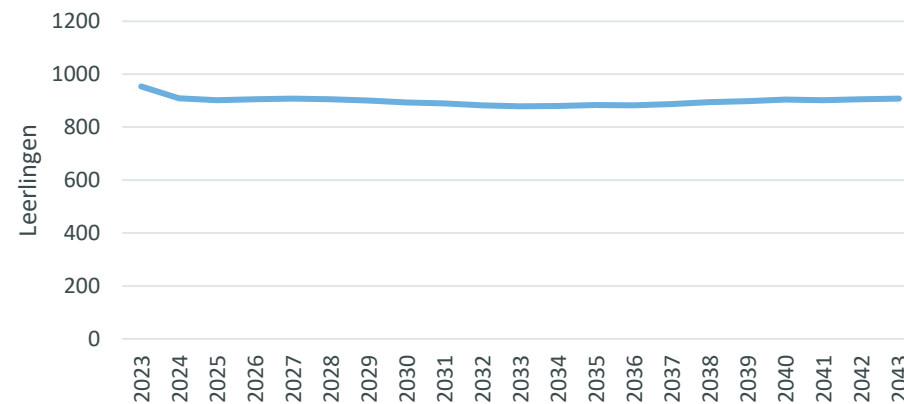

Commanderij College locatie Macropedius

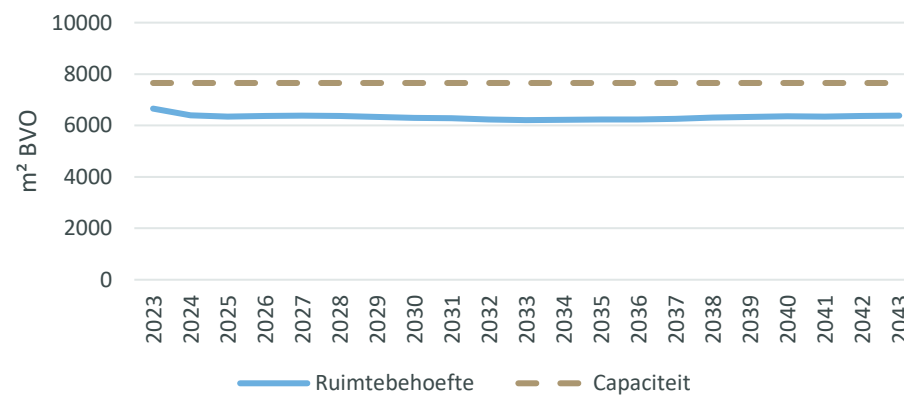
Bevoegd gezag	Stichting Onderwijsgroep Oost-Brabant
Denominatie	Algemeen bijzonder
Adres	Sleutelbosch 2
Kern	Gemert
Bouwjaar	1975
Leerlingen okt '23	952
Prognose '38	894
Capaciteit	7.656 m ² BVO
Ruimtebehoefte '38	6.304 m ² BVO

Leerlingenprognose

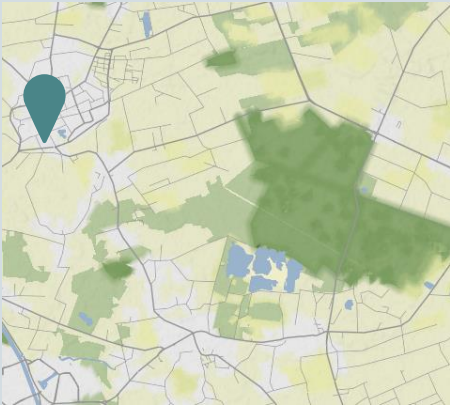

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

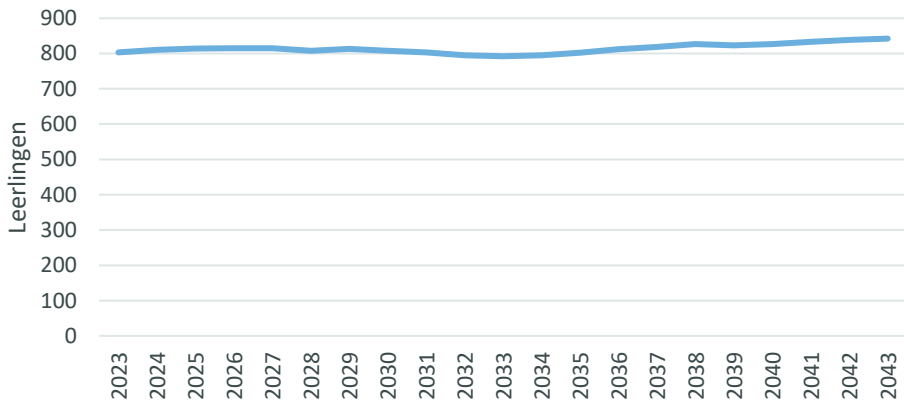

Commanderij College locatie Doregraaf

Bevoegd gezag	Stichting Onderwijsgroep Oost-Brabant
Denominatie	Algemeen bijzonder
Adres	Sint Josephstraat 17
Kern	Gemert
Bouwjaar	2002
Leerlingen okt '23	803
Prognose '38	827
Capaciteit	10.722 m² BVO
Ruimtebehoefte '38	7.865 m² BVO

Leerlingenprognose

Prognose ruimtebehoefte en capaciteit

